

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Psikoloji Anabilim Dalı

Klinik Psikoloji Bilim Dalı

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ALGILADIKLARI EBEVEYN
KABUL-REDDİ İLE DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI
DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: DUYGU
DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİNİN ARACI ROLÜ**

Esra PEKTAŞ

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2015

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ALGILADIKLARI EBEVEYN KABUL-REDDİ
İLE DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ: DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİNİN ARACI ROLÜ

ESRA PEKTAŞ

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2015

KABUL VE ONAY

Esra PEKTAŞ tarafından hazırlanan “Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Ebeveyn Kabul-Reddi ile Depresyon ve Sürekli Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolü” başlıklı bu çalışma, 22.06.2015 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. İhsan DAĞ (Başkan/Danışman)

Prof. Dr. Gonca SOYGÜT PEKAK

Prof. Dr. Hürol FIŞILOĞLU

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Yusuf ÇELİK

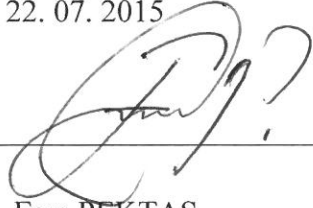
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☒ Tezimin/Raporumun 1 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

22. 07. 2015

Esra PEKTAŞ

TEŞEKKÜR

Tez sürecimin her aşamasında ilgi ve desteğini gördüğüm, kendisiyle çalışmaktan onur duyduğum tez danışmanım ve değerli hocam Prof. Dr. İhsan Dağ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Klinik psikolog olma yolunda değerli bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım, desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Ferhunde Öktem'e, Doç. Dr. Sait Uluç'a, Prof. Dr. Elif Barışkın'a, Prof. Dr. Sedat Işıklı'ya, Prof. Dr. Athanasios Mouratidis'a ve tez jürime katılımı ve değerli katkılarından dolayı Prof. Dr. Gonca Soygüt Pekak'a ve Prof. Dr. Hürol Fışıloğlu'na çok teşekkür ederim.

Ayrıca gerek lisans gerekse yüksek lisans eğitimimde bana maddi katkı sağlayan TÜBİTAK'a minnettarım, teşekkür ederim.

Birlikte aynı süreçlerden geçtiğimiz ve desteklerini benden esirgemeyen sınıf arkadaşlarım Duygu Köyden'e, Cansu Özkan'a, Mübeccel Yeniada'ya, Başak Taş'a ve Özlem Kahraman'ave Hülya İbrahim'e içten teşekkürlerimi sunarım. Ankara'daki son yılımı en güzel duygularla anmamı sağlayan, sosyal desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, beraber vakit geçirmekten sonsuz keyif aldığım, zor ve keyifli zamanlarımda her zaman yanımda olduklarını hissettiğim dostlarım Ümran Tamol'a, Ayşe Nemutlu'ya, Damla Altıntaş'a, Serpil Albay'a, Duygu Batık'a, Mübeccel Yeniada'ya ve Başak Taş'a çok teşekkür ederim.

Tez sürecim boyunca benden hiçbir desteğini esirgemeyen Ankara'daki ailem Aylin ve Kemal Gargili'ye içtenlikle teşekkür ederim.

Sevgisini ve desteğini her zaman hissettiğim değerli erkek arkadaşım Şahin Kıldış'e sonsuz teşekkür ederim. En önemlisi, onların bir parçası olmaktan gurur duyduğum, kıymetli ve sevgili aileme sonsuz teşekkürler.

ÖZET

Pektaş, Esra. *Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Ebeveyn Kabul-Reddi ile Depresyon ve Sürekli Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolü*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2015.

Bu araştırmanın amacını üniversite öğrencilerinde depresyon ve kaygı belirtileri ile ebeveyn kabul, red ve kontrolü arasındaki ilişkiyi araştırmanın yanı sıra bu ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin (farkındalık, açıklık, duyguları kabul, stratejiler, amaçlar ve dürtü kontrolü) aracı rolünü araştırmak oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini, Hacettepe Üniversitesi'nde lisans düzeyinde öğrenim gören 352 kişi oluşturmuştur.

Araştırmada yer alan değişkenlerin ölçülmesi amacıyla araştırmaya katılmak için gönüllü olan katılımcılara Demografik Bilgi Formu, Ebeveyn Kabul Red/Kontrol Ölçeği (EKRÖ/K), Duygu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği (DDGÖ), Beck Depresyon Envanteri (BDE), Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeğinin Sürekli Kaygı Formu uygulanmıştır.

Çalışmanın sonuçları değerlendirildiğinde, algılanan ebeveyn reddi ile depresif ve sürekli kaygı belirti düzeyleri arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca ebeveyn reddi ile üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme güçlüklerinin her bir boyutu arasında pozitif ilişkiler bulunmuştur. Bunun yanı sıra yürütülen hiyerarşik regresyon analizleri sonucunda, duygu düzenleme güçlükleri tüm boyutlarının, algılanan anne reddi ve baba reddi ile depresif ve sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide her iki cinsiyet için ayrı ayrı aracı rol üstlendikleri tespit edilmiştir. Çalışmanın sonuçları, önemi ve sınırlılıkları ilgili literatür dahilinde tartışılmış, gelecek çalışmalar için öneriler açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Algılanan Ebeveyn Kabul Red ve Kontrolü, Duygu Düzenleme Güçlükleri, Depresyon ve Sürekli Kaygı.

ABSTRACT

Pektaş, Esra. *The Investigation of the relationship Between Perceived Parental Acceptance-Rejection and Depression and Trait Anxiety of University Students: The Mediator Role of Emotion Regulation*, Master's Thesis, Ankara, 2015.

The aim of this study is to investigate whether or not there is a mediator role of difficulty in emotion regulation on the relationship of perceived parental acceptance rejection/control with depression and anxiety symptoms among university students. The sample in the study included university students who were attending to undergraduate education at Hacettepe University. The Demographic Information Form, Parental Acceptance-Rejection/Control Questionnaire (PARQ/C), Difficulties in Emotion Regulation Scale (DERS), Beck Depression Inventory (BDI), State-Trait Anxiety Inventory-Trait Form were applied to the students who volunteered to participate in this study in order to measure the variables which were contained in this study.

According to the results, there was a positive relationship between perceived parental rejection and control with depression and trait anxiety levels. The positive relationship between perceived parental rejection and all dimensions of difficulties in emotion regulation were also found. Moreover, the results of hierarchical regression analysis, the relationships between perceived parental rejection and both depression and trait anxiety were mediated by the dimensions of difficulties in emotion regulation (awareness, openness, accepting emotions, strategies, goals and impulsivity control) for female and male separately. The results of the study were evaluated in the light of the related literature, implications of the study were discussed and limitations of the study and recommendations for future research were explained.

Keywords: Perceived Parental Acceptance Rejection and Control, Difficulties in Emotion Regulation, Depression, and Trait Anxiety.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar DİZİNİ	xiii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xvii
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM.....	1
1.1. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED KURAMI (EKAR)	1
1.1.1. Sıcaklık Boyutu.....	2
1.1.2. Kontrol Boyutu	5
1.1.3. Ebeveyn Kabul Red Kuramının Alt Alanları.....	6
1.1.3.1. Kişilik Alt Alanı	6
1.1.3.1.1. Bağımlılık veya Savunucu Bağımsızlık	8
1.1.3.1.2. Duygusal Tepkisizlik	8
1.1.3.1.3. Düşmanlık ve Saldırganlık	9
1.1.3.1.4. Olumsuz Öz Saygı.....	10
1.1.3.1.5. Olumsuz Öz Yeterlik.....	10
1.1.3.1.6. Duygusal Tutarsızlık	11
1.1.3.1.7. Olumsuz Dünya Görüşü	11
1.1.3.2. Baş Etme Kuramı Alt Alanı	11
1.1.3.3. Sosyokültürel Alt Alanı	12
1.2. DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİ	13
1.3. EKAR VE DEPRESİF BELİRTİLER	16
1.4. EKAR VE KAYGI BELİRTİLERİ	18
1.5. DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ, DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI	20
1.6. EKAR VE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ	22
1.7. ARAŞTIRMANIN AMACI	22
1.8. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	24
2. BÖLÜM.....	26
YÖNTEM.....	26

2.1. ÖRNEKLEM	26
2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	28
2.2.1. Demografik Bilgi Formu	28
2.2.2. Ebeveyn Kabul-Red/Kontrol Ölçeği (Yetişkin EKRÖ).....	28
2.2.3. Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği (DDGÖ).....	29
2.2.4. Beck Depresyon Envanteri (BDE).....	30
2.2.5. Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri/Sürekli Kaygı Ölçeği.....	30
2.3. İŞLEM	31
2.4. VERİLERİN ANALİZİ	31
3. BÖLÜM.....	33
BULGULAR.....	33
3.1. ÇALIŞMANIN ANA DEĞİŞKENLERİNİN TANIMLAYICI ÖZELLİKLERİ.....	33
3.2. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ, DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİ, DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI ARASINDAKİ KORELASYON ANALİZİ SONUÇLARI.....	34
3.3. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ, DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİ, DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGIYA İLİŞKİN ÇOK DEĞİŞKENLİ VARYANS ANALİZİ (MANOVA) SONUÇLARI 	38
3.3.1. Anne Kabul Red/Kontrolünün Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması	38
3.3.2. Baba Kabul Red/Kontrolünün Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması	39
3.3.3. Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması.....	42
3.3.4. Depresyon Düzeyinin Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması	44
3.3.5. Sürekli Kaygı Düzeyinin Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması	45
3.4. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ İLE DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI ARASINDAKİ İLİŞKİDE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİNİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİNE İLİŞKİN ANALİZLER	46
3.4.1. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	47
3.4.1.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	47

3.4.1.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	49
3.4.1.3. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	50
3.4.2. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Farkındalık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	52
3.4.2.1. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Farkındalık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	52
3.4.2.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Farkındalık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	53
3.4.3. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	55
3.4.3.1. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	55
3.4.3.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	56
3.4.4. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	58
3.4.4.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	58
3.4.4.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	59
3.4.4.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	61
3.4.4.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	62
3.4.5. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	64

3.4.5.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	64
3.4.5.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	66
3.4.5.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	67
3.4.5.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	68
3.4.6. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	70
3.4.6.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	70
3.4.6.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	71
3.4.6.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	73
3.4.6.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	74
3.4.7. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	76
3.4.7.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	76
3.4.7.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	77
3.4.8. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	79
3.4.8.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	79

3.4.8.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	81
3.4.8.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	82
3.4.8.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	83
3.4.9. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	85
3.4.9.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	85
3.4.9.2. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	86
3.4.10. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	88
3.4.10.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	88
3.4.10.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	89
3.4.10.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	91
3.4.10.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	92
3.4.11. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	94
3.4.11.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	94
3.4.11.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	95

3.4.11.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	97
3.4.11.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	98
3.4.12. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	99
3.4.12.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	100
3.4.12.2. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	101
3.4.13. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	102
3.4.13.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	103
3.4.13.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	104
3.4.13.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	105
3.4.13.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları	107
4. BÖLÜM.....	109
TARTIŞMA	109
4.1. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ, DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİ, DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	109
4.2. ARAŞTIRMA DEĞİŞKENLERİNİN CİNSİYET VE KARDEŞ SAYISINA GÖRE FARKLILIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	120
4.2.1. Algılanan Ebeveyn Kabul Red/Kontrolünün Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Farklılıklarının Değerlendirilmesi	120
4.2.2. Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Cinsiyet Ve Kardeş Sayısına Göre Farklılıklarının Değerlendirilmesi	123

4.2.3. Depresif Belirti Düzeyinin Cinsiyet Ve Kardeş Sayısına Göre Farklılıklarının Değerlendirilmesi.....	124
4.2.4. Sürekli Kaygı Belirti Düzeyinin Cinsiyet Ve Kardeş Sayısına Göre Farklılıklarının Değerlendirilmesi	126
4.3. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ İLE DEPRESİF BELİRTİ DÜZEYİ VE SÜREKLİ KAYGI DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİNİN ARACI ROLÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	128
4.3.1. Kadın ve Erkek Öğrenciler için Algılanan Ebeveyn Kabul Red/Kontrolü Ve Depresif Belirti Düzeyi Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün Değerlendirilmesi.....	128
4.3.2. Kadın ve Erkek Öğrenciler için Algılanan Ebeveyn Kabul Red/Kontrolü Ve Sürekli Kaygı Belirti Düzeyi Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün Değerlendirilmesi.....	129
4.4. GENEL DEĞERLENDİRME.....	131
4.5. KLİNİK DOĞURGULAR.....	132
4.6. ÇALIŞMANIN SINIRLILIKLARI VE ÖNERİLER	133
4.7. SONUÇ	134
KAYNAKÇA	139
EKLER.....	162
EK 1: Gönüllü Katılım Formu	162
EK 2: Kişisel Bilgi Formu	164
EK 3: Ekrö/K-Anne Formu - Parq/C- Mother Form	165
EK 4: Ekrö/K-Baba Formu - Parq/C- Father Form.....	170
EK 5: Duygu Düzenleme Ölçeği (DDGO)	175
EK 6: Beck Depresyon Envanteri (BDE)	178
EK 7: Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği- Sürekli Kaygı Formu - State-Trait Anxiety Inventory-Trait Form	181
EK 8: Etik Kurul İzni	183
EK 9: Orijinallik Raporu.....	184

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Katılımcılarla İlgili Sosyo-Demografik Değişkenlere İlişkin Sıklık Ve Yüzdelik Değerleri.....	27
Tablo 2. Çalışmanın ana değişkenlerinin tanımlayıcı özellikleri.....	34
Tablo 3. Değişkenler Arasındaki Korelasyonlar	37
Tablo 4. Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Algılanan Anne Red ve Kontrolünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	39
Tablo 5. Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Algılanan Baba Red ve Kontrolünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	41
Tablo 6. Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Duygu Düzenleme Güçlükleri Boyutlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	43
Tablo 7. Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Duygu Düzenleme Güçlükleri Boyutlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	44
Tablo 8. Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Depresif Belirti Düzeyinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	45
Tablo 9. Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Sürekli Kaygı Belirti Düzeyinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	46
Tablo 10. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	48
Tablo 11. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duygu düzenleme güçlükleri Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	49
Tablo 12. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	51
Tablo 13. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Farkındalık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	52
Tablo 14. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Farkındalık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	54
Tablo 15. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	55
Tablo 16. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	57
Tablo 17. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	58
Tablo 18. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	60

Tablo 19. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	61
Tablo 20. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	63
Tablo 21. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	65
Tablo 22. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	66
Tablo 23. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	67
Tablo 24. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	69
Tablo 25. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	70
Tablo 26. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	72
Tablo 27. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	73
Tablo 28. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	75
Tablo 29. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	76
Tablo 30. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	78
Tablo 31. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	80
Tablo 32. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	81
Tablo 33. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	82
Tablo 34. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	84

Tablo 35. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	85
Tablo 36. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	87
Tablo 37. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	88
Tablo 38. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	90
Tablo 39. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	91
Tablo 40. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	93
Tablo 41. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	94
Tablo 42. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	96
Tablo 43. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	97
Tablo 44. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	98
Tablo 45. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	100
Tablo 46. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	101
Tablo 47. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	103
Tablo 48. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	104
Tablo 49. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	106
Tablo 50. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları	107

Tablo 51 Kadın Katılımcılar İçin Anne-Baba Kabul-Reddi İle Depresyon Ve Kaygı Düzeyi Arasındaki İlişkilerde Aracı Rolü Bulunan Duygu Düzenleme Güçlüğü Boyutları	136
Tablo 52 Erkek Katılımcılar İçin Anne-Baba Kabul-Reddi İle Depresyon Ve Kaygı Düzeyi Arasındaki İlişkilerde Aracı Rolü Bulunan Duygu Düzenleme Güçlüğü Boyutları	136

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Ebeveyn Kabul/Red Kontrol Kuramı Sıcaklık Boyutu Ebeveyn Davranışları ...4	
Şekil 2. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 49	
Şekil 3. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....50	
Şekil 4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 52	
Şekil 5. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Farkındalık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 53	
Şekil 6. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Farkındalık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları .55	
Şekil 7. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları..... 56	
Şekil 8. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 57	
Şekil 9. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....59	
Şekil 10. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 61	
Şekil 11 Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 62	
Şekil 12. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları 64	
Şekil 13. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....66	
Şekil 14. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğünü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....67	

Şekil 15. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....	68
Şekil 16. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....	70
Şekil 17. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	71
Şekil 18. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	73
Şekil 19. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	74
Şekil 20. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	76
Şekil 21. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	77
Şekil 22. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	79
Şekil 23. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	81
Şekil 24. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	82
Şekil 25. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	83
Şekil 26. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları.....	84
Şekil 27. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	86
Şekil 28. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	88

Şekil 29. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	89
Şekil 30. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	91
Şekil 31. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	92
Şekil 32. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	94
Şekil 33. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....	95
Şekil 34. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....	97
Şekil 35. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....	98
Şekil 36. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....	99
Şekil 37. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....	101
Şekil 38. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları....	102
Şekil 39. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	104
Şekil 40. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	105

Şekil 41. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	107
Şekil 42. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları	108

GİRİŞ

1. BÖLÜM

Bu bölümde ilk olarak algılanan ebeveyn kabul red kuramı (EKAR) ve duygu düzenleme güçlükleri hakkında kuramsal bilgiler sunulacaktır. Ardından EKAR ve depresif belirtiler arasındaki ilişki, EKAR ve kaygı belirtileri arasındaki ilişki ve EKAR ve duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişki literatür dahilinde aktarılacaktır. Ayrıca duygu düzenleme güçlükleri ile depresif ve kaygı belirtileri arasındaki ilişkiler alanyazın ışığında sunulacaktır. Son olarak bu kısımda araştırmanın amacı ve önemi belirtilecektir.

1.1. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED KURAMI (EKAR)

Ebeveyn kabul-red kuramı (EKAR) Rohner tarafından (1980) geliştirilmiştir ve tüm dünyada ebeveyn kabul ve reddinin temel nedenlerini; çocuğun davranışsal, bilişsel ve duygusal gelişimi üzerindeki etkilerini açıklamaya ve yordamaya çalışan kanıt temelli gelişim kuramı olarak tanımlanmıştır. EKAR'ın temel varsayımı yeryüzündeki her bireyin kendileri için önem arzeden kişiler tarafından olumlu tepki almaya, diğer bir deyişle, sıcaklık duygusunu tatmaya ihtiyaçlarının olmasıdır. EKAR Kuramına göre hissedilen bu sıcaklığın iki ucunu ebeveyn kabul ve reddi oluşturmaktadır. Bir diğer ifadeyle, ebeveynlerin çocuklarına gösterdikleri şefkat kuramın sıcaklık boyutunu oluşturmaktadır ve kişiler bu şefkat duygusunu olumlu (kabul) veya olumsuz (red) iki uçta ya da bu aralıkta hissederler. Bu sebeple kuram kişiler arası ilişkilerin temelini oluşturmaktadır (Rohner ve Khaleque, 2010).

Kurama daha sonra eklenen ikinci bir boyut ise kontrol boyutudur. Buna göre ebeveynlerin kontrol tutumunun iki kutbunu aşırı izin vericilik ve aşırı kısıtlayıcılık oluşturmaktadır. Aşırı izin verici ebeveynler çocuklarının davranışlarını nadiren kontrol

eden; aşırı kısıtlayıcı ebeveynler ise çocuklarının davranışlarını dakika dakika kontrol eden ebeveynler olarak tanımlanmaktadır (Rohner ve Rohner, 1981). Kontrol boyutu ile sıcaklık boyutu birbirinden bağımsız iki boyuttur. Örneğin bir çocuğun annesi tarafından ne derece sıcaklık hissettiği algıladığı kontrol düzeyini tahmin etmez (Becker, 1964).

EKAR’a göre algılanan sıcaklık ve kontrol kültür, ırk, dil, coğrafya, fiziksel özellikler, sosyal statü gibi birçok koşuldaki bağımsız, içsel bir gereksinim olarak, tüm insanlıkta bulunmaktadır (Rohner ve Britner, 2002). Bir diğer ifadeyle, EKAR Kuramı evrensel bir yaklaşım benimseyerek insan davranışının kültürler arası genellenebilir ilkelerini tarif etmeyi hedeflemiştir. (Rohner, 1975). Kuram özellikle reddedilme algısının farklı toplumlarda kendilik değeriyle ilgili benzer sonuçları doğuracağını öne sürmektedir. Öte yandan kuramın iddia ettiği en önemli hipotez, kabul ya da redde yol açan ebeveyn davranışlarının kültürel olarak değişebileceğidir (Rohner, 1986).

Çalışmanın amacı doğrultusunda EKAR kuramının hem sıcaklık hem de kontrol boyutu açıklanacaktır.

1.1.1. Sıcaklık Boyutu

Ebeveyn tarafından kabul ve reddedilme ebeveynliğin sıcaklık boyutunun iki ucunu oluşturmaktadır. Her birey ebeveynlerinden bu sıcaklık ya da red duygusunu algılamaktadır. Kimileri bu sıcaklığı oldukça fazla hissederken kimileri de red boyutunu çok fazla algılamaktadırlar. Bir diğer ifadeyle sıcaklığın var olduğu ve olmadığı durum bir sayı doğrusunun iki ucu gibi ele alınabilir. Doğrunun iki ucunun kabul ve reddi ifade ettiği bu durum ebeveynliğin “sıcaklık boyutu” nu oluşturur.

Sıcaklık boyutunun olumlu ucunda ebeveynlerin çocuklarına karşı gösterdikleri şefkat, ilgi, sıcaklık, yakınlık, kısacası sevginin ön plana çıktığı kabul etme yer almaktadır. Ebeveynler kabul etme, diğer bir deyişle, sıcaklık, ilgi ve sevgilerini fiziksel ve sözel olmak üzere iki şekilde ifade edilebilirler. Sevgi ve ilginin fiziksel ifadesi sarılma, okşama, rahatlatma, öpme, gülümseme, onay ya da destek belirtilerini içerir. Çocuğu övmek, iltifat etmek, çocuk hakkında güzel şeyler söylemek, ona şarkı söylemek ya da hikâyeler anlatmak ise ilgi ve kabul etmenin sözel ifadeleridir (Rohner ve ark., 2012).

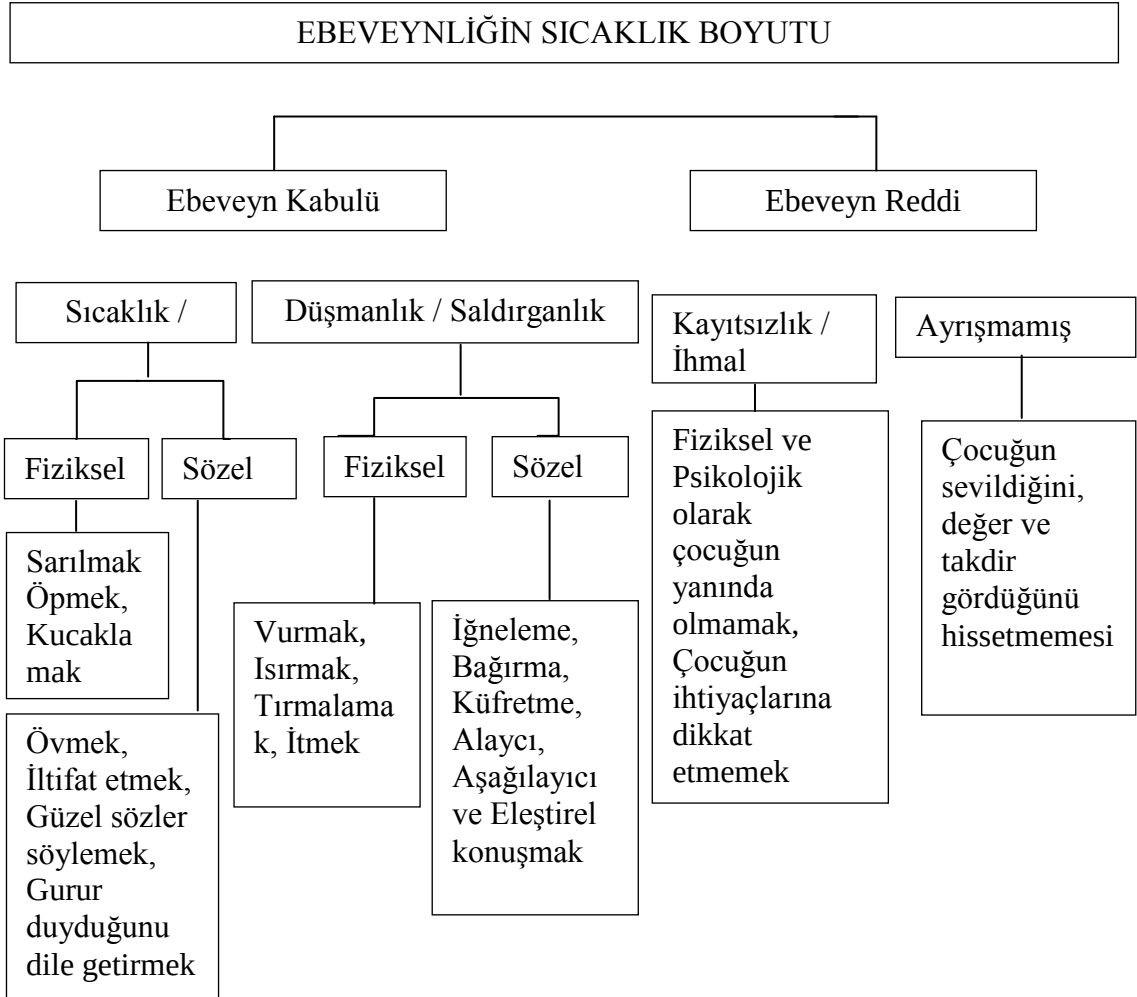
Sözel ve fiziksel ifadelerle birlikte, bakım verme, destekleme, sevgi gösterme gibi davranışlar ebeveynlerin çocuğu kabul edişlerinin davranışsal ifadeleri olarak kabul edilmektedir (Rohner ve ark., 2012).

Sıcaklık boyutunun olumsuz ucunda ise bu duygu ve davranışların olmadığı veya belirgin bir şekilde esirgendiğı, bunun yanı sıra, çocuğu inciten çeşitli fiziksel veya psikolojik davranış ve duyguların sergilendiğı reddetme yer almaktadır (Rohner, 1986). Ayrıca annenin ev işlerini reddedici tutumu ve evlilik içerisinde yaşanan problemler de çocuğun reddedilme duygusunu yaşadığı diğer davranış ve duygulardır. (Aydın ve Yamaç, 2014). Rohner ebeveynlerin reddedici olan tüm bu davranışlarını dörde ayırmıştır;

Anne babalar çocuklarından sıcaklıklarını, ilgi ve şefkatlerini esirgeyip çocuklarına karşı soğuk davranabilirler, anne babalar çocuklarına karşı düşmanlık hissedip saldırgan davranabilirler, ebeveynler çocuklarına karşı kayıtsızlık içerisinde olup çocuklarını ihmal edebilirler, görünürde belirgin bir soğukluk, ihmal ya da saldırganlık olmamasına rağmen çocuk anne babası tarafından sevilmediğine inanabilir (ayrışmamış red) (Rohner, 1986).

Rohner bu dört boyutu duygu ve davranış olarak ele almıştır. Bu nedenle, öncelikli olarak düşmanlık ve saldırganlık arasındaki ilişki ile kayıtsızlık ve ihmal arasındaki ilişki üzerinde durmuştur. İçsel dinamik duygular olan düşmanlık ve kayıtsızlığın davranışa yansması saldırganlık ve ihmal olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer bir ifadeyle, düşmanlık duygusu saldırganlığa sebep olurken kayıtsızlık duygusu da ihmale sebep olmaktadır. Fakat kayıtsızlık ile ihmal arasında, düşmanlık ve saldırganlık arasında olduğu kadar doğrudan bir ilişki bulunamamıştır; çünkü çocuklar ebeveynleri tarafından kayıtsızlıktan farklı olarak çok çeşitli nedenlerden dolayı da ihmal edilebilmektedirler. Örneğin, anne-babalar çocuklarına karşı hissettikleri öfkeyle başa çıkabilmek için çocuklarını ihmal edebilirler (Rohner, 1986). Yapılan çalışmalarda çocuklarını ihmal eden ve çocuklarına düşmanca davranan annelerde evlilik içerisindeki problem çözme becerilerinin düşük olmasına, çocuklarına karşı cezalandırıcı ve aşırı kontrolcü tutumlarına, düşük öz güvene, yüksek depresyon ve kaygı düzeyine rastlanmıştır (Lesnik-Oberstein ve ark., 1995). Bir diğer boyut olan ayrışmamış reddetme ise ebeveynlerin çocuklarını ihmal ettiklerine, onlara karşı sevgisiz veya saldırgan olduklarına dair açık bir davranışsal gösterge olmamasına rağmen kişilerin ebeveynlerinin kendisiyle ilgilenmediklerine veya onlar tarafından sevilmediklerine

inanmalarıdır (Rohner ve ark., 2012). Bu davranışlar Şekil 1’de grafik olarak gösterilmiştir.

Şekil 1. Ebeveyn Kabul/Red Kontrol Kuramı Sıcaklık Boyutu Ebeveyn Davranışları

Dünyanın her yerinde çocukların ve yetişkinlerin reddedici olan bu davranışları dört farklı şekilde algıladıkları görülmüştür. Fakat kültürlerarası yapılan çalışmalarda çocukların ebeveynlerinden algıladıkları ihmal, saldırganlık, sıcaklık ve reddedilme duygularına benzer ifadeler aracılığıyla aşına olmalarına rağmen tüm red türlerini kapsayan davranışların anlamını taşıyan belirli kelimeleri ve davranışları kültür ve etnik yapı şekillendirmektedir. (Rohner, 2004). Örneğin Amerika’da yaşayan ergenler ebeveyn kontrolünü otonomilerine olumsuz bir etki olarak görürken Doğu Asyalı ergenler bu tutumu ebeveynlerinin onları önemsemesi olarak algılamaktadırlar (Kyoung-Sook, 2008).

Bazı toplumlarda ise ebeveynler kız ve erkek çocuklarına farklı davranmaktadırlar. Örneğin, bazı ebeveynler erkek çocuklarına kız çocuklarından daha sıcak ya da ılımlı davranırlarken kız çocuklarına daha sert davranabilmektedirler. Ayrıca ebeveynin bu tür davranışları kendi cinsiyetine göre de değişiklik göstermektedir. Örneğin annelerin oğullarına karşı davranışları kızlarına karşı olan davranışlarından farklılaştığı gibi, babaların oğullarına karşı davranışları da kızlarına karşı olan davranışlarından farklı olmaktadır (Rohner ve Rohner, 1981; Rohner ve ark., 2005). Ebeveynliğin sıcaklık boyutuna ilişkin cinsiyet farklılıklarının varlığı, hem ebeveynlerini algılayan çocuk ve ergenler için geçerli olabilmekte; hem de ebeveynlerin çocuklarını kabulü ya da reddi noktasında, çocuklarının cinsiyetine göre farklılık gösterebilmektedir. Örnek verecek olursak, ergenlerin işlevselliklerinde babaları tarafından gördükleri kabulün önemli bir etkisi olduğu bulunmuştur. Baba reddi ergenlerdeki sosyal yeterlilik ve davranış sorunlarını yordamasına rağmen, baba reddinin anne reddiyle etkileşimi de aynı zamanda ergenlerdeki bilişsel yeterlilik ve kaygı/içe dönük zorluklara sebep olmaktadır. Ancak bu durum anne reddi yüksek düzeyde algılandığında ortaya çıkmaktadır (Forehand ve Nousiainen, 1993).

1.1.2. Kontrol Boyutu

Ebeveyn kontrolü çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik döneminin gelişimi üzerinde önemli etkileri olan EKAR kuramının diğer bir boyutudur. Bu kuramda ebeveyn kontrolü aşırı izin verici ile aşırı kısıtlayıcı ebeveyn davranışlarını içeren iki uçlu bir uzantı üzerinde kavramsallaştırılmıştır (Rohner ve Pettengill, 1985). Kontrol ile ebeveynin çocuğun davranışlarını ne derece sınırlandığı veya kısıtladığı anlaşılmaktadır. Bu sınırlamaların ne kadar zorlandığı anlatılmaya çalışılmaktadır. Çocuklarının davranışlarını nadiren kontrol eden anne babalar kuramda izin verici (düşük düzeyde kontrollü) olarak; çocuklarının davranışlarını an ve an kontrol eden anne babalar ise kısıtlayıcı (yüksek düzeyde kontrollü) olarak tanımlanırlar.

Aşırı kontrol ile ebeveynler birçok durum ve ortamda çocuğa çok fazla kural ve kısıtlama getirir ve onu bu kurallara uymaya zorlar. Davranışlarını her an takip eder ve böylece çocuğun ebeveyni olmadan belli becerileri edinmesini ve özerkliğini kazanmasını kısıtlarlar. Ebeveynler çocuklarını genellikle cinsellik, tuvalet eğitimi,

evdeki görevler, belli ahlaki değerler, düzenlilik, emirlere itaat ve saldırganlık gibi alanlarda kontrol etmektedirler.

Bu boyutun bir diğer ucu olan hiç kontrolün olmaması ile ebeveynler çocuğa hiçbir kural getirmez ya da sadece çocuğun güvenliği ve fiziksel sağlığı için gereken kontrolü sağlarlar. Bir diğer ifadeyle bu boyutta ebeveynler çocuğun yaptıklarına karşı yönlendirici değildir. Çocuğun kendi yolunu bulmasına ve kendi kararlarını vermesine bütünüyle izin verirler. (Rohner ve ark., 2012).

Sıcaklık boyutunda olduğu gibi insan davranışlarında yaşanan olaylardan çok, kişinin bu olayları nasıl algıladığı, yorumladığı ve anlamlandığı önemlidir. Rohner'ın kuramında önemle belirttiği nokta, sözü edilen kontrolün bir yargı değeri taşımadığıdır. Diğer bir ifadeyle, ebeveynlerin kontrol edici oluşu çocuğun algısıdır. Örneğin ebeveynlerin ergenlik dönemindeki çocuklarına karşı sergiledikleri kontrol tutumu ile ergenlerin algıladıkları kontrol arasında farklılıklar vardır. (Leung ve Shek, 2014).

1.1.3. Ebeveyn Kabul Red Kuramının Alt Alanları

EKAR Kuramının üç alt alanı bulunmaktadır. Bunlar; a) Kişilik Alt Alanı, b) Baş Etme Kuramı Alt Alanı, c) Sosyokültürel Alt Alanıdır (Khaleque ve Rohner, 2002, Rohner ve ark., 2005)

1.1.3.1. Kişilik Alt Alanı

EKAR Kuramı'na göre çocuklukta anne-baba tarafından kabul veya reddedilme bireyin duygusal, sosyal, bilişsel ve davranışsal gelişimini etkilemektedir (Rohner ve ark., 2012). Rohner (1975) sıcaklık boyutunun iki ucu olan kabul ve reddin çocuk, ergen veya yetişkin üzerinde farklı etkilerinin olduğunu ileri sürmüştür. Ona göre ebeveynlerin sevgi, sıcaklık ve ilgi göstermeleri (kabul) olumlu sosyal ve duygusal gelişim için temel oluşturmasına rağmen ebeveynin sevgi göstermemesinin veya sevgisini belirgin şekilde esirgemesinin (reddin), ebeveyn kabulüne göre, kişinin psikolojik uyumu açısından daha belirleyici olduğunu, daha doğrudan ve etkili biçimde kişiliği etkilediğini iddia etmektedir. (Rohner, 1975). Bu bağlamda, Ebeveyn Kabul-

Red Kuramı, kişilik alanında, çocuklukta ebeveyn tarafından reddedilmenin çocuk veya yetişkinin kişiliği veya genel psikolojik uyumu üzerindeki etkilerini yordamaya ve açıklamaya çalışmaktadır (Rohner ve ark., 2012).

Rohner'a (1986) göre dünyanın her yerindeki insanları kişilik özelliklerine göre her kişilik boyutuna ait uzantı üzerinde belirli bir noktaya koymak mümkündür. Bir diğer ifadeyle, Ebeveyn Kabul-Red Kuramı'nın kişilik kuramı, dünya üzerindeki farklı kültür, ırk ve dillerde, kişinin anne babası tarafından reddedildiği durumda yedi kişilik özelliğinin olumsuz uçlarından oluşan bir kişilik örüntüsünün ortaya çıkacağını ileri sürmektedir (Khaleque ve Rohner, 2002; Eryavuz, 2006).

Anne-baba tarafından reddedilme, özellikle yedi kişilik boyutunda etkili olmaktadır; algılanan reddedilme sıklığına ve yoğunluğuna bağlı olarak, bağımlılık ve savunucu bağımsızlık; duygusal tepkisizlik; düşmanlık, saldırganlık, pasif saldırganlık veya düşmanlık veya saldırganlığın denetimiyle ilgili sorunlar; olumsuz öz saygı; olumsuz öz yeterlilik; duygusal tutarsızlık; olumsuz dünya görüşü (Eryavuz, 2006; Rohner, 2005; Salahur, 2010; Rohner ve ark., 2005).

Çalışmanın amacı doğrultusunda EKAR kuramının kişilik alt boyutları ile kişilerin depresyon ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi destekleyen pek çok çalışma mevcuttur. Campos ve arkadaşları (2013) algılanan ebeveyn reddinin kişinin olumsuz öz eleştiri yapmasına yol açtığını ve bu sebeple depresyon belirtileri gösterdiğini savunmuşlardır. Bir diğer araştırmada ebeveynleri tarafından aşırı kontrol edildiklerini ve/veya reddedildiklerini düşünen, 14 ile 94 yaşları arasındaki kişilerin, düşük düzeyde psikolojik dayanıklılığa sahip oldukları bulunmuş ve bu kişilik özelliğinin de kişilerin depresyon ve kaygı belirtileri yaşamasına neden oldukları savunulmuştur (Petrowski ve ark., 2014). EKAR kuramının kişilik alt boyutlarını destekleyen bir başka çalışma da 12 ve 13 yaş grubu arasında yapılmıştır. Buna göre kişilerin algıladıkları ebeveyn reddi ile depresyon düzeyi arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır ve bu ilişkide kişilerin düşük öz güvenleri aracı rol oynamaktadır (MacPhee ve Andrews, 2006). Özet olarak kişiler ne kadar çok ebeveynlerinden şefkat ve kabul gördüklerini düşünürlerse o kadar çok olumlu benlik kavramı geliştirmektedirler (Cournoyer ve ark., 2005). Bu bağlamda aşağıda anne-baba tarafından reddedilmenin etkili olduğu yedi kişilik boyutu kısaca özetlenecektir.

1.1.3.1.1. Bağımlılık veya Savunucu Bağımsızlık

EKAR Kuramının Kişilik alt kuramına göre duygusal ihtiyaçlara ebeveyn ve diğer önemli kişiler tarafından verilen olumlu tepkiler (bakım, ilgi, destek, rahatlık ve sevgi) kişi için güçlü bir motivasyon kaynağıdır. Bu nedenle bu ihtiyaçlar ebeveynler ya da diğer önemli kişiler tarafından karşılanmadığında çocuklar ve yetişkinler reddedilmiş algılar ve böylece daha fazla kaygılı ve güvensiz hissederler. Bu kişiler olumlu tepkiler alabilmek için ve reddedilme duygusuyla başa çıkabilmek için daha fazla gayret sarf ederler. Bir diğer ifadeyle reddedilen çocuklar ve yetişkinler bir anlık olumlu tepki alabilmek için genellikle girişimlerini artırır. Bu sebeple de daha bağımlı olmaya yatkınlardır.

Bağımlılık eğilimi ile birlikte kişiler daha fazla öfke, alınganlık ve benzeri yıkıcı duyguları deneyimler ve red algılayan kişiler öfkenin yol açtığı düşmanlık ve saldırganlık sebebiyle sorunlar yaşarlar. Fakat reddedilme ile birlikte bir yerden sonra çocuklar ve yetişkinler olumlu tepki almak için giderek daha az teşebbüste bulunurlar. Bu kişiler dışarıdan bakıldığında bağımsızmış gibi görünürler, fakat bu bağımsızlık savunucu bir bağımsızlığa dönüşür. Bir diğer ifadeyle bu kişiler kendilerinin olumlu cevapları ve diğerlerine gereksinimleri olmadığını savunurlar, bu gereksinimi reddederek duygusal olarak kendilerini kapatırlar. (Rohner ve Brothers, 1999; Rohner, 2004; Eryavuz, 2006; Rohner ve ark., 2005).

Rohner'a (2000) göre ebeveynlerin sıcaklığı ve şefkati, girici bir anne-baba kontrolü ile yan yana geldiğinde, bağımlılık meylinde aşırı bir yükselme meydana gelir. Rohner bağımlılık eğilimindeki bu artışı immatür bağımlılık olarak isimlendirmiştir. Bu tür bir ebeveynlik meraklı, araştırmacı ve aktif çocukların yapma eğilimde oldukları birçok şeyi yapabilme imkânını çocukların elinden alır. Bu immatür bağımlılığa yol açan ebeveynliğe Rohner boğucu sevgi demiştir. Bu duruma maruz kalan çocuk bebekleştirilmektedir ve bu şefkatli denetimle boğulur (Rohner, 2000).

1.1.3.1.2. Duygusal Tepkisizlik

Duygusal duyarlılık bireyin herhangi bir duygusunu hürce ve açıkça ifade edebilme becerisidir. Bir diğer ifadeyle, kişinin diğer kişilere verdiği duygusal tepkileri ne kadar

rahat, anlaşılabilir ve doğal verebildiği ya da kişinin diğer kişilerle duygusal güvensizlikten uzak, savunucu olmayan, samimi ve kalıcı ilişkiler kurabildiği, kişinin duygusal duyarlılığını ifade etmektedir.

EKAR Kuramına göre reddedilmiş çocuklar, model alabilecekleri sıcaklık dolu anne ve babanın yokluğu nedeniyle sevgi duygusunu ve sevmeyi öğrenememişlerdir. Sıcaklık ve şefkate oldukça gereksinim duymalarına rağmen sevmekte ve seviliyor duygusunu hissetmekte güçlük çekerler. Reddedilmiş çocuklar duygusal açıdan yalıtılmış ve başkalarıyla samimi ve yakın ilişkiler kuramayan kişiler olurlar (Rohner ve Brothers, 1999; Rohner ve ark., 2005).

1.1.3.1.3. Düşmanlık ve Saldırganlık

Düşmanlık içsel bir öfke veya kızgınlık hissidir. Saldırganlık ise öfke veya düşmanlığın davranış düzeyindeki dışavurumu olup, diğer bir kişiye veya nesneye kasıtlı olarak fiziksel ya da ruhsal olarak zarar vermektir. Ebeveyn Kabul-Red Kuramına göre anne babanın çocuğu reddetme biçimi düşmanlık ve saldırganlık biçiminde meydana çıkıyorsa reddedilmiş çocuklar pasif saldırgan bir tutumu benimseyebilir veya öfke ve kızgınlık hisleriyle başa çıkıp, denetlemek ve bu hisleri ifade etmek konusunda güçlük yaşayabilirler. Bunun sonucunda düşmanlık duyguları ile birlikte saldırgan bir tutum benimseyebilirler. Ayrıca anne babaların çocuklarının öfkelerini açıkça ifade etmelerine izin vermediği durumlarda da çocukların öfke denetimi problemleri ortaya çıkabilir. Ancak, bütün bunlar en uygun koşullarda bile çocuklarda veya yetişkinlerde hiçbir saldırganlığın görülmeyeceği anlamına gelmemektedir. Dünyanın her köşesinde normal çocuklar veya yetişkinler zaman zaman kızgınlık ve öfke gibi hisleri yaşayabilir ve düşmanlık veya saldırganlık içeren bir tutum sergileyebilirler (Rohner, 1975; Eryavuz, 2006; Rohner, 1999).

1.1.3.1.4. Olumsuz Öz Saygı

Ebeveyn Kabul-Red Kuramının kişilik alt boyutunda öz-saygı ve öz-yeterlik, kişinin kendisiyle ilgili değerlendirmelerinin iki farklı boyutunu oluşturur. Öz saygı kişinin kendi değeri ile ilgiliyken; öz-yeterlilik kişinin kendi yeterliği ile ilgilidir. EKAR kuramına göre ebeveyn tarafından reddedilme, reddedilen bireylerin öz saygılarında da bozulma meydana getirmektedir. Çünkü özellikle çocuklar kendilerini, ebeveynlerinin ya da kendileri için önemli olan diğer kişilerin onları gördüklerini düşündükleri biçimde görme eğilimindedirler. Dolayısıyla ebeveynlerinin kendisini sevmediğini düşünen çocuklar, kendilerinin ebeveynleri ve diğerleri tarafından sevilmez olduğunu düşünmektedirler (Rohner ve Brothers, 1999; Rohner ve ark., 2005).

1.1.3.1.5. Olumsuz Öz Yeterlik

Öz yeterlilik kişinin kendi yeterliliği hakkında yaptığı değerlendirmeleri içerir. Bir başka deyişle, kişinin çevresinde olup bitenler üzerinde etkili olabileceğine ve bu etkiyi sürdürebileceğine olan inancıdır. Öz-yeterlilik bireyin kendi kaynaklarına güvenmesine denk gelmektedir. Olumsuz öz yeterlilik, yetersizlik duyguları ve kişinin arzu ettiği şeyler için yeterince savaşımadığını hissetmesi gibi duygu ve düşüncelerle alakalıdır. Bir durumla başa çıkmada kifayyetli becerileri olan fakat öz-yeterliliği düşük olan kişi, söz konusu becerilerini harekete geçirme konusunda problem yaşamaktadır (Rohner, 1986; Yıldırım ve İlhan, 2010; Eryavuz, 2006).

EKAR kuramına göre anne-babaları tarafından red edilme algılayan kişiler kendilerini değersiz ve olumsuz eleştirilere layık biri olarak görürler ve bu hisleri kişisel yetersizlik ve becerisizlik olarak algırlar. Ayrıca bu çocuklar olumsuz öz-yeterlik duygularını yanılgılı bir şekilde diğer alanlara da genelleme temayülündedirler. Kendilerini yetersiz ve becerisi düşük biri olarak gördükçe bu duygular ile tutarlı davranmaya başlayabilirler. Böylelikle diğer insanlar onları daha olumsuz bir şekilde eleştirir ve bu olumsuz eleştiriler onların zaten zedelenmiş olan öz-yeterlik hislerine bir dönüt olarak ulaşır (Rohner, 1986; Eryavuz, 2006).

1.1.3.1.6. Duygusal Tutarsızlık

Rohner ve arkadaşlarına (2012) göre reddedilmenin getirdiği ruhsal hasardan dolayı sevilmediklerini algılayan çocukların anne-babaları tarafından kabul edilmiş çocuklara göre strese karşı hoşgörülerini daha düşüktür. Bunun bir sonucu olarak anne-babaları tarafından kabul edilmiş çocuklara göre duygusal açıdan daha az tutarlıdırlar. Diğer bir ifade ile bu çocuklar günlük hayattaki küçük stresler ile mücadele edemezler, örneğin endişelenirler, gerilirler veya öfkelenirler. Duygusal açıdan tutarlı olmayan bu kişiler küçük engeller, zorluklar veya sorunlarla karşılaştıklarında bu duyguları deneyimlerler. Stres karşısında serinkanlılıklarını kolayca kaybedebilirler. Elbette, ebeveynleri tarafından kabul edilmiş algılayan çocuklar da benzer tepkileri gösterebilirler. Fakat ele alınan tüm bu kişilik özellikleri açısından ebeveynleri tarafından kabul edilmiş çocuklar ile ebeveynleri tarafından reddedilmiş çocuklar arasında niteliksel olmayan, niceliksel bir ayrım söz konusudur (Rohner, 2004; Eryavuz, 2006).

1.1.3.1.7. Olumsuz Dünya Görüşü

EKAR kuramına göre reddedilen bireyler daha olumsuz bir dünya görüşüne sahiptirler. İnsanlara, doğaya ve dünyaya dair bakış açıları genellikle düşmanca, güvensiz veya tehdit edici olmaktadır (Rohner ve Brothers, 1999; Rohner, 2004; Rohner ve ark., 2005). Bu kişilerin yaşam ve dünya ile ilgili izlenimleri genellikle çocukluktaki deneyimleri, anne babasıyla olan ilişkisinde yaşadığı kabul veya reddedilme yaşantıları ile şekillenmiştir. Reddedilmiş çocuklar genellikle içsel olan duyguları yaşamın özüne yüklerler ve dünyayı düşmanca, güvenilmez ve tehdit edici bir mekân olarak görürler. Diğer bir ifade ile bu çocuklar olumsuz bir dünya görüşü geliştirirler ve bu olumsuz dünya görüşünün peşinden yaşamları boyunca sürüklenirler (Eryavuz, 2006).

1.1.3.2. Baş Etme Kuramı Alt Alanı

Anne-baba tarafından reddedilme ile ruhsal sağlık arasındaki yakın ilişkiyi incelerken bireysel farklılıkları da göz önünde tutan ebeveyn kabul-red kuramında çocukların ruhsal sağlıklarının yaşadıkları reddedilmenin sıklığı, yoğunluğu ve süresiyle doğru

orantılı olarak zarar gördüğü ileri sürülmektedir. Kuramın baş etme alt alanında neden bazı kişilerin reddedici aileler tarafından yetiştirilmelerine veya ebeveynleri tarafından reddedildiklerini algılamalarına rağmen yine de duygusal ve ruh sağlıklarının iyi olduğu araştırılmaktadır. (Rohner ve ark., 2012).

Hem kuramsal hem de görgül açıdan, baş etme mekanizması EKAR kuramının en az gelişmiş kısmıdır. Neden bazı kişilerin ebeveynleri tarafından reddedilmelerine rağmen bu duygu ile başa çıkabilmelerinde rol oynayan mekanizma ve süreçler hakkında güvenilir bir bilgi henüz yoktur. Fakat Eryavuz'a göre (2006) yetişkinlik dönemine kadarki süre içerisinde, çok ağır psikolojik örselenme durumları hariç, anne ve babaları tarafından reddedildiklerini algılayan birçok kişinin yaşadıkları reddedilmenin duygusal, bilişsel ve davranışsal olumsuz etkilerini hafifletecek miktarda olumlu deneyimleri olur. Örneğin başarılı bir psikoterapi ya da tatmin edici bir iş, mutlu bir evlilik gibi başka durum ve sonuçlarla birlikte ebeveynleri tarafından reddedilmiş kişiler, reddedilmenin yoğun olarak yaşandığı erken dönem yaşantılara nazaran, psikolojik olarak daha uyumlu olabilirler. Fakat bu uyum hali yine de kendilerini çocukluklarından beri sevilmiş ve kabul edilmiş hisseden kişilere oranla daha az hissedilmektedir.

1.1.3.3. Sosyokültürel Alt Alanı

EKAR Kuramı evrensel bir yaklaşıma sahiptir ve çok farklı kültürlerde yapılan çalışmalarda desteklemiştir. Kuramın sıcaklık (kabul-red) boyutu ve kontrol boyutu, farklı kültürlerde yapılan çalışmalarla desteklenmiştir (Khaleque ve Rohner, 2002). EKAR bu çeşitli araştırma bulgularına dayanarak anne-baba tarafından kabullenilme veya reddedilme konusunu doğumdan ölüme uzanan bir gelişim sürecinin içerisinde ele almaktadır.

Sosyokültürel olarak kuramın cevap aradığı sorular şunlardır; a) Birçok toplumdaki anne- baba çocuklarına karşı sıcaklık ve sevgiyle yaklaşırken neden dünya üzerinde toplumların yaklaşık %25'i çocuklarına karşı ılımlıdan ağıra uzanan bir reddetme sergilemektedir? b) Toplumlar arasındaki bu farklılaşma ile aynı toplum içerisinde çocuklara anne babalık etmek konusunda ortaya çıkan bireysel farklılıklar nereden kaynaklanmaktadır?

Sosyokültürel alanda araştırılan sorular ne kolay cevaplanabilecek türdendir ne de bu soruların basit yanıtları vardır. Fakat bazı değişkenler anne-baba reddindeki hem toplumlar arası hem de toplum içi farklılaşmalarda etkilidir. Örneğin temel duygusal ilişkilerin ve sosyal desteğin sekteye uğraması durumunda ortaya çıkan şartlar, anne babanın çocuğu reddetmesinde önemli bir rol oynamaktadır(Rohner ve Britner, 2002) . Yine düşük eğitim ve ekonomik düzeyinin baba tarafından reddedilme algısında etkili olduğu görülmüştür (Dwairy, 2010).

1.2. DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİ

Kişiler duygusal tepkilerinin başlangıç ve yükselme zamanlarında, devamlılığında, yoğunluğunda, düzenlenmesinde ve çeşitliliğinde farklılıklar gösterir. Bu duygusal dinamikler duygu düzenleme sürecinden etkilenen önemli yanıt değişkenlerini oluşturur. Bir anlamda çeşitli duygular kişinin duygusal tepkilerinin melodisini oluştursa da duygu düzenleme süreci bu duyguların yoğunluğunu, kalitesini, zamanlamasını ve dinamik özelliklerini önemli derecede etkiler. Duygu düzenlemenin anlamı bir amaca ulaşabilmek ve kişinin sosyal uyumunu kolaylaştırabilmek için duygusal tepkilerini izleyebilme, kontrol edebilme, değerlendirebilme ve değiştirebilme yeteneğidir. Bir diğer ifadeyle kişinin duygularını tanımlaması, anlaması ve uygun olduğunda hafifletmesi söz konusudur. (Thompson, 1994).

Duygu düzenleme konusunda yapılan pek çok araştırmada kişilerin bu süreçte farklı yollar izledikleri gözlemlenmiştir. Gross, Duygu Düzenleme Süreç Modeli'nde duyguların nasıl düzenlendiğine açıklık getirmiştir. Buna göre “duygu düzenleme, duygusal tepkileri ortaya çıkaran duygu, davranış ve psikolojik tepki bileşenlerini arttırma, sürdürme ya da azaltma için kullandığımız tüm bilinçli ve bilinçdışı stratejileri içerir (Gross, 1998; 2001). Bu stratejiler hislerin tepkinin öncesinde veya sonrasında meydana gelmesine bağlı değişmektedir. Duygu oluşumu sırasında iki tür duygu düzenleme stratejisi tanımlanmaktadır (Gross, 1998; Werner ve Gross, 2010): İlki öncül-odaklı stratejilerdir (antecedent focused strategies) ve duyguların gidişatını başlangıçta değiştiren, davranışsal ve psikolojik tepkiler aktive olmadan önce kullanılan stratejiler olarak tanımlanır. İkincisi ise tepki-odaklı stratejilerdir (response focused strategies) ve duygusal (fizyolojik ya da davranışsal) tepki ortaya çıktıktan sonra, bir

diğer anlamda bir defa duygu meydana geldikten sonra duyguyu kontrol etmek için kullanılan stratejiler olarak tanımlanmaktadır.

Gross ve Thompson bu duygu düzenleme stratejilerini duygu düzenleme süreç modeli içerisinde 5 kategoride toplamışlardır:

Durum seçimi (Situation Selection): Durumlar karşısında kişinin arzuladığı ya da istemediği duygulara neden olacak şekilde harekete geçmesidir. Bir diğer ifadeyle kişinin duyguyu oluşturan durumun ortaya çıkıp çıkmayacağını seçmesidir. Olası bir duyguyu ortaya çıkarabilecek bir duruma girme ya da girmemeyi içermektedir. Örneğin çekingen bir kişinin sosyal ortamlardan kaçınması kısa vadede kişiyi rahatlatmaktadır. Fakat uzun sürede sosyal yalıtımı getiren bir durum olarak devam edebilmektedir. Bu nedenle, durum seçme çok boyutlu düşünerek diğer açılardan da bakmayı gerektirmektedir (Gross ve Thompson, 2007).

Durum Değişimi (Situation Modification): Bir defa herhangi bir durum seçildiğinde, duygusal tesiri farklılaştırmak için duruma ilişkin değişikliğin durumun kendisi gibi işlev görmesidir. Durum değişimi yeni bir durum arama çabası ile alakalıdır ve daha çok fiziksel çevre ile ilgili olan değişikliklerdir (Gross ve Thompson, 2007).

Dikkat Yayılması (Attention Deployment): Koşulların durumu değiştirmeye elvermediği durumlarda kullanılan dikkat yayılmasıdır. Dikkat yayılması pek çok yönü olan durumların odaklanılacak yönünü belirlemek için kullanılır (Gross,1998). Çevreyi değiştirmeden duyguları düzenlemeyi mümkün kılmakta ve böylece birçok yönü olan olayları ve/veya duyguları etkileyecek şekilde dikkati yönlendirmeyi içermektedir (Gross ve Thompson, 2007).

Bilişsel Değişim (Cognitive Change): Bu süreçte birey durumu yeniden değerlendirir ve durumun duygusal önemini ve/veya yönünü değiştirir. Bu değişim durumun odaklanılacak tarafı seçildiği zaman bu seçimin manasını değiştirmeye denk gelmektedir (Gross, 1998).

Tepki Düzenleme (Response Modulation): Duygular bir kez ortaya çıktığında tepki eğilimlerini değiştirme girişimi olarak açıklanır. Duygu üretme sürecinde diğer süreçlerin aksine daha geç ortaya çıkar. Tepki düzenleme süreci, fizyolojik, davranışsal ve tecrübeye dayanan tepki vermeyi mümkün olduğunca doğrudan etkilemeyi içerir (Gross,1998).

Duygu düzenleme stratejilerinin bu ilk 4 kategorisi duygusal tepki gelmeden önce ortaya çıkar. Bir diğer deyişle öncül-odaklı stratejiler içerisinde yer alır. Tepkinin değişimi ise duygu tepkilerinin durumunu (yüz ifadeleri gibi) etkilemeye çalışmaktadır, bir kere ortaya çıkarıldığında tepki-odaklı duygu düzenleme stratejisi olarak rol alır (Werner ve Gross, 2010).

Duygu düzenlemeyle ilgili farklı süreçlerin veya yöntemlerin olduğu da önerilmiştir. Gross modeline göre ise duygu oluşumu sırasında iki yöntem vardır. İlkinde kişi bilişsel yeniden değerlendirme yapar. Bu yöntem ile kişi duygu oluşumu tam olarak tamamlanmadan ortaya çıkabilecek duygusal etkiyi azaltabilmek için, yaşanan olayı yeniden değerlendirir. Diğer yöntem olan bastırma ise bireyin zaten yaşadığı duygunun dışavurumunu bastırmaya çalışmasıdır. Deneysel ve bireysel farklılıkları araştıran bulgular yeniden değerlendirmenin, bastırmadan daha etkili bir yöntem olduğunu gösterir (Gross, 1998).

Eğer ki kişilerin içinde bulundukları duygular durum ile uyumlu olmadıklarında, yoğun ya da derin olduklarında, çok fazla zaman aldıklarında ya da uygun bağlamda ortaya çıkmadıklarında sorun olabilmektedirler. Duygu düzenleme bireylerin hangi duyguları nasıl tecrübe edecekleri ve bu duyguları ne şekilde ifade edecekleri temeline dayanmaktadır ve her zaman uygun ve işlevsel olarak gerçekleştirilemez. Örneğin duygu düzenleme, duygusal cevapları hedeflenen ve arzulanan şekilde değiştirmedikçe (örneğin; olumsuz duygulanımın azaltılması) ya da uzun süreçteki dezavantajların (örneğin; sosyal işlevselliğin azalması) kısa zamandaki yararlarından (anlık rahatlama, kaygının geçici olarak azalması) fazla olduğu koşullarda uyumsuzdur (Werner ve Gross, 2010).

Bu bilgiler ışığında, duygu düzenleme 6 adet adımı içermekle birlikte bu adımların herhangi birinin ya da tamamının yokluğu duygu düzenleme güçlüğüne sebep olmaktadır. Bu adımlar; “duyguların farkındalığı, duygusal tepkilerin anlaşılması, duyguların kabulü, durumla uyumlu duygu düzenleme stratejilerinin kullanımı, dürtüsel davranışları kontrol etme becerisi, olumsuz duygular deneyimlenirken hedeflenen amaçlara uygun davranma” (Gratz ve Roemer, 2004).

1.3. EKAR VE DEPRESİF BELİRTİLER

Depresyon günümüzde oldukça sık rastlanılan bir duygu durum bozukluğudur. Örneğin DSM 5'in yaygınlık çalışmalarında ABD'de depresyonun 12 ay boyunca yaygınlığı % 7 olarak saptanmıştır (APA, 2013). DSM 5'e göre majör depresyon tanısı almış kişilerin günlük yaşamında üzüntü, keder ve hüznün duygusu hâkimdir. Gün boyu süren aktivitelerde ilgi azalması, eskisi kadar zevk alamama, enerji kaybı, uyku ve iştahta bozulmalar görülür. Düşünce, konuşma, hareket ve fizyolojik fonksiyonlarda yavaşlık; duygu ve düşüncelerde ise değersizlik, küçüklük, güçsüzlük, suçluluk, karamsarlık olabilir. Ayrıca kişinin intihar düşüncesi, planı ya da girişimi olabilir. Depresyon tanımı daha çok tanı alan hastalar için kullanılmaktadır. Bu araştırmada ise bizi ilgilendiren, depresyon hastası olmadığı varsayılan bireylerde (üniversite öğrencilerinde), var olan depresif belirtiler olacaktır.

Genel olarak ebeveyn kabul-reddinin ruh sağlığı ile ilişkisini araştıran çalışmalarda ebeveynin çeşitli sebeplerle, örneğin kendi depresyon düzeyi, çocuğunu reddetmiş veya reddediyor olması çocuğun ya da yetişkinin psikolojik ve sosyal uyumunu zorlaştırdığı bulunmuştur (Bouma ve ark., 2008). Bu çalışmalar depresyon ve depresif duygulanım ile ebeveyn reddi arasındaki ilişkiyi desteklemiştir. Bu doğrultuda, dünyanın her yerinde ebeveynleri tarafından red algılayan ya da algılamış çocukların ya da yetişkinlerin, anne babasından kabul algılamışlara göre anlamlı olarak daha fazla klinik ya da klinik olmayan depresyon ya da depresif duygulanıma yatkınlıkları saptanmıştır (Rohner ve Britner, 2002).

Feng ve arkadaşları (2009), 225 çocuğun ve onların biyolojik annelerinin katılımcı olduğu boylamsal bir çalışma yapmışlardır. Bu çalışmada, kabul ya da reddedici ebeveynlik biçimleri bağlamında, sonraki yıllardaki depresyonun yordanabileceğini ifade etmişlerdir. Buna göre düşük ebeveyn kabulünün varlığında depresif belirtiler yüksek düzeyde yordanabilmektedir. Yine Khaleque ve Rohner'ın (2002) yaptığı meta analiz çalışmasının sonuçlarına göre, ebeveyn kabul-reddi ile psikolojik uyumsuzluk arasında güçlü bir ilişki bulunmuştur. İncelenen boylamsal çalışmalarda anne babalarından red edilmişlik algılayan çocuklarda depresyonun yanı sıra davranış sorunları ve madde bağımlılığı gibi ruhsal bozukluklara eğilim olduğu görülmüştür.

Sadece çocuklar ya da ergenler arasında değil üniversite öğrencileri arasında da ebeveynleri tarafından kendilerini reddedilmiş algılayan kişilerin kendilerini baltalayıcı davranışlara daha yatkın oldukları ve bu yatkınlıklarının da depresif ruminasyonlardan kaynaklandığı saptanmıştır (Quirk ve ark., 2015). Yapılan çalışmalar algılanan ebeveyn reddinin kişilerin depresyon düzeyini nasıl yordadığı sorusuna da cevap aramışlardır. Örneğin ebeveynleri tarafından reddedilmiş, sınırdaki kişilik bozukluğu ve depresyon tanısı almış kişilerin karşılaştırıldığı çalışmada kişilerin reddedilme anılarını spesifik olarak hatırlamadıklarını, daha genel bir reddedilme algısının yerleştiğini ve böylece bu kişilerin reddedilmeye karşı hassasiyetlerinin oluştuğunu belirtmişlerdir.

Araştırmacılara göre reddedilme hassasiyeti kişinin algıladığı ebeveyn reddi ile psikopatolojisinin aracı değişkenidir (Rosenbach ve Renneberg, 2015). Kişinin ebeveyn reddi nedeniyle engellenmişlik ve eleştirilme duyguları ile birlikte olumsuz şemalar geliştirdiği ve bu sebeple depresif grup arasında olabileceği de bir başka meta analiz çalışmasının sonuçlarındandır.

Yapılan psikobiyolojik bir çalışmalara göre ise kişilerin ebeveynleri tarafından reddedildiklerini algılamalarının olumsuz duygu, duygulanım ve öz değerlendirme yapıldığında da aktif olan singulat kortekste, ön ve arka kortekste değişimlere yol açtığı gözlemlenmiştir ve bu duygu, öz değerlendirme ve duygulanımların depresyon ile ilişkisi ortaya konmuştur (Slavich ve ark., 2010).

Bifulco ve arkadaşları (1987) algılanan ebeveyn reddinin kişilerin depresif belirtileri üzerindeki etkisinin algılanan kontrolden daha belirleyici olduğunu savunmalarına rağmen algılanan ebeveyn kontrolünün de depresif belirtiler üzerindeki etkisi saptanmıştır. Örneğin anneden algılanan kontrolün depresyon ile ilişkili olduğu bulunmuştur. Ebeveyn kontrolü arttıkça depresif belirtilerin arttığı bulunmuştur (Park, 2009). Kındap ve arkadaşlarının (2008) yaptığı çalışmada kızların algıladığı psikolojik kontrol arttıkça hem içselleştirme (depresyon, anksiyete gibi) hem de dışsallaştırma (hostilite, davranım bozukluğu gibi) problemlerinin arttığı; erkeklerde ise sadece dışsallaştırma sorunlarının arttığı gözlenmiştir. Yine Dwairy (2010) algılanan kontrol ile psikolojik rahatsızlıklar arasında negatif ilişki olduğunu bildirmiştir. Park (2009) yaptığı çalışmada ebeveyn kontrolü ile depresyonu pozitif, kendine saygıyı ise negatif yönlü ilişkili bulmuştur.

Ekmekçi'nin (2008) yaptığı çalışmada algılanan red ve kontrolün birlikte artması ile olumsuz benlik algısının arttığını göstermiştir. Yapılan araştırmalarda aşırı kontrol ile depresyon arasındaki pozitif yönlü ilişkinin baltalayıcılığı kadar kişilerin ebeveynleri tarafından önemsenmediklerini algılamalarının da depresyon için risk faktörü olduğu bulunmuştur (Boucher ve ark., 2013). Algılanan ebeveyn reddi ve aşırı kontrolün karşılaştırıldığı bir başka çalışmada red edilmişlik duygusunun depresyon ve kaygı bozukluklarına yol açtığı bulunurken, algılanan aşırı kontrolün hipomanik yükselmelere yol açabileceği bulunmuştur (Baker ve Hoerger, 2012).

Araştırmalarda değinilen bir başka konu ebeveyn reddi ile kişinin depresyon düzeyi arasındaki ilişkide anne reddi ile baba reddi arasındaki farklılıklardır. Denizli'de 5-6 yaş aralığındaki çocuklar ile yapılmış olan bir çalışmada algılanan ebeveyn reddi konusunda çocukların psikolojik uyumsuzluklarını anne reddinin belirlediği, tek başına algılanan baba reddinin psikolojik uyumsuzluklara yol açmadığı bulunmuştur (Gülay ve Önder, 2011). Yine ergenlerin yaşları arttıkça babadan ziyade annenin aşırı kontrolünün ergenlerin öz güvenini düşürdüğü ve psikolojik stresini arttırdığı bulunmuştur (Boudreault-Bouchard ve ark., 2013).

1.4. EKAR VE KAYGI BELİRTİLERİ

Sürekli kaygı çevresel koşullardan bağımsız olarak, bireyin huzursuzluk, tedirginlik, tasa, karamsarlık, aşırı duyarlılık gösterme ve yoğun heyecansal reaksiyonlarda bulunması olarak tanımlanabilir. (Öner ve Le Compte, 1985). Spielberger ve arkadaşlarına (1999) göre geçici duruma bağlı olan durumluk kaygı herkes içindir ve normaldir. Sürekli kaygı herkes için rastlanan bir durum değildir ve normal olarak kabul edilmemektedir. Kişi öz değerlerinin tehdit edildiği duygusunu yaşar veya içinde bulunduğu durumları stresli olarak yorumlar ve endişe duyar, bu nedenle gerilim içindedir ve huzursuzdur.

Bazı araştırmacılar depresyon ve kaygının teorik olarak ayrı tanımlanmasına rağmen görgül alanda birbirlerinden ayrı olmayan iki kavram olduğunu savunmaktadırlar. Fakat depresif belirtilerin Beck Depresyon Envanteri ve sürekli kaygı belirtilerinin de Sürekli-Durumluk Kaygı Envanteri ile ayrı ayrı ölçülmesi alanyazında daha geçerli bulunmuştur (Crowley ve Emerson, 1996; Karagözoğlu ve ark., 2005). Ayrıca sürekli kaygının

depresif belirtilere olan katkısının dışında algılanan ebeveyn kabul red ve kontrolünün bir neticesi olduğu düşünülmüştür (Rohner ve Khaleque, 2010).

Algılanan ebeveyn kabul reddinin, depresyonunun yanı sıra kaygı belirtileri üzerindeki etkisini veya ilişkisini araştıran çalışmalar vardır. Örneğin Vulic -Prtoric ve Macuka'nın (2006) çalışmasında algılanan ebeveyn biçimlerinin anksiyete ve depresyon üzerindeki etkilerine bakılmıştır. Çalışmada kız ve erkek çocuklarının algıladıkları ebeveyn tutumları karşılaştırılmıştır. Buna göre, kız çocukları anne babalarını daha kabul edici algılarken, erkek çocuklar ise daha reddedici algılamaktadırlar. Algılanan baba reddi anksiyeteyi daha fazla yordarken, hem algılanan anne hem de algılanan baba reddinin varlığı ise depresyonun en iyi yordayıcılarından olmaktadır. Bir başka çalışmada ergenlerin sürekli kaygı düzeylerini arttıran en belirgin algının baba reddi olduğu vurgulanmıştır (Azevedo ve ark., 2013).

Algılanan red kadar algılanan kontrolün de kaygı belirtileri üzerindeki etkisini araştıran çalışmalar mevcuttur. Örneğin Bögels ve Melick (2004)'in çalışmalarında annenin aşırı kontrolü çocuğun kaygı düzeyi ile ilişkili bulunmuş iken, babanın tek başına kontrolü ilişkili bulunamamıştır. Bir başka ifadeyle çocukların kaygı düzeyleri üzerinde annenin çocukların otonomisini desteklemesi önemli bulunmuştur.

Rapee (1997), çalışmasında kaygı bozukluğu tanısı almış kişilerin sağlıklı bireylere göre ebeveynlerini daha fazla reddedici ve kontrolcü algıladıklarını bulmuştur. Kaygı belirtileri arttıkça algılanan ebeveyn red ve kontrolünün de arttığı gözlemlenmiştir. Anne ve babadan algılanan ebeveyn tutumunun sürekli kaygı düzeyi ile ilişkisinin karşılaştırılmalı olarak araştırıldığı bir başka çalışmada da ergenlerin annelerinden aşırı koruyuculuk ve babalarından reddedilme algıladıklarında daha fazla sürekli kaygı yaşadıkları saptanmıştır. (Azevedo ve ark., 2013).

Ülkemizde de alinyazınla tutarlı olarak algılanan ebeveyn tutumları arasından algılanan ebeveyn reddi ve aşırı korumacı tutumun depresyon ve kaygı ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Anlı ve Karslı, 2010). Yine bir diğer çalışmada algılanan ebeveyn kontrolünün kaygı üzerindeki etkisi bulunamamışken algılanan anne reddi ve baba reddinin sürekli kaygı belirtilerini yordadığı bulunmuştur (Yakın ve Gençöz, 2011).

1.5. DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ, DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI

Kişilerin duygularının farkında olması ve duygularına önem vermesi psikolojik sağlıkları için, özellikle depresyon ve kaygı bozuklukları, koruyucu olmuştur (Hoffman ve ark., 2010). Öte yandan Gross and Levenson (1993) uygun olmayan duygusal tepkilerin kişilerin çeşitli psikopatolojilerini yordadığını öne sürmüşlerdir.

Depresyon gibi içsel rahatsızlıklar, üzüntü gibi olumsuz duyguları düzenleme becerisindeki eksiklikleri veya olumlu duyguları kalıcı hale getirmedeki başarısızlıkları içermektedir, bir başka ifadeyle, depresyonda olan kişiler olumsuz duygulanımı azaltma becerilerinden yoksundur ve zamanla bu duygular depresyona yol açmaktadır (Berking ve ark., 2014). Örneğin anoreksiya nevroza ve depresyon hastalarının karşılaştırıldığı çalışmada her iki grubunda duyguların ayrıştırılması konusunda problemlerinin olduğu fakat depresyon hastalarının olumsuz duyguların etkisinin azaltılması ve düzenlenmesi konusunda daha başarısız oldukları bulunmuştur (Brockmeyer ve ark., 2012). Ayrıca olumsuz duyguların kabul edilmemesi, olumsuz duygulardan kaçınmak ile depresyona yatkınlık arasında sıkı bir ilişki söz konusudur (Ehring ve ark., 2008; Brockmeyer ve ark., 2012). Öte yandan duygu düzenleme güçlükleri boyutlarından dürtüselliğin de depresyona neden olduğunu savunan çalışmalar mevcuttur. Örneğin ergenlerin dürtüsellikleri dolayısıyla kendilerini kötü hissettiklerinde planlarına odaklanamamaları ve davranışlarını kontrol edememeleri depresyona yol açabilir (Acremont ve Linden, 2007).

Depresyona olan yatkınlık duyguların bastırılması ve yeniden değerlendirme yönteminin pek fazla kullanılamaması ile de yakından ilgilidir (Ehring ve ark., 2008; Gross, 2010). Kimi çalışmalar bu eksiklikleri bilişsel kontrolün yapılamamasına, içsel ve dışsal işaretlere davranışsal yanıtları veren yürütücü işlevlerin yeterli çalışmamasına bağlamaktadırlar ve böylelikle depresif belirtilerin görüldüğünü savunmaktadırlar (Joormann ve Tonavic, 2014). Bu bağlamda depresif çocuklar ve ergenler diğer çocuk ve ergenler tarafından olumsuz duygulanımı düzenlemek amacıyla kullanılan, problem çözme ve bilişsel yeniden yapılandırma gibi becerilerden yoksun olabilirler (Dodge ve Garber, 1991). Örneğin Çin’de ergenler arasında yapılan bir çalışmada okul ile bağı, diğer çocuklara nazaran, kopuk olanların depresyon düzeylerinin daha fazla olduğu; bu kişilerin Gross’un süreç modeline göre duygu oluşumu tam olarak tamamlanmadan

ortaya çıkabilecek duygusal etkiyi azaltabilmek için yaşanan olayı yeniden değerlendiremedikleri ve zaten yaşadığı duygunun dışavurumunu daha fazla bastırmaya çalıştıkları bulunmuştur (Zhao ve Zhao, 2015).

Depresyon ve duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkinin yanı sıra kişilerin yaşadıkları kaygı ile duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkiye baktığımızda da pek çok çalışma ile karşılaşırız. Tehlikelere karşı aşırı tetikte olmak gibi duygu süreçleri dikkati sürekli olası tehditler üzerinde tutarak kişilerin kaygı belirtilerinin sürmesine neden olabilmektedir (Muris ve ark., 2000; Vasey ve ark., 1995). Örneğin sosyal kaygı bozukluğunda kişilerin olumsuz değerlendirilme konusundaki aşırı korkuları ile birlikte sosyal uyaranlara karşı aşırı tetikte oldukları ve böylece etkili duygu düzenleme süreçlerini kullanamadıkları görülmüştür (Goldin ve ark., 2014). Dolayısıyla belirgin olmayan uyaranları ve duygularını tehlike olarak yorumlayan çocuklar daha fazla kaygı belirtileri yaşamaktadır. Bir başka örnekte esrar ve sigara tüketen kişiler arasında yapılan çalışmalarda kişilerin panik ve kaygı duygusu karşısında etkili duygu düzenleme stratejilerini kullanamadıklarından dolayı esrar ve sigara tüketimine başvurdukları görülmüştür (Bonn-Miller ve ark., 2008).

Alanyazında kaygı ve duygu düzenleme güçlüklerinin ilişkisini ve cinsiyetler arasındaki farklılıkları araştıran çalışmalar da mevcuttur. Örneğin Bardeen ve arkadaşları (2014) kaygı belirtileri gösteren kadın ve erkeklerin duygu düzenleme becerileri konusunda farklı olduklarını savunmuşlardır. Kadınlar olumsuz duyguyu engelleme ve soyut düşünme yöntemini fazla kullandıkları için duygularının açıklığı ve anlaşılması konusunda daha zayıftırlar, böylelikle daha fazla kaygı belirtisi gösterirler. Erkeklerin olumsuz duyguyu engellemeleri daha çok olumsuz duyguları düzenleme konusundaki etkililikleri ile alakalıdır ve bu da kaygı düzeylerini düşürür.

Son olarak ampirik alanda yapılan çalışmalar da yüksek seviyede kaygı belirtilerine sahip olan gençlerin daha az işlevsel olan duygu düzenleme stratejileri kullandıklarını açığa çıkarmıştır (Carthy ve ark., 2010). Örneğin kaygılı olan çocukların aileleri tarafından olumsuz tutumu ve eleştirisi çocukların olumsuz duyguları düzenleyebilme becerilerini zorlaştırmakta ve kaygı düzeylerini arttırmaktadır (Hurrell ve ark., 2015). Bu bağlamda çalışmanın amacı doğrultusunda ebeveynlerin tutumlarının ve algılanan desteğin önemi, duygu düzenleme becerilerine etkisi, depresyon ve kaygı düzeyleri ile

ilişkisinde bu duygu düzenleme becerilerinin aracı rolü ve tüm bunların cinsiyet ile ilişkisi araştırılacaktır.

1.6. EKAR VE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ

Alanyazında ebeveyn tutumları ile duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyan araştırmalar saptanabildiği kadarıyla nadir çalışılmıştır. Bunlardan bazıları ebeveynlerin aşırı kontrolcü ve aşırı koruyucu davranmaları ile kişilerin işlevsel olmayan duygu düzenleme stratejileri kullanımı arasındaki ilişkiyi saptamışlardır (Bell ve Calkins, 2000; Fox ve Calkins, 2003). Ebeveynlerin çocuklarını destekledikleri, sözel olarak yönlendirdikleri, sıcaklık ve şefkat gösterdikleri durumlarda kişilerin problem çözme ve dikkatin dağıtılması gibi daha işlevsel duygu düzenleme stratejileri kullandıkları gözlemlenmiştir (Calkins ve ark., 1998). Aksi durumda, düşmanca ve saldırganca olan ebeveyn tutumlarında veya aşırı disiplinli ve aşırı kontrolcü tutumlarında duygu düzenlemede güçlükler yaşandığı ortaya çıkmıştır (Calkin ve ark., 1998; Morris ve ark., 2007; Shipman ve Zeman, 1999). Örneğin obezite ile karşı karşıya kalmış 110 ergen ile yapılan çalışmada algıladıkları baba reddi ile yeme davranışları ve duygu düzenleme güçlükleri arasında ilişki bulunamamasına rağmen algıladıkları anne reddi ile yeme davranışları arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolü üstlendiği ortaya konmuştur (Vandewalle ve ark., 2014). Bir diğer çalışmada hem kızlar hem de erkekler arasında algılanan ebeveyn kontrolü ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişkide özellikle öfke duygusunun düzenlenememesi aracı rol olarak bulunmuştur (Cui ve ark., 2014). Son olarak algılanan ebeveyn tutumları konusunda ülkemizde yapılan çalışmada algılanan ebeveyn reddi ve aşırı koruma davranışının duygu düzenleme konusunda yaşanan güçlüklerle ilişkili olduğunu göstermektedir (Sarıtaş ve Gençöz, 2012).

1.7. ARAŞTIRMANIN AMACI

Literatür incelendiğinde, birçok çalışmada algılanan ebeveyn kabul, red ya da kontrolü ile bireylerdeki depresyon, sürekli kaygı ve duygu düzenleme güçlüğü arasındaki ilişki görülmektedir. Çocukluk dönemlerine ilişkin algılanan ebeveyn red ve kontrolünün

etkilerinin araştırıldığı bu çalışmalar çeşitli psikopatolojiler ile doğrudan ilişkileri araştırmaktadır. Ancak, daha çok da depresif belirti düzeyleri ile kaygı düzeyleri özgül psikopatolojik belirtiler olarak ya da semptom tarama puanları psikopatoloji değişkeni olarak alınmıştır. Bu çalışmada da alanyazınla karşılaştırılabilirliği de sağlamak üzere depresif belirti düzeyleri ile kaygı düzeyleri özgül psikopatoloji değişkenleri olarak seçilmiştir.

Bazı kişilerin ebeveynleri tarafından reddedilmelerine rağmen bu duygu ile başa çıkabilmelerinde rol oynayan mekanizma ve süreçler hakkında bilgi edinebilmek adına, algılanan ebeveyn red ve kontrolü ile çeşitli psikopatolojiler arasındaki ilişkide aracı rol oynayan etkenleri araştırmak önemli görülmektedir. Bu bağlamda gerek ülkemizdeki gerekse yurtdışındaki çalışmalarda ebeveyn kabul red ve kontrolü ile bireylerin depresif belirti düzeyleri ve sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolü saptanabildiği kadarıyla araştırılmamıştır. Bu sebeple bu çalışmanın amacını bireylerin depresif ve kaygı belirti düzeyleri ile ebeveyn kabul, red ve kontrolü arasındaki ilişkiyi araştırmanın yanı sıra bu ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolünü araştırmak oluşturmaktadır. Ayrıca alan yazınındaki çalışmaların birçoğu çocuk ve ergenlerle yürütülmüştür. Bu çalışmada ise benzer bulguların erken yetişkinlik dönemi olarak kabul edilen üniversite öğrencileri örnekleminde elde edilmesi amaçlanmaktadır. Erken yetişkinlik dönemine ek olarak değişkenler arasındaki ilişkilerde cinsiyet farklılıklarının araştırılması da amaçlanmaktadır. Son olarak duygu düzenleme güçlüğü ile algılanan ebeveyn tutumu arasındaki doğrudan ilişki taranabildiği kadarıyla alan yazınında daha önce pek çalışılmamıştır. Bu çalışma aynı zamanda böyle bir olası ilişkiye de ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Bu çerçevede, araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

Üniversite öğrencilerinin;

- 1- Algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü ile depresif belirti düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?
- 2- Algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?
- 3- Algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü farklı cinsiyet ve farklı sayıda kardeşe sahip gruplar açısından farklılaşmakta mıdır?

- 4- Duygu düzenleme güçlükleri farklı cinsiyet ve farklı sayıda kardeşe sahip gruplar açısından farklılaşmakta mıdır?
- 5- Depresif belirti düzeyleri farklı cinsiyet ve farklı sayıda kardeşe sahip gruplar açısından farklılaşmakta mıdır?
- 6- Sürekli kaygı belirti düzeyleri farklı cinsiyet ve farklı sayıda kardeşe sahip gruplar açısından farklılaşmakta mıdır?
- 7- Algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolü var mıdır?
- 8- Algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolü var mıdır?

1.8. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Kişilerin erken dönem özelliklerine bakıldığında bebeklik döneminde farklı duygu dışavurumu ve tepkisellik söz konusudur. Bu örüntüler mizaç olarak bilinir ve kalıtsal eğilimi yansıttığı düşünülür. Örneğin bazı bebekler üzüntü, öfke ve korku gibi olumsuz duyguları ve sıkıntıyı deneyimleme eğilimleriyle doğarken bazıları daha düşük bir dikkat kontrolüne sahiptir. Fakat mizacın tek başına şekillenmediği, ebeveynin tepkilerinin de bu süreçte etkili olduğu aşikârdır. Bu sebeple literatürde erken dönem ebeveyn tutumları ile depresyon ve kaygı gibi çeşitli psikopatolojilerin arasındaki ilişkiyi açıklayan pek çok çalışma mevcuttur. Fakat bazı kişiler tüm olumsuz ebeveyn tutumlarına rağmen bu tutum ve ortaya çıkardığı duygu ile başa çıkabilmektedirler ve bu başa çıkmada rol oynayan mekanizma ve süreçler hakkında saptanabildiği kadarıyla pek fazla bilgi yoktur. Bu sebeple bu ilişkilerin nelerden kaynaklandığını ve nelerin aracı olabileceğini araştırmak ileriki dönemlerdeki çeşitli psikopatolojilerin ortaya çıkmasını önleyebilmek adına oldukça önemlidir.

Erken çocukluk çocuğun başkalarından duygu ve bunları düzenlemeyi öğrenebilmelerine olanak sağlayan bir dönemdir. Çocukların olumsuz duygusal durumları değiştirebilmek için bakım verenlerini gözlemelerinin yanı sıra ayrıca ebeveyn tutumları ile de duygu düzenleme becerileri şekillenir. Ebeveynleri tarafından duyguları kabul edilen ve cevaplanan çocuklar sıklıkla duygularını düzenleyebilirler. Bununla birlikte, ebeveynleri tarafından cezalandırılan veya duyguları önemsenmeyen

çocuklar sıklıkla duygularını düzenlemekte zorlanırlar. Erken dönemdeki sosyal öğrenmenin de katkısıyla yaşamın erken dönemlerinde bakım verenle olan etkileşim sonucunda algılanan ebeveyn reddi ile depresyon ve kaygı arasındaki ilişkiyi uyumsal olmayan duygu düzenlemede güçlük örüntüleri aracılığıyla anlamamız oldukça önemlidir. Böylelikle bu çalışma algılanan ebeveyn reddi ile kaygı ve depresyon arasındaki ilişkinin temelinde yatan durumun anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

Ayrıca saptanabildiği kadarıyla babaların duygu düzenlemeye etkisini ele alan az sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu bağlamda aile sisteminin bir bütün olduğu göz önünde bulundurulduğunda algılanan ebeveyn reddi ile kaygı ve depresyon arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılmasına destek olacaktır.

2. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. ÖRNEKLEM

Araştırmaya ilişkin uygulamalar Hacettepe Üniversitesinde lisans düzeyinde öğrenim gören katılımcılarla gerçekleştirilmiştir. Üniversite öğrencilerinden oluşan bu araştırmanın örneklemini 177'si (%50,3) kadın ve 175'i (%49,7) erkek olmak üzere 352 kişi oluşturmaktadır. Katılımcıların yaş aralığı 18 ile 28 arasında değişmektedir ve yaş ortalamaları 20,36 (s=1,82) yıldır. Katılımcıların fakülteleri incelendiğinde; 59 (%16,8) kişinin Eğitim Fakültesinde, 19 (%5,4) kişinin Fen Fakültesinde, 53 (%15,1) kişinin Edebiyat Fakültesinde, 70 (%19,9) kişinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde, 33 (%9,4) kişinin Güzel Sanatlar Fakültesinde ve 118 (%33,5) kişinin Mühendislik Fakültesi'nde eğitim aldığı görülmektedir.

Katılımcıların anne ve babalarının eğitim durumu incelendiğinde; annelerin 14'ü (%4) okur-yazar değil, 122'si (%34,7) ilkokul mezunu, 48'i (%13,6) ortaokul mezunu, 101'i (%28,7) lise mezunu ve 67'si (%19) üniversite ve/veya yüksekokul mezunu olduğu görülmektedir. Babaların ise, 2'si (%0,6) okur-yazar değil, 61'i (%17,3) ilkokul mezunu, 51'i (%14,5) ortaokul mezunu, 113'ü (%32,1) lise mezunu ve 125'i (%35,5) üniversite ve/veya yüksekokul mezunu olduğu görülmektedir. Araştırma örneklemine ilişkin yukarıdaki bilgiler ve diğer sosyo-demografik özellikler Tablo 1'de sıklık (f) ve yüzdelik (%) değerler olarak verilmiştir.

Tablo 1

Katılımcılarla İlgili Sosyo-Demografik Değişkenlere İlişkin Sıklık Ve Yüzdelik Değerleri

	(f)	(%)
<i>Cinsiyet</i>		
Kadın	177	50,3
Erkek	175	49,7
<i>Değer Kaybı</i>		
<i>Fakülte</i>		
Fen	19	5,4
Edebiyat	53	15,1
Eğitim	59	16,8
Güzel Sanatlar	33	9,4
Mühendislik	118	33,5
İktisadi İdari Bilimler	70	19,9
<i>Kardeş Sayısı</i>		
0	23	6,5
1	176	50,0
2	101	28,7
3 ve üzeri	52	14,8
<i>Ailenin Toplam Aylık Geliri</i>		
1000 TL altında	25	7,1
1001-3000 TL arası	184	52,3
3001-5000 TL arası	94	26,7
5001 TL üzeri	49	13,9
<i>Anne Eğitim</i>		
Okur-yazar değil	14	4,0
İlkokul mezunu	122	34,7
Ortaokul mezunu	48	13,6
Lise mezunu	101	28,7
Üniversite ve/veya Yüksekokul mezunu	67	19,0
<i>Baba Eğitim</i>		
Okur-yazar değil	2	0,6
İlkokul mezunu	61	17,3
Ortaokul mezunu	51	14,5
Lise mezunu	113	32,1
Üniversite ve/veya Yüksekokul mezunu	125	35,5
<i>Toplam</i>	352	
<i>%100</i>		
	<i>Ortalama (N:352)</i>	<i>Standart Sapma</i>
Yaş	20,36	1,82

2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada, katılımcıların demografik bilgilerini belirlemek üzere “Demografik Bilgi Formu”, ebeveyn kabul red/kontrolünü değerlendirmek amacıyla “Ebeveyn Kabul Red/Kontrol Ölçeği”, duygu düzenleme güçlüklerini değerlendirmek amacıyla “Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği”, depresif belirti düzeylerini değerlendirmek amacıyla “Beck Depresyon Envanteri” ve sürekli kaygı belirti düzeylerini ölçmek amacıyla ‘Durumluk/Sürekli Kaygı Envanterinin ‘Sürekli Kaygı Ölçeği’ bölümü uygulanmıştır. İzleyen alt bölümlerde sözü edilen ölçüm araçlarının özelliklerine ilişkin bilgiler özetlenmiştir.

2.2.1. Demografik Bilgi Formu

Araştırmaya katılan katılımcılara ait çeşitli sosyo-demografik bilgileri edinmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu formda cinsiyet, yaş, bölüm, kardeş sayısı, gelir düzeyi, anne ve babanın eğitim durumu gibi bilgiler yer almaktadır. Formun bir örneği Ek-1’ de sunulmuştur.

2.2.2. Ebeveyn Kabul-Red/Kontrol Ölçeği (Yetişkin EKRÖ)

Ebeveyn Kabul-Red Ölçeği (EKRÖ) algılanan ebeveyn kabul-reddinin değerlendirilmesi amacıyla 1978 yılında Rohner ve arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. 60 maddelik EKRÖ 4 alt ölçekten oluşmaktadır: Sıcaklık/Şefkat alt ölçeği (20 madde), Düşmanlık/Saldırganlık alt ölçeği (15 madde), İhmal/kayıtsızlık ve Ayrışmamış Red alt ölçeği (10 madde). EKRÖ’de yer alan maddeler “hemen hemen her zaman doğru” (4 puan), “bazen doğru” (3 puan), “nadiren doğru” (2 puan), “hiç bir zaman doğru değil” (1 puan) biçiminde dördümlü Likert tipi ölçek üzerinde yanıtlanmaktadır. EKRÖ’ den elde edilecek toplam puan 60 ile 240 arasında değişmekte; 60 puan en yüksek seviyede kabul algısını gösterirken, 240 puan en yüksek seviyede red algısına işaret etmektedir (Varan, 2003). Ayrıca Rohner, 1987 yılında ölçeğe algılanan kabul-reddin yanı sıra algılanan “ebeveyn kontrolü” nü de ikinci bir boyut olarak eklemiştir. 13 maddeden oluşan Kontrol alt ölçeğinin eklenmesiyle

Ebeveyn Kabul-Red Ölçeği (EKRÖ), “Ebeveyn Kabul-Red/Kontrol Ölçeği” (EKRÖ/K) olarak adlandırılmıştır (Varan, 2003).

Yetişkin EKRÖ/K’nin -EKRÖ/K Anne ve EKRÖ/K Baba- ülkemizdeki güvenirlik ve geçerlik çalışması Varan tarafından yapılmıştır. Yetişkin EKRÖ’ nün hem Anne hem de Baba formlarına ait alt-ölçeklerin iç-tutarlık katsayıları. 86 ile. 96 arasında değişmiştir. Her iki form içinde toplam iç-tutarlık katsayısı. 97 olarak hesaplanmıştır (Varan, 2003). Ölçeklerin örnekleri Ek-2 ve Ek-3’te sunulmuştur.

2.2.3. Duygu Düzenleme Güçlüğü Ölçeği (DDGÖ)

Gratz ve Roemer (2004) tarafından duygu düzenlemedeki güçlükleri ölçmek için geliştirilen 36 maddeli bir ölçektir. Duygusal tepkilere ilişkin farkındalığın olmaması (farkındalık), duygusal tepkilerin anlaşılmaması (açıklık), duygusal tepkilerin kabul edilmemesi (kabul etmeme), etkili olarak algılanan duygu düzenleme stratejilerine sınırlı erişim (stratejiler), olumsuz duygular deneyimlerken dürtülerin kontrolünde güçlük yaşama (dürtü), olumsuz duygular deneyimlerken amaç odaklı davranışlarda bulunmada güçlük yaşama (amaçlar) olmak üzere 6 alt boyutu kapsamaktadır (Rugancı, 2008). 36 maddeden oluşan ölçeğin her bir maddesi 5’li Likert tipi ölçek kullanılarak (1=hemen hemen hiç...5=hemen hemen her zaman) değerlendirilmektedir.

Ölçeğin özgün formuna ilişkin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Gratz ve Roemer (2004) tarafından yapılmış, iç tutarlık katsayısı. 93 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının iç tutarlılık katsayılarının. 88 - .89 arasında değiştiği, test tekrar test güvenirliğinin ise. 88 olduğu gözlenmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları Rugancı (2008) tarafından yapılmış ardından Rugancı ve Gençöz (2010) tarafından gözden geçirilmiş ve son halini almıştır. Ölçeğin Türkçe formunun iç tutarlılık katsayısı. 94 olarak hesaplanmış, alt boyutlarının iç tutarlılık kat sayılarının ise. 90 - .75 arasında değiştiği gözlenmiştir. Ölçeğin Türkçe formunun test- tekrar test güvenirliği. 83, iki yarım test güvenirliği ise. 95 olarak bulunmuştur. Ölçeğin örneği Ek-4’te sunulmuştur.

2.2.4. Beck Depresyon Envanteri (BDE)

Beck Depresyon Envanterinin ilk formu, Beck (1961) tarafından geliştirilmiştir. Depresyonun duygusal, somatik, bilişsel ve motivasyonel belirtilerini ölçmeye yönelik bu ölçek, 21 maddeden oluşmaktadır ve 0'dan 3'e kadar derecelendirilmektedir. Ölçekten 0 ile 63 arasında değişen bir depresyon puanı elde edilmektedir. Ölçek sadece depresif belirtilerin şiddetinin değerlendirilmesini içermektedir.

Envanterin Türkiye için geçerlik ve güvenirliği Hisli (1988, 1989) tarafından yapılmıştır. Envanterin iki yarım test güvenirlik katsayısı. 74, kriter geçerliği. 65 -.68 arasında bulunmuştur. Ölçeğin bir örneği Ek 5'te sunulmuştur.

2.2.5. Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri/Sürekli Kaygı Ölçeği

Bu araştırmada Spilberger, Gorsuch ve Laushene (1970) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması 1985 yılında Öner ve LeCompte tarafından yapılan Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri'nin 'Sürekli Kaygı Ölçeği' kullanılmıştır. Ölçek, 20 maddeden oluşmaktadır. Katılımcılar, ölçekte yer alan her bir ifade için sürekli kaygıda “ (1) hemen hiçbir zaman”, “ (2) bazen”, “ (3) çoğu zaman” ya da “ (4) hemen her zaman” seçeneklerinden kendilerine en uygun olanı işaretlemektedirler ve toplam puan 20-80 puan arasında değişmektedir. Elde edilen yüksek puan, yüksek sürekli kaygıya işaret etmektedir.

Ölçeğin Türkçe standardizasyonu sonucu değişmezlik katsayılarının $r=.71$ ile $r=.86$ arasında değiştiği bulunmuştur. İç tutarlık katsayısı $r=.83$ ve homojenlik katsayısı da $r=.87$ 'dir. Madde-toplam puan korelasyon değerleri ise $r=.34$ ile $r=.72$ arasında değişmektedir. Normal bireyleri ile fiziksel hastalığı olan, tanı almış psikiyatri hastaları üzerinde yapılan ölçüt bağımlı geçerlik çalışmasında, ölçeğin geçerli olduğuna yönelik kanıtlar saptanmıştır. Ayrıca iki faktörlü kaygı kuramı çerçevesinde yapılan bir diğer geçerlik çalışmasında, ölçeğin yapı geçerliğine sahip olduğu tespit edilmiştir (Öner, 1998). Ölçeğin bir örneği Ek 6'da sunulmuştur.

2.3. İŞLEM

Araştırmada Hacettepe Üniversitesi Etik Komisyonundan gerekli onay alınmıştır (Ek 7'ye bakınız). Örneklemenin oluşturulmasında üniversite öğrencilerini olabildiğince temsil etmesi için *özel amaç örnekleme* (Purposive Sampling) yöntemi seçilmiş ve 6 farklı fakültenin öğrencileri örnekleme dahil edilmiştir. Dolayısıyla, örnekleme yer alan Hacettepe Üniversitesi' nin ilgili fakültelerinde (Edebiyat Fakültesi, Fen Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi) uygulamalar grup olarak ve uygulamacı tarafından sınıf ortamında yapılmıştır. Ders öncesi sorumlu öğretim elemanından izin alınmış ve ders bitimine 30 dakika kala uygulamacı sınıfa davet edilmiştir. Katılımcılara gönüllü katılım formu dağıtılmış ve formlar imzalandıktan sonra geri toplanmıştır. Çalışmaya katılmaya gönüllü olanlardan yazılı olarak onam (Ek 8'e bakınız) alındıktan sonra ölçekler uygulamacı tarafından dağıtılmış ve araştırma ile ilgili bilgi verilmiştir. Ölçekler tekrar uygulamacı tarafından geri toplanmıştır. Soru kitapçıklarında demografik bilgi formu başta kalmak şartıyla ölçeklerin yerleri sıra etkisini önlemek amacıyla değiştirilerek ölçekler beş set halinde katılımcılara uygulanmıştır. Uygulama, kullanılan ölçeklerin her birinin tek seferde uygulanması ile sona ermiştir ve yaklaşık 20 dakika sürmüştür.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

İstatistiksel analiz aşamasına geçmeden önce, analizlerin sağlıklı sonuçlar verebilmesi için öncelikle katılımcıların ölçeklere verdikleri yanıtların SPSS bilgisayar programına doğru girilip girilmediği kontrol edilmiş, ardından kayıp değerlerin olup olmadığı, verilerin normal dağılıp dağılmadığı incelenmiştir. Araştırmaya katılan fakat çeşitli sebeplerle ölçeklerin bir kısmını ya hiç doldurmamış ya da belli bir maddeden sonra boş bırakan katılımcılar tespit edilmiş ve 19 katılımcıya ait veriler araştırma örnekleminde çıkarılmıştır. Bu katılımcıların araştırmaya dâhil edilmemesi sonucu geriye 381 katılımcı kalmıştır. Araştırmaya dâhil edilen 381 katılımcının boş maddeleri için ilgili ölçeklerin %5 barajı korunmuş ve o kişilerin %5 barajını aşmayan boş maddeleri için, ilgili ölçeğin alt boyutundaki diğer maddelerinin ortalaması atanmıştır. İlgili ölçeklerde, ölçeklerin %5'inden fazla boş bırakan 12 katılımcı araştırma dışı bırakıldıktan sonra

elde 369 katılımcı kalmıştır. 369 katılımcıdan oluşan verinin normallik dağılımı kontrol edilmiştir ve normal dağılmayan sürekli değişkenler için uç değer analizi yapılmıştır. Normal dağılmayan sürekli değişkenler için z puanları hesaplanmış ve ± 3.50 'i aşan 17 katılımcının değerleri araştırma sonuçlarını etkileyebileceği sebebiyle örneklemden çıkarılarak analiz dışı bırakılmış ve veri analizi 352 kişi üzerinden yapılmıştır.

Öncelikle algılanan anne ve baba kabul red/kontrolünü birlikte değerlendirebilmek adına kişilerin ebeveynlerinden algıladıkları kabul red/kontrolü gruplara ayrılmıştır. Algılanan anne kabul ve baba kabul; algılanan anne red ve baba red; algılanan anne kabul ve baba red; algılanan anne red ve baba kabul grupları oluşturulmuştur. Sıcaklık boyutunun “kabul” ve “red” uçlarına yakın deneklerin belirlenmesinde, Anne veya Baba EKRÖ toplam puanı, ortalamanın bir standart sapma veya daha fazla aşağısında olan katılımcılar “kabul algılamış” katılımcılar; Anne veya Baba EKRÖ toplam puanı, bir standart sapma veya daha fazla üstünde olan katılımcılar ise “red algılamış” katılımcılar olarak değerlendirilmişlerdir. 238 (%62,78) kişi hem anneden hem de babadan kabul algılarken, 109 (%30,96) kişi her iki ebeveynden de red algılamıştır. 8 (%2,27) kişi anneden red babadan kabul algılarken 14 (%3,97) kişi babadan red anneden kabul algılamıştır. Fakat gruplara düşen kişi sayısının istatistiksel olarak yetersizliği nedeniyle algılanan anne ve baba red/kontrolü ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Verinin temizlenmesinin ardından değişkenlerin birbirleriyle olan ilişkilerini değerlendirmek için Pearson Korelasyon Analizi; cinsiyetin ve kardeş sayısının değişkenler üzerinde oluşturabileceği farklılıkları değerlendirmek amacıyla Çok Değişkenli Varyans Analizi (MANOVA) ve Faktöriyel Varyans Analizi (Faktöriyel ANOVA) uygulanmıştır. Son olarak algılanan ebeveyn kabul red/kontrolünün duygu düzenleme güçlükleri ve alt boyutlarının aracı rolüne bakılarak depresyon ve sürekli kaygı ile ilişkilerini incelemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi uygulanmıştır.

3. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın ana değişkenlerinin tanımlayıcı özellikleri aktarılmış ve ardından değişkenlerin birbirleriyle olan ilişkisini değerlendirmek amacıyla yürütülen Pearson Korelasyon analizi bulguları bildirilmiştir. Ardından cinsiyet ve kardeş sayısının algılanan ebeveyn kabul red/kontrolü, duygu düzenleme güçlükleri, depresif belirti düzeyi ve sürekli kaygı belirti düzeyi üzerinde oluşturabileceği farklılıkları değerlendirmek amacıyla Çok Değişkenli Varyans Analizi (MANOVA) ve Faktöriyel Varyans Analizi (Faktöriyel ANOVA) sonuçları sunulmuştur. Son olarak algılanan ebeveyn kabul red/kontrolü ile depresif ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolünün araştırıldığı Hiyerarşik Regresyon Analizi sonuçları aktarılmıştır.

3.1. ÇALIŞMANIN ANA DEĞİŞKENLERİNİN TANIMLAYICI ÖZELLİKLERİ

Çalışmada kullanılan ölçeklerin tanımlayıcı özelliklerini değerlendirmek amacıyla Ebeveyn Kabul Red/Kontrol Ölçeğinin Sıcaklık/Şefkat, Düşmanlık/Saldırganlık, İhmal/Kayıtsızlık, Ayrışmamış Red ve Kontrol alt boyutlarının ortalama, standart sapma ve aralık değerleri anne ve baba için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Ayrıca çalışmanın diğer ölçekleri olan Duygu Düzenleme Güçlükleri Ölçeğinin Farkındalık, Açıklık, Dürtü, Duyguları Kabul, Stratejiler, Amaçlar alt boyutları ile Beck Depresyon Envanteri ve Sürekli Kaygı Ölçeği için de aynı hesaplamalar yapılmıştır. Tablo 2’de ana değişkenlerin tanımlayıcı özellikleri verilmiştir.

Tablo 2

Çalışmanın ana değişkenlerinin tanımlayıcı özellikleri

Ölçekler	Alt Boyutları	N	Ortalama	S	Aralık
Anne	AS/Ş	352	29,3	9,27	20-64
EKRÖ/K	AD/S	352	22,68	7,54	15-56
	Aİ/K	352	21,14	5,98	15-47
	AAR	352	15,05	3,85	12-35
	AK	352	32,61	6,62	17-50
Baba	BS/Ş	352	34,46	14,55	20-78
EKRÖ/K	BD/S	352	22,87	9,76	14-56
	Bİ/K	352	25,22	9,87	14-52
	BAR	352	17,33	5,30	12-36
	BK	352	32,75	6,82	16-51
DDGÖ	F	352	18,01	3,59	6-28
	AÇ	352	12,92	3,5	5-25
	DK	352	12,32	5,21	6-28
	S	352	17,47	6,73	8-40
	AM	352	15,77	4,22	5-25
	D	352	13,06	4,68	6-30
BDE		352	11,34	8,97	0-44
SKÖ		352	44,35	9,73	23-73

Not. EKRÖ/K: Ebeveyn Kabul Red/Kontrol Ölçeği, AS/Ş: Anne Sıcaklık/Şefkat, AD/S: Anne Düşmanlık/Saldırganlık, Aİ/K: Anne İhmal/Kayıtsızlık, AAR: Anne Ayrışmamış Red, AK: Anne Kontrol, BS/Ş: Baba Sıcaklık/Şefkat, BD/S: Baba Düşmanlık/Saldırganlık, Bİ/K: Baba İhmal/Kayıtsızlık, BAR: Baba Ayrışmamış Red, BK: Baba Kontrol, DDGÖ: Duygu Düzenleme Güçlükleri Ölçeği, F: Farkındalık, AÇ: Açıklık, DK: Duyguları Kabul, S: Stratejiler, AM: Amaçlar, D: Dürtü Kontrolü, BDE: Beck Depresyon Envanteri, SKÖ: Sürekli Kaygı Ölçeği

3.2. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ, DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİ, DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI ARASINDAKİ KORELASYON ANALİZİ SONUÇLARI

Bu bölümde araştırmanın değişkenleri olan Algılanan Ebeveyn Kabul Red/Kontrolü, Duygu Düzenleme Güçlükleri, Depresyon ve Sürekli Kaygı arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon katsayısı aracılığıyla hesaplanmıştır. Yapılan korelasyon analizi sonucunda Depresyon ile Algılanan Anne Kabul/Reddi ($r=.30$, $p<.01$), Algılanan Anne Düşmanlığı ($r=.37$, $p<.01$), Algılanan Anne İhmali ($r=.31$, $p<.01$), Algılanan Anne Ayrışmamış Reddi ($r=.26$, $p<.01$), Algılanan Anne Kontrolü ($r=.22$, $p<.01$), Algılanan Baba Düşmanlığı ($r=.37$, $p<.01$), Algılanan Baba Kontrolü ($r=.16$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Farkındalık Boyutu ($r=.18$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve zayıf düzeyde; Algılanan Baba İhmali ($r=.41$, $p<.01$) ve Algılanan Baba Ayrışmamış Reddi ($r=.41$, $p<.01$), Algılanan Baba Reddi ($r=.41$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri

($r=.61$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Açıklık Boyutu ($r=.53$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Duyguları Kabul Boyutu ($r=.46$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Stratejiler Boyutu ($r=.58$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Amaçlar Boyutu ($r=.45$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Dürtü Kontrolü Boyutu ($r=.44$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve orta düzeyde korelasyona sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Sürekli kaygı ile Algılanan Anne Reddi ($r=.25$, $p<.01$), Algılanan Anne Sıcaklığı ($r=.19$, $p<.01$), Algılanan Anne Düşmanlığı ($r=.23$, $p<.01$), Algılanan Anne İhmali ($r=.25$, $p<.01$), Algılanan Anne Ayrışmamış Reddi ($r=.23$, $p<.01$), Algılanan Anne Kontrolü ($r=.23$, $p<.01$), Algılanan Baba Reddi ($r=.38$, $p<.01$), Algılanan Baba Sıcaklığı ($r=.32$, $p<.01$), Algılanan Baba Düşmanlığı ($r=.37$, $p<.01$), Algılanan Baba İhmali ($r=.34$, $p<.01$), Algılanan Baba Ayrışmamış Reddi ($r=.37$, $p<.01$), Algılanan Baba Kontrolü ($r=.22$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Farkındalık Boyutu ($r=.32$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve zayıf düzeyde; Duygu Düzenleme Güçlükleri Açıklık Boyutu ($r=.64$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Duyguları Kabul Boyutu ($r=.60$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Amaçlar Boyutu ($r=.57$, $p<.01$), Duygu Düzenleme Güçlükleri Dürtü Kontrolü Boyutu ($r=.57$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve orta düzeyde; Duygu Düzenleme Güçlükleri ($r=.80$, $p<.01$) ve Duygu Düzenleme Güçlükleri Stratejiler Boyutu ($r=.76$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve güçlü düzeyde korelasyona sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Duygu Düzenleme Güçlükleri ile Algılanan Anne Sıcaklığı ($r=.25$, $p<.01$), Algılanan Anne Düşmanlığı ($r=.25$, $p<.01$), Algılanan Anne İhmali ($r=.30$, $p<.01$), Algılanan Anne Ayrışmamış Reddi ($r=.27$, $p<.01$), Algılanan Anne Kontrolünün ($r=.26$, $p<.01$), Algılanan Anne Reddi ($r=.30$, $p<.01$), Algılanan Baba Sıcaklığı ($r=.34$, $p<.01$), Algılanan Baba Düşmanlığı ($r=.38$, $p<.01$), Algılanan Baba İhmali ($r=.35$, $p<.01$), Algılanan Baba Ayrışmamış Reddi ($r=.39$, $p<.01$), Algılanan Baba Kontrolünün ($r=.26$, $p<.01$), Algılanan Baba Reddi ($r=.39$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve zayıf düzeyde korelasyona sahip olduğu; Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Farkındalık Boyutu ile Algılanan Anne İhmali ($r=.30$, $p<.05$), Algılanan Anne Kontrolünün ($r=.13$, $p<.05$), Algılanan Baba Sıcaklığı ($r=.23$, $p<.01$), Algılanan Baba Düşmanlığı ($r=.23$, $p<.01$), Algılanan Baba İhmali ($r=.20$, $p<.01$), Algılanan Baba Ayrışmamış Reddi ($r=.24$, $p<.01$), Algılanan Baba Kontrolünün ($r=.13$, $p<.05$), Algılanan Baba Reddi

($r=.25$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve zayıf düzeyde korelasyona sahip olduğu; Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Açıklık Boyutu ile Algılanan Anne Sıcaklığı ($r=.11$, $p<.05$), Algılanan Anne Düşmanlığı ($r=.12$, $p<.05$), Algılanan Anne İhmali ($r=.19$, $p<.01$), Algılanan Anne Ayırışmamış Reddi ($r=.12$, $p<.05$), Algılanan Anne Kontrolünün ($r=.20$, $p<.01$), Algılanan Anne Reddi ($r=.15$, $p<.05$), Algılanan Baba Sıcaklığı ($r=.30$, $p<.01$), Algılanan Baba Düşmanlığı ($r=.31$, $p<.01$), Algılanan Baba İhmali ($r=.31$, $p<.01$), Algılanan Baba Ayırışmamış Reddi ($r=.33$, $p<.01$), Algılanan Baba Kontrolünün ($r=.16$, $p<.01$), Algılanan Baba Reddi ($r=.34$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve zayıf düzeyde korelasyona sahip olduğu; Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Duyguları Kabul Boyutu ile Algılanan Anne Sıcaklığı ($r=.22$, $p<.01$), Algılanan Anne Düşmanlığı ($r=.23$, $p<.01$), Algılanan Anne İhmali ($r=.28$, $p<.01$), Algılanan Anne Ayırışmamış Reddi ($r=.26$, $p<.01$), Algılanan Anne Kontrolünün ($r=.24$, $p<.01$), Algılanan Anne Reddi ($r=.27$, $p<.01$), Algılanan Baba Sıcaklığı ($r=.27$, $p<.01$), Algılanan Baba Düşmanlığı ($r=.39$, $p<.01$), Algılanan Baba İhmali ($r=.29$, $p<.01$), Algılanan Baba Ayırışmamış Reddi ($r=.39$, $p<.01$), Algılanan Baba Kontrolünün ($r=.17$, $p<.01$), Algılanan Baba Reddi ($r=.35$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve zayıf düzeyde korelasyona sahip olduğu; Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Stratejiler boyutu ile Algılanan Anne Sıcaklığı ($r=.22$, $p<.01$), Algılanan Anne Düşmanlığı ($r=.22$, $p<.01$), Algılanan Anne İhmali ($r=.28$, $p<.01$), Algılanan Anne Ayırışmamış Reddi ($r=.26$, $p<.01$), Algılanan Anne Kontrolünün ($r=.21$, $p<.01$), Algılanan Anne Reddi ($r=.27$, $p<.01$), Algılanan Baba Sıcaklığı ($r=.31$, $p<.01$), Algılanan Baba Düşmanlığı ($r=.35$, $p<.01$), Algılanan Baba İhmali ($r=.33$, $p<.01$), Algılanan Baba Ayırışmamış Reddi ($r=.36$, $p<.01$), Algılanan Baba Kontrolünün ($r=.26$, $p<.01$), Algılanan Baba Reddi ($r=.36$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve zayıf düzeyde korelasyona sahip olduğu; Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Amaçlar boyutu ile Algılanan Anne Sıcaklığı ($r=.19$, $p<.01$), Algılanan Anne Düşmanlığı ($r=.18$, $p<.01$), Algılanan Anne İhmali ($r=.14$, $p<.01$), Algılanan Anne Ayırışmamış Reddi ($r=.18$, $p<.01$), Algılanan Anne Kontrolünün ($r=.21$, $p<.01$), Algılanan Anne Reddi ($r=.19$, $p<.01$), Algılanan Baba Sıcaklığı ($r=.24$, $p<.01$), Algılanan Baba Düşmanlığı ($r=.22$, $p<.01$), Algılanan Baba İhmali ($r=.25$, $p<.01$), Algılanan Baba Ayırışmamış Reddi ($r=.22$, $p<.01$), Algılanan Baba Kontrolünün ($r=.21$, $p<.01$), Algılanan Baba Reddi ($r=.25$, $p<.01$) arasında aynı yönde (pozitif) ve zayıf düzeyde korelasyona sahip olduğu; Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Dürtü

3.3. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ, DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİ, DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGIYA İLİŞKİN ÇOK DEĞİŞKENLİ VARYANS ANALİZİ (MANOVA) SONUÇLARI

3.3.1. Anne Kabul Red/Kontrolünün Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması

Farklı cinsiyetteki ve farklı sayıda kardeşe sahip olan üniversite öğrencilerinin algılanan ebeveyn kabul red/kontrol ölçeğinin anne formundan elde edilen puanlar yönünden farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla Cinsiyet 2 düzey (Kadın X Erkek) ve Kardeş Sayısı 3 düzey (Düşük X Orta X Yüksek) olmak üzere 2X3 İki Yönlü Çok Değişkenli Varyans Analizi (MANOVA) uygulanmıştır. Kardeş sayısı grupları oluşturulurken kardeşi olmayanlar düşük, tek kardeşe sahip olanlar orta ve iki veya daha fazla sayıda kardeşe sahip olanlar yüksek sayıda kardeş gruplarını oluşturmuştur. Analizde, algılanan anne sıcaklığı, algılanan anne düşmanlığı, algılanan anne ihmali, algılanan anne ayrılmamış reddi, algılanan anne kontrolü boyutları bağımlı değişkenler olarak alınmıştır.

MANOVA sonucunda Analiz sonucunda, cinsiyet (Wilks $\lambda=.96$, $F(5, 346)=2,25$, $p<.05$, $\mu^2=.032$) temel etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür. Kardeş sayısının anlamlı bir temel etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir (Wilks $\lambda=.95$, $F(10, 684)=1,44$, $p>.05$, $\mu^2=.021$). Ek olarak, kardeş sayısı ve cinsiyetin anlamlı bir ortak etkiye sahip olmadığı görülmüştür (Wilks $\lambda=.96$, $F(10, 684)=1,13$, $p>.05$, $\mu^2=.016$).

Cinsiyetin temel etkisinin hangi bağımlı değişkenden kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan ileri analizlerde, algılanan anne kabul/red kontrol ölçeğinin sıcaklık alt boyutu için ($F(1, 350)=12,63$, $p<.000$, $\mu^2=.035$), cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmiştir. Elde edilen bulgular çerçevesinde, kadın öğrencilerin (ort = 27.58, S = 5.51, n = 177) erkek öğrencilerden (ort = 31.04, S= 10.50, n = 175) anlamlı düzeyde daha az anne sıcaklığı algıladıkları bulunmuştur. Cinsiyet ve kardeş sayısına göre Algılanan Anne Kabul Red/Kontrolü Boyutlarının ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4

Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Algılanan Anne Red ve Kontrolünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

			Ort.	S	N
Algılanan Anne Sıcaklık	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	25,00	3,36	10
		Erkek	28,07	8,02	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	27,83	7,64	144
		Erkek	31,07	10,69	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	27,04	7,99	23
		Erkek	32,24	10,66	29
Algılanan Anne Düşmanlık	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	25,50	7,64	10
		Erkek	22,23	7,28	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	22,80	7,21	144
		Erkek	22,51	7,49	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	20,52	5,84	23
		Erkek	24,51	10,37	29
Algılanan Anne İhmal	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	20,00	5,24	10
		Erkek	20,46	4,33	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	20,63	5,11	144
		Erkek	21,38	6,51	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	20,00	5,16	23
		Erkek	24,20	8,04	29
Algılanan Anne Ayrışmamış Red	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	16,50	1,90	10
		Erkek	17,69	4,25	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	17,00	5,53	144
		Erkek	17,15	4,05	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	15,73	2,73	23
		Erkek	17,76	5,29	29
Algılanan Anne Kontrol	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	33,30	5,22	10
		Erkek	31,84	4,01	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	33,58	6,84	144
		Erkek	32,36	6,42	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	30,52	7,08	23
		Erkek	33,00	6,98	29

3.3.2. Baba Kabul Red/Kontrolünün Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması

Farklı cinsiyetteki ve farklı sayıda kardeşe sahip olan üniversite öğrencilerinin algılanan ebeveyn kabul red/kontrol ölçeğinin baba formundan elde edilen puanlar yönünden farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla Cinsiyet 2 düzey (Kadın X Erkek) ve

Kardeş Sayısı 3 düzey (Düşük X Orta X Yüksek) olmak üzere 2X3 İki Yönlü Çok Değişkenli Varyans Analizi (MANOVA) uygulanmıştır. Analizde, algılanan baba sıcaklığı, algılanan baba düşmanlığı, algılanan baba ihmali, algılanan baba ayrışmamış reddi, algılanan baba kontrolü boyutları bağımlı değişkenler olarak alınmıştır.

MANOVA sonucunda Analiz sonucunda, cinsiyet temel etkisinin anlamlı olmadığı görülmüştür (Wilks $\lambda=.97$, $F(5, 344)=1,86$, $p>.05$, $\mu^2=.026$). Kardeş sayısının anlamlı bir temel etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir (Wilks $\lambda=.98$, $F(5, 344)=1,18$, $p>.05$, $\mu^2=.017$). Ek olarak, kardeş sayısı ve cinsiyetin anlamlı bir ortak etkiye sahip olmadığı görülmüştür (Wilks $\lambda=.98$, $F(5, 344)=1,01$, $p>.05$, $\mu^2=.015$).

Cinsiyet ve kardeş sayısına göre Algılanan Baba Kabul Red/Kontrolü Boyutlarının ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5

Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Algılanan Baba Red ve Kontrolünün Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

			Ort.	S	N
Algılanan Baba Sıcaklık	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	34,20	17,04	10
		Erkek	28,53	10,04	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	34,36	16,12	144
		Erkek	35,18	13,10	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	32,78	13,51	23
		Erkek	35,75	14,57	29
Algılanan Baba Düşmanlık	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	29,30	15,29	10
		Erkek	20,84	10,36	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	23,31	10,92	144
		Erkek	22,30	8,16	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	20,34	6,88	23
		Erkek	24,03	9,38	29
Algılanan Baba İhmal	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	26,10	12,44	10
		Erkek	22,61	8,74	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	25,51	11,30	144
		Erkek	25,18	8,34	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	24,04	7,92	23
		Erkek	25,79	10,18	29
Algılanan Baba Ayrışmamış Red	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	19,80	8,28	10
		Erkek	16,46	5,82	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	17,70	6,19	144
		Erkek	16,86	3,93	133
	Yüksek Sayıda Erkek	Kadın	16,26	3,96	23
		Erkek	18,03	5,34	29
Algılanan Baba Kontrol	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	34,90	2,51	10
		Erkek	29,07	5,23	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	33,61	7,10	144
		Erkek	32,03	6,80	133
	Yüksek Sayıda Erkek	Kadın	33,30	6,97	23
		Erkek	32,24	6,40	29

3.3.3. Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması

Farklı cinsiyetteki ve farklı sayıda kardeşe sahip olan üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme güçlükleri ölçeğinden elde edilen puanlar yönünden farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla Cinsiyet 2 düzey (Kadın X Erkek) ve Kardeş Sayısı 3 düzey (Düşük X Orta X Yüksek) olmak üzere 2X3 İki Yönlü Çok Değişkenli Varyans Analizi (MANOVA) uygulanmıştır. Analizde, duygu düzenleme güçlükleri farkındalık, açıklık, duyguları kabul, stratejiler, amaçlar ve dürtü kontrolü boyutları bağımlı değişkenler olarak alınmıştır.

MANOVA sonucunda Analiz sonucunda, cinsiyet (Wilks $\lambda=.91$, $F(6, 343)=5,34$, $p<.05$, $\mu^2=.086$) temel etkisinin anlamlı olduğu görülmüştür. Kardeş sayısının anlamlı bir temel etkiye sahip olmadığı belirlenmiştir (Wilks $\lambda=.98$, $F(6, 343)=0,76$, $p>.05$, $\mu^2=.013$). Ek olarak, kardeş sayısı ve cinsiyetin anlamlı bir ortak etkiye sahip olmadığı görülmüştür (Wilks $\lambda=.97$, $F(6, 343)=1,31$, $p>.05$, $\mu^2=.023$).

Cinsiyetin temel etkisinin hangi bağımlı değişkenden kaynaklandığını belirlemek amacıyla yapılan ileri analizlerde, duygu düzenleme güçlükleri ölçeğinin açıklık alt boyutu ($F(1, 348)=12,43$, $p<.000$, $\mu^2=.035$), stratejiler alt boyutu ($F(1, 348)=7,26$, $p<.000$, $\mu^2=.020$) ve amaçlar alt boyutu ($F(1, 348)=17,22$, $p<.000$, $\mu^2=.047$) için cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmiştir. Elde edilen bulgular çerçevesinde, kadın öğrencilerin (ort = 13.58, S = 3.71, n = 177) erkek öğrencilerden (ort = 12.26, S = 3.45, n = 175) anlamlı düzeyde duygu düzenleme güçlüklerinin açıklık boyutundan daha fazla puan aldıkları; kadın öğrencilerin (ort = 19.49, S = 7.23, n = 177) erkek öğrencilerden (ort = 17.44, S = 6.03, n = 175) anlamlı düzeyde duygu düzenleme güçlüklerinin stratejiler boyutundan daha fazla puan aldıkları; kadın öğrencilerin (ort = 16.72, S = 4.32, n = 177) erkek öğrencilerden (ort = 14.81, S = 3.90, n = 175) anlamlı düzeyde duygu düzenleme güçlüklerinin amaçlar boyutundan daha fazla puan aldıkları bulunmuştur.

Cinsiyet ve kardeş sayısına göre Duygu Düzenleme Güçlükleri Boyutlarının ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6

Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Duygu Düzenleme Güçlükleri Boyutlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

			Ort.	S	N
Farkındalık	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	18,30	6,11	10
		Erkek	17,15	3,82	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	18,41	3,64	144
		Erkek	17,96	3,20	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	17,69	2,96	23
		Erkek	16,75	4,20	29
Açıklık	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	14,30	4,66	10
		Erkek	11,76	3,13	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	13,50	3,32	144
		Erkek	12,45	3,55	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	13,78	3,64	23
		Erkek	11,58	3,13	29
Duyguları Kabul	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	14,10	6,60	10
		Erkek	11,53	4,35	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	12,50	5,43	144
		Erkek	12,27	5,35	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	11,86	3,41	23
		Erkek	11,72	4,60	29
Stratejiler	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	22,10	7,06	10
		Erkek	16,23	6,19	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	19,52	7,44	144
		Erkek	17,69	6,24	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	18,21	5,78	23
		Erkek	16,86	4,94	29
Amaçlar	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	17,00	5,03	10
		Erkek	13,00	3,78	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	16,79	4,33	144
		Erkek	15,06	3,89	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	16,17	4,10	23
		Erkek	14,48	3,91	29

Tablo 6 devamı

Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Duygu Düzenleme Güçlükleri Boyutlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Dürtü Kontrolü	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	13,00	1,94	10
		Erkek	12,92	4,82	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	14,41	4,84	144
		Erkek	13,93	4,85	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	14,39	3,60	23
		Erkek	13,48	4,44	29

3.3.4. Depresyon Düzeyinin Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması

Cinsiyet ve kardeş sayısının Beck Depresyon Envanterinden elde edilen puanlar yönünden farklılık gösterip göstermediğine Faktöriyel Varyans Analizi (Faktöriyel ANOVA) ile bakılmıştır. Analizde, üniversite öğrencilerinin Beck Depresyon Envanterinden aldıkları toplam puanlar bağımlı değişken olarak alınmıştır. Yapılan Faktöriyel ANOVA sonucunda cinsiyetin üniversite öğrencilerinin depresif belirti düzeyleri üzerindeki temel etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur, $F(1,294) = 5,18$, $p < .01$, $\eta^2 = .017$. Buna göre kadın öğrencilerin (ort. = 12,74, $S = 8,85$, $n = 177$) erkek öğrencilerden (ort. = 10,15, $S = 8,96$, $n = 175$) daha yüksek depresyon puanı aldıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca Yapılan Faktöriyel ANOVA sonucunda kardeş sayısının da üniversite öğrencilerinin depresif belirti düzeyleri üzerindeki temel etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur, $F(2,294) = 3,73$, $p < .01$, $\eta^2 = .025$. Tukey analizine göre, tek kardeşi olan öğrencilerin (ort. = 12,58, $S = 0,66$, $n = 176$) en az iki kardeşi olan öğrencilerden (ort. = 9,58, $S = 0,87$, $n = 101$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde daha fazla depresyon puanı aldıkları görülmüştür. Ek olarak kardeş sayısı ve cinsiyetin depresyon düzeyi üzerinde anlamlı bir ortak etkiye sahip olmadığı görülmüştür, $F(2,294) = 1,31$, $p < .01$, $\eta^2 = .001$.

Cinsiyet ve kardeş sayısına göre Depresyon düzeyinin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Depresif Belirti Düzeyinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

			Ort.	S	N
Depresif Belirti Düzeyi	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	14,30	2,82	10
		Erkek	8,46	2,48	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	12,63	0,74	144
		Erkek	10,32	0,77	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	10,91	1,86	23
		Erkek	10,31	1,66	29

3.3.5. Sürekli Kaygı Düzeyinin Cinsiyet ve Kardeş Sayısı Grupları Açısından Karşılaştırılması

Cinsiyet ve kardeş sayısının Durumluk/Süreklilik Kaygı Envanterinin Sürekli Kaygı Ölçeğinden elde edilen puanlar yönünden farklılık gösterip göstermediğine Faktöriyel Varyans Analizi (Faktöriyel ANOVA) ile bakılmıştır. Analizde, üniversite öğrencilerinin Sürekli Kaygı Ölçeğinden aldıkları toplam puanlar bağımlı değişken olarak alınmıştır. Yapılan Faktöriyel ANOVA sonucunda cinsiyetin üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı belirti düzeyleri üzerindeki temel etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur, $F(1,294) = 8,24$, $p < .01$, $\eta^2 = .027$. Buna göre kadın öğrencilerin (ort. = 46,78, $S = 10,06$, $n = 177$) erkek öğrencilerden (ort. = 42,47, $S = 9,52$, $n = 175$) daha yüksek sürekli kaygı puanı aldıkları gözlemlenmiştir. Yapılan Faktöriyel ANOVA sonucunda kardeş sayısının üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı belirti düzeyleri üzerindeki temel etkisinin anlamlı olmadığı bulunmuştur, $F(2,294) = 0,07$, $p < .01$, $\eta^2 = .001$. Ek olarak, kardeş sayısı ve cinsiyetin sürekli kaygı belirti düzeyi üzerinde anlamlı bir ortak etkiye sahip olmadığı görülmüştür, $F(2,294) = 0,54$, $p < .01$, $\eta^2 = .004$.

Cinsiyet ve kardeş sayısına göre Sürekli Kaygı Belirti düzeyinin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Sürekli Kaygı Belirti Düzeyinin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

			Ort.	S	N
Sürekli Kaygı Belirti Düzeyi	Düşük Sayıda Kardeş	Kadın	48,50	3,01	10
		Erkek	42,38	2,64	13
	Orta Sayıda Kardeş	Kadın	46,66	0,79	144
		Erkek	42,48	0,82	133
	Yüksek Sayıda Kardeş	Kadın	44,34	1,98	23
		Erkek	40,86	1,77	29

3.4. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ İLE DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI ARASINDAKİ İLİŞKİDE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİNİN ARACI ROLÜNÜN İNCELENMESİNE İLİŞKİN ANALİZLER

Araştırmanın bu aşamasında, algılanan ebeveyn kabul red/kontrolünün duygu düzenleme güçlükleri ve alt boyutlarının aracı rolüne bakılarak depresyon ve sürekli kaygı ile ilişkisi incelenmiştir. Bu amaçla Hiyerarşik Regresyon Analizi uygulanmıştır. Cinsiyetin algılanan anne kabul red/kontrolünü, duygu düzenleme güçlükleri ve alt boyutlarını, depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyini etkilemesinden dolayı bu bölümde yapılan analizler kadın ve erkek için ayrı ayrı yapılmıştır. Yordayıcı değişken olarak algılanan anne ve baba kabul red/kontrol ölçeklerinden alınan toplam puanlar alınmıştır. Depresyon ve sürekli kaygı ölçeklerinden alınan toplam puanlar araştırmanın yordanan değişkenleridir. Duygu düzenleme güçlükleri ölçeğinden alınan toplam puanlar ve farkındalık, açıklık, duyguları kabul, stratejiler, amaçlar ve dürtü kontrolü boyutlarından alınan toplam puanlar ise ileri sürülen aracı (mediator) değişkenlerdir.

Her bir regresyon analizinde bağımsız değişkenin beta değerlerindeki farkın ve aracı değişken ve bağımlı değişken arasındaki ilişkinin anlamlılığı incelenmiştir. Beta değerlerindeki azalma miktarının anlamlılık düzeyi Sobel testi kullanılarak değerlendirilmiştir (Kenny, Kashy ve Bolger, 1998).

Araştırmada ileri sürülen değişkenlerin rolü incelenirken, Baron ve Kenny'nin (1986) ölçütleri göz önüne alınmıştır. Bir değişkenin aracı değişken olabilmesi için 4 ölçütü

karşılması gerekmektedir, bunlar; 1) Yordayıcı ve yordanan değişken arasındaki ilişki anlamlı olmalıdır, 2) Aracı değişkenler ve yordayıcı değişken arasındaki ilişki anlamlı olmalıdır, 3) Aracı değişken ile yordanan değişken arasında anlamlı ilişki olmalıdır, 4) Aracı değişken (ler) yordayıcı değişken eş zamanlı olarak regresyon analizine girildiğinde daha önce yordayıcı ve yordanan değişken arasında var olan anlamlı ilişki anlamlı olmaktan çıkmalı ya da daha önceki anlamlılık düzeyi azalmalıdır (Baron ve Kenny, 1986).

Aracı değişken ön koşullarını araştırmak için Regresyon Analizleri yürütülmüştür. Araştırmanın asıl amacı doğrultusunda aşağıda Regresyon Analizi sonuçları verilmemiş, aracı değişken analizi bulguları sunulmuştur.

3.4.1. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin toplam puanının kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ve baba kabul/red toplam puanı ile depresyon; algılanan baba kabul/red ile sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.1.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 10'da görülmektedir.

Tablo 10

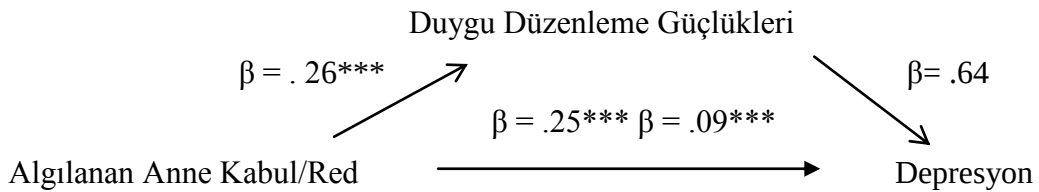
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.25	.06	.06	.25	12.55***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Duygu Düzenleme Güçlükleri	.65	.42	.35	.09	108.46***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 10'dan de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .25$, $R^2 = .06$, $F_{(1,176)} = 12.55$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %6'sını açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duygu düzenleme güçlüklerinin, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .65$, $R^2 = .42$, $F_{(2, 176)} = 64.37$, $p < .000$).

İkinci blokta duygu düzenleme güçlükleri boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .25'den ($p < .000$) .09'a ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 3.95$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 42 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlüklerinin kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlükleri ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 2'de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 2. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.1.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 11’de görülmektedir.

Tablo 11

Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duygu düzenleme güçlükleri Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

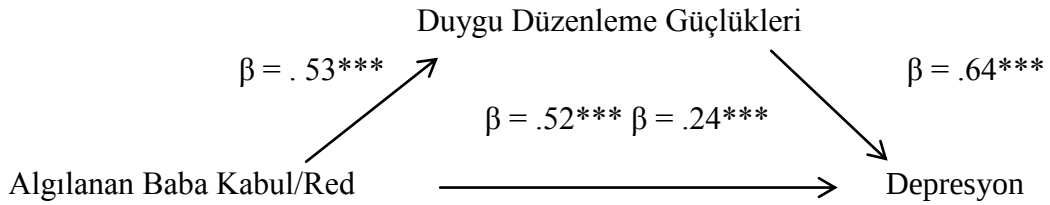
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.52	.27	.27	.52	66.55***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duygu Düzenleme Güçlükleri	.67	.46	.18	.24	60.08***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 11’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .52$, $R^2 = .27$, $F_{(1,176)} = 66.55$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %27’sini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duygu düzenleme güçlüklerinin, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .67$, $R^2 = .46$, $F_{(2, 176)} = 74.55$, $p < .000$).

İkinci blokta duygu düzenleme güçlükleri değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .52’den ($p < .000$) .24’e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 21.79$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan

toplam varyans artarak % 46 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlüklerinin kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlükleri ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 3’de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 3. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.1.3. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide Duygu düzenleme güçlüklerinin aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 12’de görülmektedir.

Tablo 12

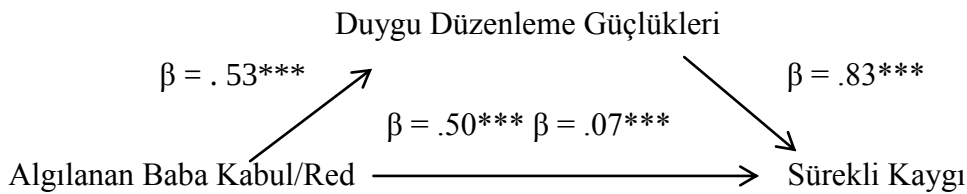
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.50	.25	.25	.50	59.82***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duygu Düzenleme Güçlükleri	.83	.70	.44	.07	263.68***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 12’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .50$, $R^2 = .25$, $F_{(1,176)} = 59.82$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %25’ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duygu düzenleme güçlüklerinin, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .83$, $R^2 = .70$, $F_{(2, 176)} = 206.66$, $p < .000$).

İkinci blokta duygu düzenleme güçlükleri değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .50’den ($p < .000$) .07’ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 6.93$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 70 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlüklerinin kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlükleri ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 4’de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.2. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Farkındalık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Farkındalık alt boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.2.1. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Farkındalık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide farkındalık boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 13'de görülmektedir.

Tablo 13

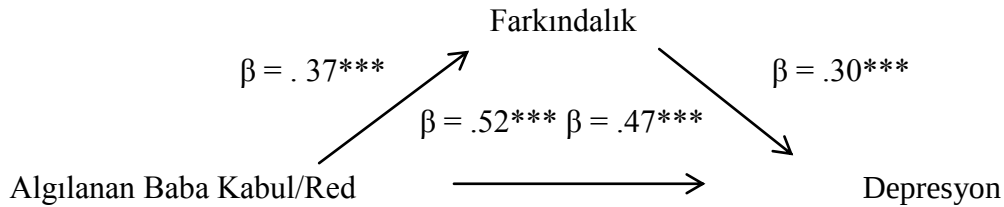
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Farkındalık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.52	.27	.27	.52	66.55***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Farkındalık	.53	.28	.05	.47	6.06*

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 13'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .52$, $R^2 = .27$, $F_{(1,176)} = 66.55$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %27'sini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen farkındalık boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .53$, $R^2 = .28$, $F_{(2, 176)} = 35.20$, $p < .000$).

İkinci blokta farkındalık boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .52'den ($p < .000$) .47'e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 34.86$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 28 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri farkındalık boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme gücü farkındalık boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 5'de verilmiştir.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Şekil 5. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Farkındalık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.2.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Farkındalık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide farkındalık boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 16'da görülmektedir.

Tablo 14

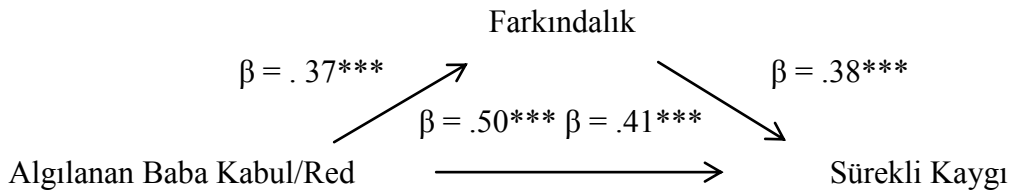
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Farkındalık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.50	.25	.25	.50	59.82***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Farkındalık	.54	.29	.04	.41	10.89***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 14'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .50$, $R^2 = .25$, $F_{(1,176)} = 59.82$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %25'ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen farkındalık boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .54$, $R^2 = .29$, $F_{(2, 176)} = 37.05$, $p < .000$).

İkinci blokta farkındalık boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .50'den ($p < .000$) .41'e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 31.70$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 29 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri farkındalık boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü farkındalık boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 6'da verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 6. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Farkındalık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.3. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Açıklık alt boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.3.1. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide açıklık boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 15'de görülmektedir.

Tablo 15

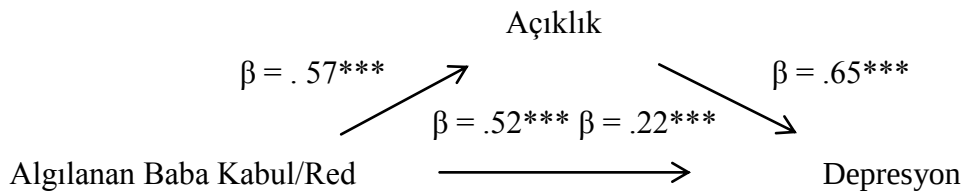
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.52	.27	.27	.52	66.55***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Açıklık	.67	.46	.18	.22	60.00***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 15’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .52$, $R^2 = .27$, $F_{(1,176)} = 66.55$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %27’sini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen açıklık boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .67$, $R^2 = .46$, $F_{(2, 176)} = 74.50$, $p < .000$).

İkinci blokta açıklık boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .52’den ($p < .000$) .22’ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 20.26$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 46 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri açıklık boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü açıklık boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 7’de verilmiştir.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Şekil 7. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.3.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide açıklık boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 16’da görülmektedir.

Tablo 16

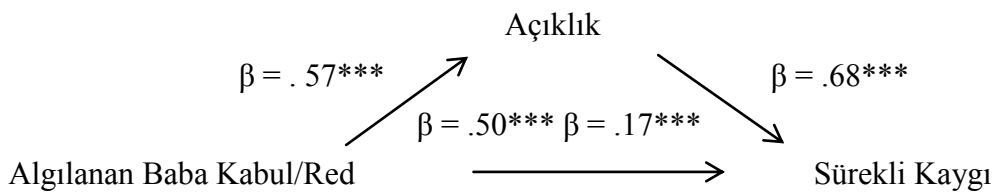
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.50	.25	.25	.50	59.82***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Açıklık	.69	.48	.23	.17	78.58***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 16'dan da izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .50$, $R^2 = .25$, $F_{(1,176)} = 59.82$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %25'ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen açıklık boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .69$, $R^2 = .48$, $F_{(2, 176)} = 82.46$, $p < .000$).

İkinci blokta açıklık boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .50'den ($p < .000$) .17'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 16.09$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 48 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri açıklık boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü açıklık boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 8'de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 8. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.4. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Açıklık alt boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ve baba kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.4.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide duyguları kabul boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 17'de görülmektedir.

Tablo 17

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

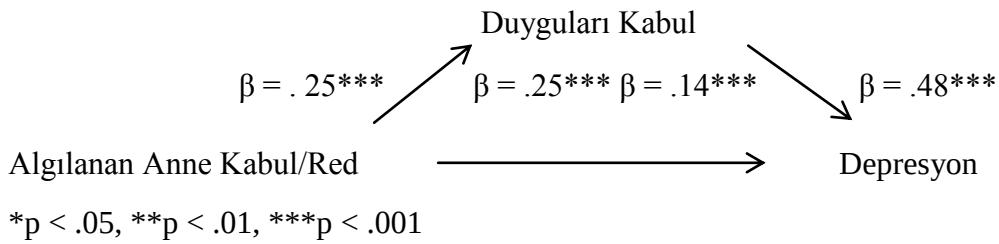
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.25	.06	.06	.25	12.55***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Duyguları Kabul	.50	.25	.19	.14	44.87***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 17'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .25$, $R^2 = .06$, $F_{(1,176)} = 12.55$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %6'sını açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duyguları kabul

boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .50$, $R^2 = .25$, $F_{(2, 176)} = 30.29$, $p < .000$).

İkinci blokta duyguları kabul boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde $.25$ 'den ($p < .000$) $.14$ 'e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 4.07$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 25 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme gücü duyguları kabul boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 9'da verilmiştir.

Şekil 9. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.4.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide duyguları kabul boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 18'de görülmektedir.

Tablo 18

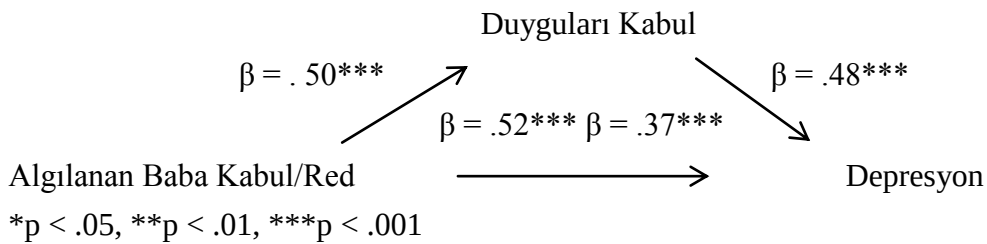
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba	.52	.27	.27	.52	66.55***
2	Algılanan Baba	.58	.34	.06	.37	18.15***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 18'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .52$, $R^2 = .27$, $F_{(1,176)} = 66.55$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %27'sini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duyguları kabul boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .58$, $R^2 = .34$, $F_{(2, 176)} = 45.62$, $p < .000$).

İkinci blokta duyguları kabul boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .52'den ($p < .000$) .37'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 30.14$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 34 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü duyguları kabul boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 10'da verilmiştir.

Şekil 10. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.4.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide duyguları kabul boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 19’de görülmektedir.

Tablo 19

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

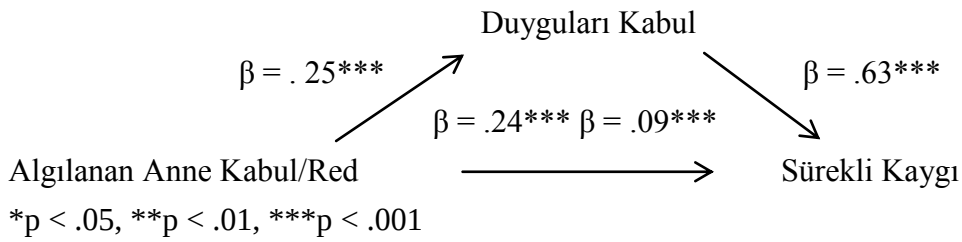
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.24	.06	.06	.24	11.54***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Duyguları Kabul	.63	.40	.34	.09	101.24***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 19’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .24$, $R^2 = .06$, $F_{(1,176)} = 11.54$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %6’sını açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duyguları kabul boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .63$, $R^2 = .40$, $F_{(2, 176)} = 59.69$, $p < .000$).

İkinci blokta duyguları kabul boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .24’den ($p < .000$) .09’a ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 2.80$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan

toplam varyans artarak % 40 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü duyguları kabul boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 11’de verilmiştir.

Şekil 11 Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.4.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide duyguları kabul boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 20’de görülmektedir.

Tablo 20

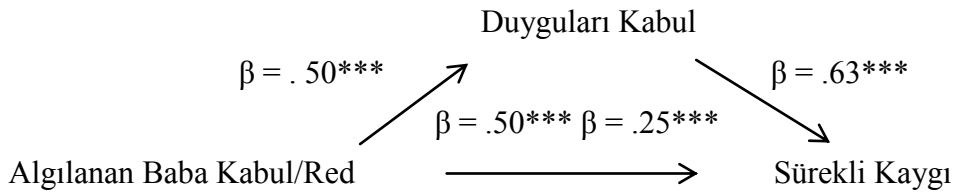
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.50	.25	.25	.50	59.82***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duyguları Kabul	.66	.44	.19	.25	60.25***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 20’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .50$, $R^2 = .25$, $F_{(1,176)} = 59.82$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %25’ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duyguları kabul boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .66$, $R^2 = .44$, $F_{(2, 176)} = 70.16$, $p < .000$).

İkinci blokta duyguları kabul boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .50’den ($p < .000$) .25’e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 22.36$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 44 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü duyguları kabul boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 12’de verilmiştir.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Şekil 12. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.5. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Stratejiler alt boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ve baba kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.5.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide stratejiler boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 21'de görülmektedir.

Tablo 21

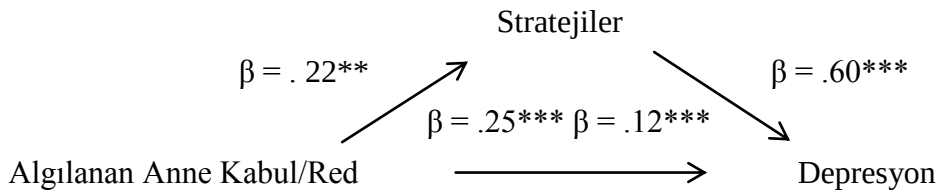
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.25	.06	.06	.25	12.55***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Stratejiler	.61	.37	.31	.12	87.48***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 21’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .25$, $R^2 = .06$, $F_{(1,176)} = 12.55$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %6’sını açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen stratejiler boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .61$, $R^2 = .37$, $F_{(2, 176)} = 53.12$, $p < .000$).

İkinci blokta stratejiler boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .25’den ($p < .000$) .12’ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 3.60$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 37 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri stratejiler boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü stratejiler boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 13’de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 13. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.5.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide stratejiler boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 22’de görülmektedir.

Tablo 22

Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

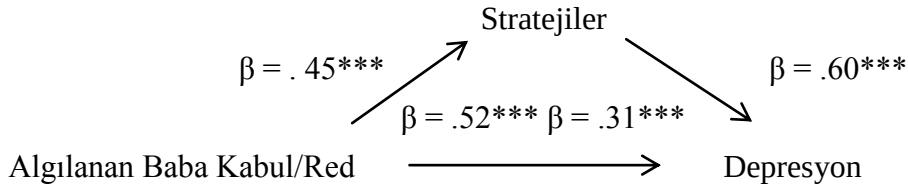
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.52	.27	.27	.52	66.55***
2	Algılanan Baba Kabul/Red	.66	.44	.16	.31	51.74***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 22’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .52$, $R^2 = .27$, $F_{(1,176)} = 66.55$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %27’sini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen stratejiler boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .66$, $R^2 = .44$, $F_{(2, 176)} = 68.79$, $p < .000$).

İkinci blokta stratejiler boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .52’den ($p < .000$) .31’e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 26.62$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 44 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri

stratejiler boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü stratejiler boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 14’de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 14. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.5.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide stratejiler boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 23’de görülmektedir.

Tablo 23

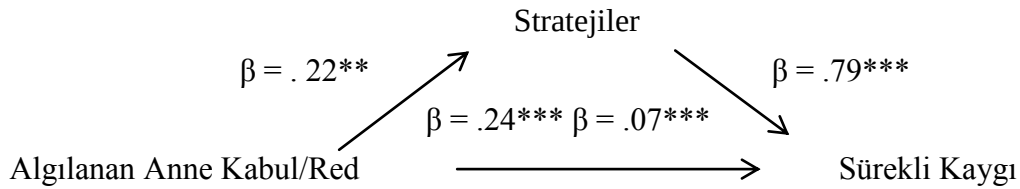
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.24	.06	.06	.24	11.54***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Stratejiler	.80	.64	.57	.07	280.37***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 23'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .24$, $R^2 = .06$, $F_{(1,176)} = 11.54$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %6'sını açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen stratejiler boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .80$, $R^2 = .64$, $F_{(2, 176)} = 155.16$, $p < .000$).

İkinci blokta stratejiler boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .24'den ($p < .000$) .07'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 3.20$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 64 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri stratejiler boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme gücü stratejiler boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 15'de verilmiştir.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Şekil 15. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Gücünün Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.5.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide stratejiler boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 24'de görülmektedir.

Tablo 24

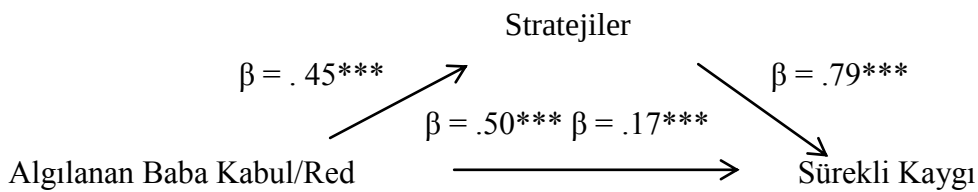
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.50	.25	.25	.50	59.82***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duyguları Kabul	.81	.66	.40	.17	207.78***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 24'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .50$, $R^2 = .25$, $F_{(1,176)} = 59.82$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %25'ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen stratejiler boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .81$, $R^2 = .66$, $F_{(2, 176)} = 169.15$, $p < .000$).

İkinci blokta stratejiler boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .50'den ($p < .000$) .17'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 16.09$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 66 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri stratejiler boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü stratejiler boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 16'de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 16. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.6. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Amaçlar alt boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ve baba kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.6.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide amaçlar boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 25'de görülmektedir.

Tablo 25

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

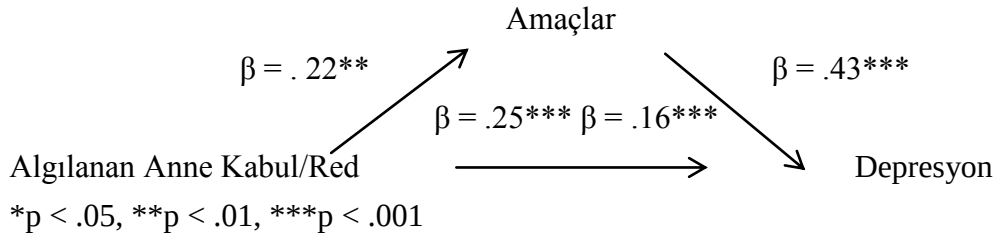
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.25	.06	.06	.25	12.55***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Amaçlar	.46	.21	.14	.16	33.04***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 25'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .25$, $R^2 = .06$,

$F_{(1,176)} = 12.55, p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %6'sını açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen amaçlar boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .46, R^2 = .21, F_{(2, 176)} = 23.94, p < .000$).

İkinci blokta amaçlar boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .25'den ($p < .000$) .16'ya ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 4.49, p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 21 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri amaçlar boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme gücüğü amaçlar boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 17'de verilmiştir.

Şekil 17. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.6.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide amaçlar boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 26'da görülmektedir.

Tablo 26

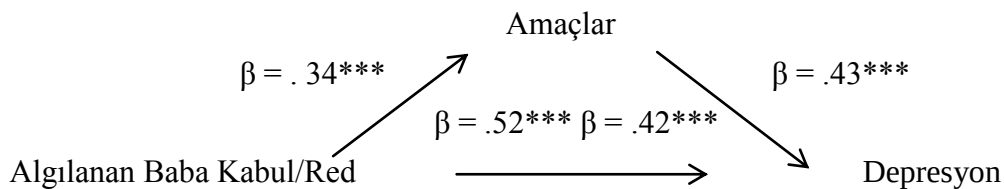
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.52	.27	.27	.52	66.55***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duyguları Kabul	.59	.34	.07	.42	19.60***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 26'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .52$, $R^2 = .27$, $F_{(1,176)} = 66.55$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %27'sini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen amaçlar boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .59$, $R^2 = .34$, $F_{(2, 176)} = 46.61$, $p < .000$).

İkinci blokta amaçlar boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .52'den ($p < .000$) .42'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 32.67$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 34 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri amaçlar boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü amaçlar boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 18'de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 18. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.6.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide amaçlar boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 27’de görülmektedir.

Tablo 27

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

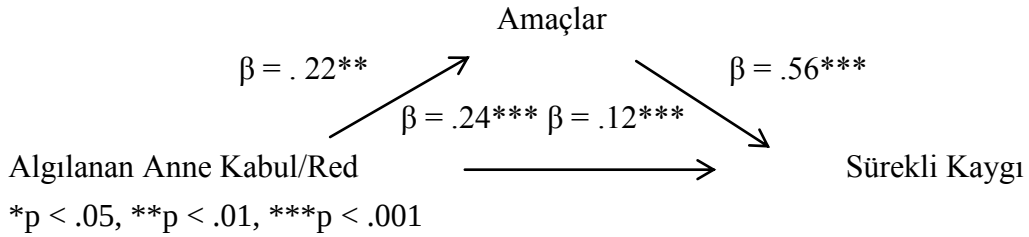
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.24	.06	.06	.24	11.54***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Amaçlar	.57	.32	.26	.12	69.24***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 27’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur (R = .24, R² = .06, F_(1,176) = 11.54, p < .001). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %6’sını açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen amaçlar boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür (R = .57, R² = .32, F_(2, 176) = 42.64, p < .000).

İkinci blokta amaçlar boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .24’den (p < .000) .12’ye (p < .000) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel z = 3.57, p < .000. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 32 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri

amaçlar boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme gücü amaçlar boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 19’da verilmiştir.

Şekil 19. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Gücünü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.6.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide amaçlar boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 28’de görülmektedir.

Tablo 28

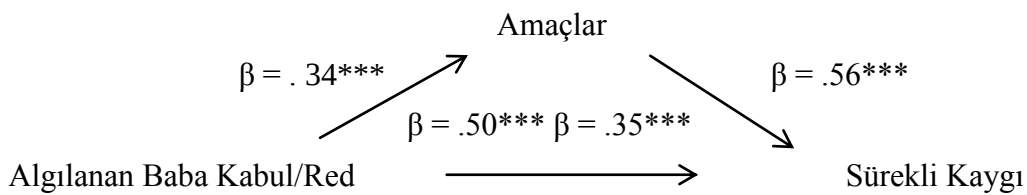
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.50	.25	.25	.50	59.82***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duyguları Kabul	.65	.42	.16	.35	51.16***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 28'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .50$, $R^2 = .25$, $F_{(1,176)} = 59.82$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %25'ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen amaçlar boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .65$, $R^2 = .42$, $F_{(2, 176)} = 64.07$, $p < .000$).

İkinci blokta amaçlar boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .50'den ($p < .000$) .35'e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 28.67$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 42 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri amaçlar boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü amaçlar boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 20'de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 20. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.7. Kadın Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Dürtü Kontrolü alt boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ve baba kabul/red toplam puanı ile sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.7.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide Dürtü Kontrolü boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 29'da görülmektedir.

Tablo 29

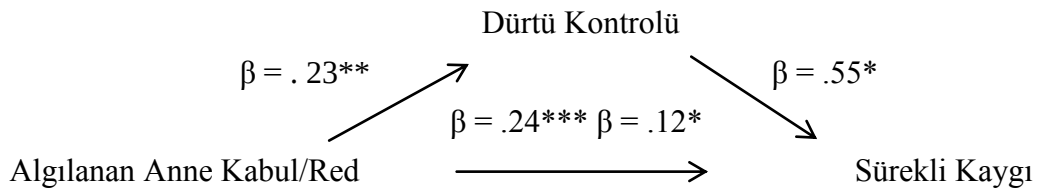
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.24	.06	.06	.24	11.54***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Dürtü Kontrolü	.56	.32	.26	.12	66.56***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 29'dan da izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .24$, $R^2 = .06$, $F_{(1,176)} = 11.54$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %6'sını açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen Dürtü Kontrolü boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .56$, $R^2 = .32$, $F_{(2, 176)} = 41.21$, $p < .000$).

İkinci blokta Dürtü Kontrolü boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .24'den ($p < .000$) .12'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 3.57$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 32 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri Dürtü Kontrolü boyutunun kadın öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü Dürtü Kontrolü boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 21'de verilmiştir.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Şekil 21. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.7.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide Dürtü Kontrolü boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek

amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 30’da görülmektedir.

Tablo 30

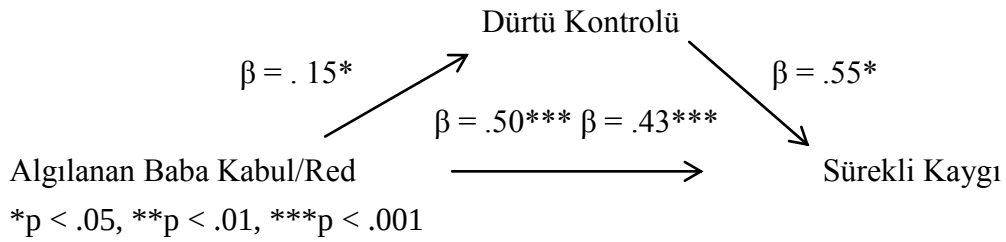
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.50	.25	.25	.50	59.82***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duyguları Kabul	.69	.48	.23	.43	79.53***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 30’dan da izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .50$, $R^2 = .25$, $F_{(1,176)} = 59.82$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %25’ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen Dürtü Kontrolü boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .69$, $R^2 = .48$, $F_{(2, 176)} = 83.11$, $p < .000$).

İkinci blokta Dürtü Kontrolü boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .50’den ($p < .000$) .43’e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 32.60$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 48 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri Dürtü Kontrolü boyutunun kadın öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü Dürtü Kontrolü boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 22’de verilmiştir.

Şekil 22. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.8. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ve algılanan baba kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.8.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 31'de görülmektedir.

Tablo 31

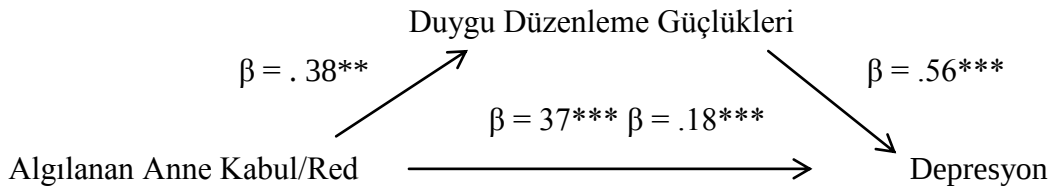
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.37	.13	.13	.37	27.60***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Duygu Düzenleme Güçlükleri	.59	.34	.21	.18	55.43***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 31'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .37$, $R^2 = .13$, $F_{(1,176)} = 27.60$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %13'ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duygu düzenleme güçlüklerinin, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .59$, $R^2 = .34$, $F_{(2, 176)} = 45.86$, $p < .000$).

İkinci blokta duygu düzenleme güçlükleri değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .37'den ($p < .000$) .18'e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 8.09$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 34 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlüklerinin erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlükleri ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 23' de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 23. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.8.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 32’de görülmektedir.

Tablo 32

Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

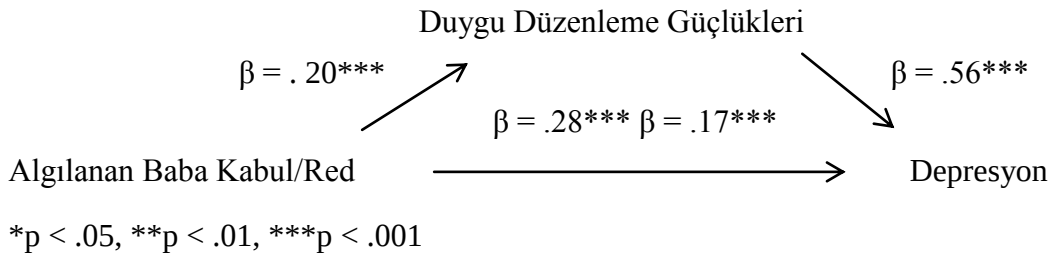
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.28	.08	.08	.28	15.46***
2	Algılanan Baba Kabul/Red	.59	.35	.26	.17	71.18***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 32’de de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .28$, $R^2 = .08$, $F_{(1,176)} = 15.46$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %8’ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duygu düzenleme güçlüklerinin, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .59$, $R^2 = .35$, $F_{(2, 176)} = 46.46$, $p < .000$).

İkinci blokta duygu düzenleme güçlükleri değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .28’den ($p < .000$) .17’ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 10.80$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 35 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme

güçlüklerinin erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlükleri ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 24’de verilmiştir.

Şekil 24. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.8.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 33’de görülmektedir.

Tablo 33

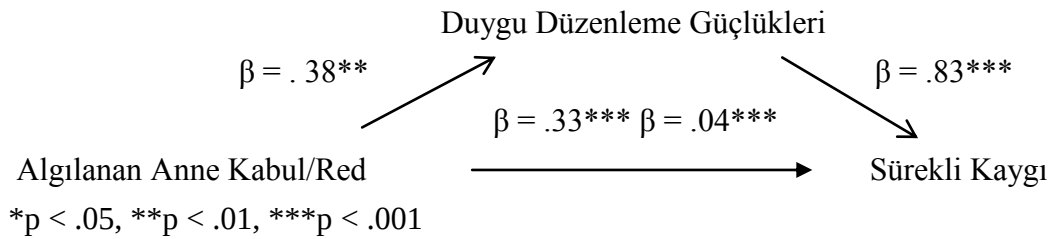
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.33	.10	.10	.33	21.10***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Duygu Düzenleme Güçlükleri	.75	.57	.46	.04	188.63***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 33’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .33$, $R^2 = .10$, $F_{(1,176)} = 21.10$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %10’unu açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duygu düzenleme güçlüklerinin, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .75$, $R^2 = .57$, $F_{(2, 176)} = 116.31$, $p < .000$).

İkinci blokta duygu düzenleme güçlükleri değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .33’den ($p < .000$) .04’e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 3.88$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 57 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlüklerinin erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlükleri ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 25’de verilmiştir.

Şekil 25. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.8.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında duygu düzenleme güçlüklerinin Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 34’de görülmektedir.

Tablo 34

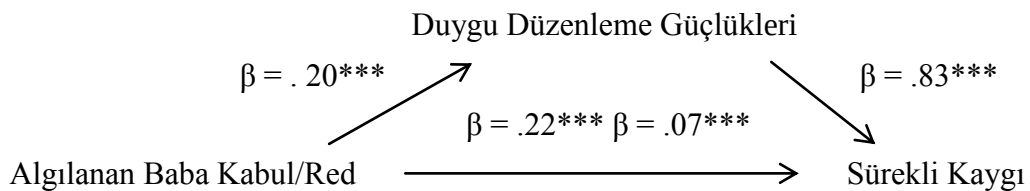
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.22	.04	.04	.22	8.81**
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duygu Düzenleme Güçlükleri	.76	.57	.52	.07	94.19***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 34'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .22$, $R^2 = .04$, $F_{(1,176)} = 8.81$, $p < .01$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %4'ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duygu düzenleme güçlüklerinin, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .76$, $R^2 = .57$, $F_{(2, 176)} = 117.67$, $p < .000$).

İkinci blokta duygu düzenleme güçlükleri değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .22'den ($p < .000$) .07'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 5.90$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 57 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlüklerinin erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlükleri ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 26'da verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 26. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.9. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Açıklık alt boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.9.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide açıklık boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 35'de görülmektedir.

Tablo 35

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

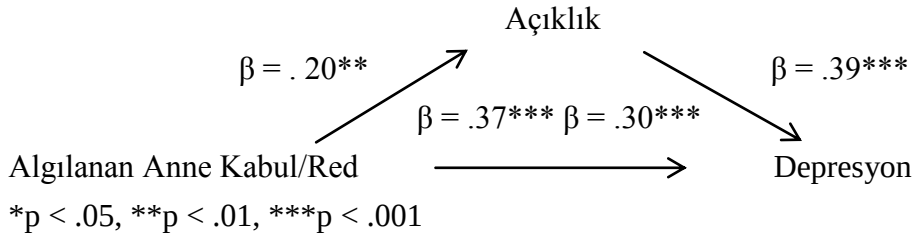
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.37	.13	.13	.37	27.60***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Açıklık	.49	.24	.10	.30	23.54***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 35'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .37$, $R^2 = .13$, $F_{(1,176)} = 27.60$, $p < .001$). Algılanan anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %13'ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen açıklık

boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .49$, $R^2 = .24$, $F_{(2, 176)} = 27.35$, $p < .000$).

İkinci blokta açıklık boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .37'den ($p < .000$) .30'a ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 10.94$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 24 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri açıklık boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü açıklık boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 27'de verilmiştir.

Şekil 27. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.9.2. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Açıklık Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide açıklık boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 36'da görülmektedir.

Tablo 36

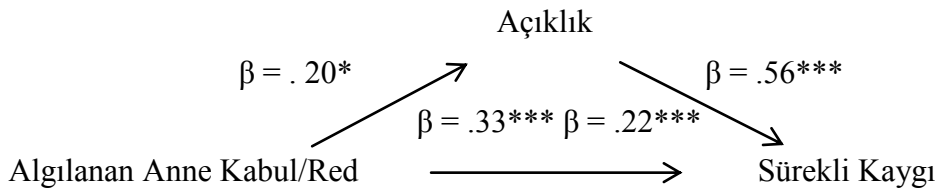
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.33	.10	.10	.33	21.10***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Açıklık	.60	.37	.26	.22	71.19***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 36'dan da izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .33$, $R^2 = .10$, $F_{(1,176)} = 21.10$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %25'ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen açıklık boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .60$, $R^2 = .37$, $F_{(2, 176)} = 50.43$, $p < .000$).

İkinci blokta açıklık boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .33'den ($p < .000$) .22'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 9.15$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 37 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri açıklık boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü açıklık boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 28'de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 28. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Açıklık Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.10. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Açıklık alt boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ve baba kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.10.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide duyguları kabul boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 37'de görülmektedir.

Tablo 37

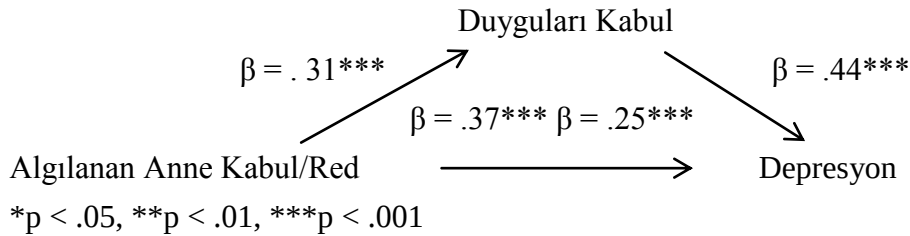
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.37	.13	.13	.37	27.60***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Duyguları Kabul	.50	.25	.11	.25	26.78***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 37’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .37$, $R^2 = .13$, $F_{(1,176)} = 27.60$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %13’ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duyguları kabul boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .50$, $R^2 = .25$, $F_{(2, 176)} = 29.25$, $p < .000$).

İkinci blokta duyguları kabul boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .37’den ($p < .000$) .25’e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 10.35$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 25 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü duyguları kabul boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 29’da verilmiştir.

Şekil 29. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.10.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide duyguları kabul boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 38’de görülmektedir.

Tablo 38

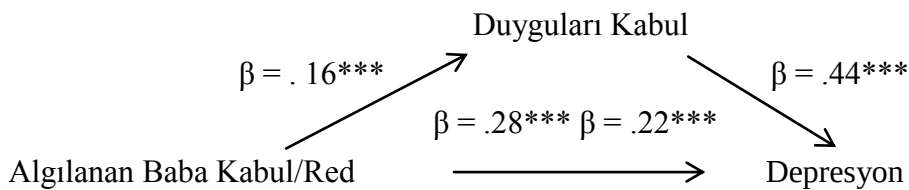
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.28	.08	.08	.28	15.46***
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duyguları Kabul	.49	.24	.15	.22	35.93***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 38'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .28$, $R^2 = .08$, $F_{(1,176)} = 15.46$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %8'ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duyguları kabul boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .49$, $R^2 = .24$, $F_{(2, 176)} = 27.25$, $p < .000$).

İkinci blokta duyguları kabul boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .28'den ($p < .000$) .22'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 8.64$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 24 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü duyguları kabul boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 30'da verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 30. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.10.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide duyguları kabul boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 39’da görülmektedir.

Tablo 39

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

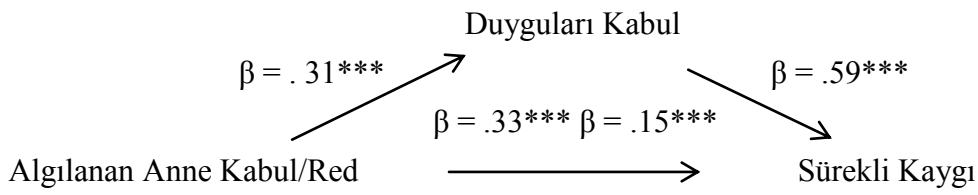
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.33	.10	.10	.33	21.10***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Duyguları Kabul	.61	.37	.26	.15	73.51***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 39’dan da izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .33$, $R^2 = .10$, $F_{(1,176)} = 21.10$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %10’unu açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duyguları kabul boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .61$, $R^2 = .37$, $F_{(2, 176)} = 51.73$, $p < .000$).

İkinci blokta duyguları kabul boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .33’den ($p < .000$) .15’e ($p < .000$)

anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 6.82$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 37 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü duyguları kabul boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 31’de verilmiştir.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Şekil 31. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.10.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide duyguları kabul boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 40’da görülmektedir.

Tablo 40

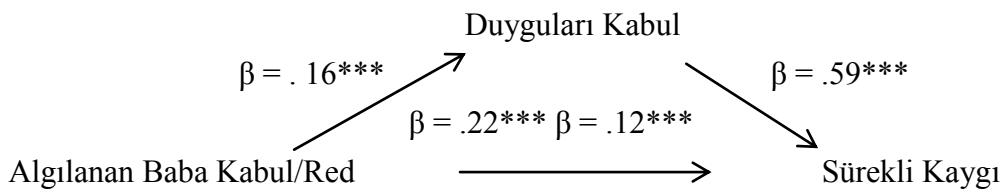
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.22	.04	.04	.22	8.81**
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duyguları Kabul	.60	.36	.32	.12	87.01***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 40'dan da izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .22$, $R^2 = .04$, $F_{(1,176)} = 8.81$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %4'ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen duyguları kabul boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .60$, $R^2 = .36$, $F_{(2, 176)} = 50.10$, $p < .000$).

İkinci blokta duyguları kabul boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .22'den ($p < .000$) .12'e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 8.10$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 36 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü duyguları kabul boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 32'de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 32. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Duyguları Kabul Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.11. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Stratejiler alt boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ve baba kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.11.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide stratejiler boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 41'de görülmektedir.

Tablo 41

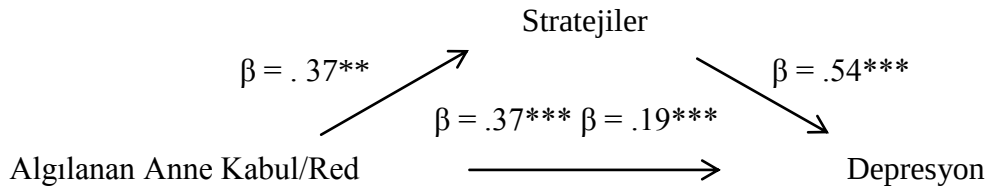
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.37	.13	.13	.37	27.60***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Stratejiler	.57	.33	.19	.19	49.71***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 41'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .37$, $R^2 = .13$, $F_{(1,176)} = 27.60$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %13'ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen stratejiler boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .57$, $R^2 = .33$, $F_{(2, 176)} = 42.54$, $p < .000$).

İkinci blokta stratejiler boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .37'den ($p < .000$) .19'a ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 8.45$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 33 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri stratejiler boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü stratejiler boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 33'de verilmiştir.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Şekil 33. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.11.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide stratejiler boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 44'de görülmektedir.

Tablo 42

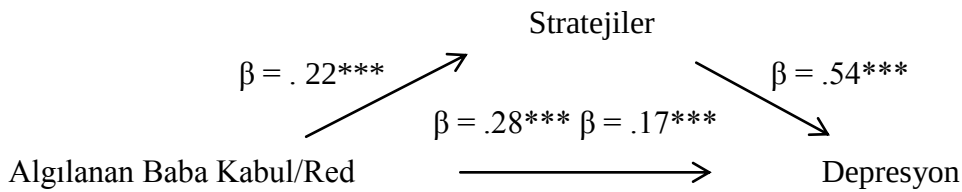
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.28	.08	.08	.28	15.46***
2	Algılanan Baba Kabul/Red	.57	.32	.24	.17	62.81***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 42’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .28$, $R^2 = .08$, $F_{(1,176)} = 15.46$, $p < .001$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %8’ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen stratejiler boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .57$, $R^2 = .32$, $F_{(2, 176)} = 41.90$, $p < .000$).

İkinci blokta stratejiler boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .28’den ($p < .000$) .17’ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 10.80$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 32 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri stratejiler boyutunun erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü stratejiler boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 34’de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 34. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.11.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide stratejiler boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 43’de görülmektedir.

Tablo 43

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

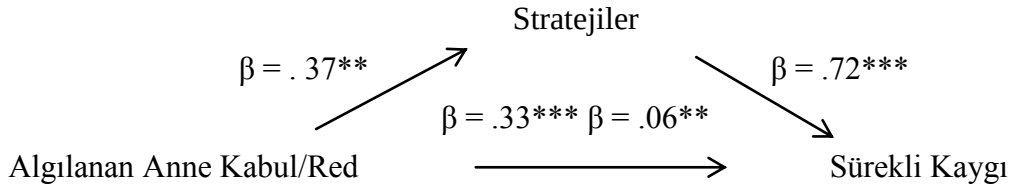
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.33	.10	.10	.33	21.10***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Stratejiler	.72	.52	.41	.06	149.48***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 43’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .33$, $R^2 = .10$, $F_{(1,176)} = 21.10$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %10’unu açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen stratejiler boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .72$, $R^2 = .52$, $F_{(2, 176)} = 94.35$, $p < .000$).

İkinci blokta stratejiler boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .33’den ($p < .000$) .06’ya ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 5.63$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 52 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri

stratejiler boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme gücü stratejiler boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 35’da verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 35. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Gücünü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.11.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Stratejiler Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide stratejiler boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 44’de görülmektedir.

Tablo 44

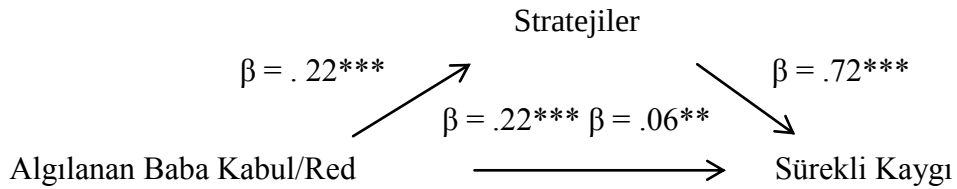
Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Gücü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.22	.04	.04	.22	8.81**
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duyguları Kabul	.72	.52	.47	.06	170.99***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 44'den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .22$, $R^2 = .72$, $F_{(1,176)} = 8.81$, $p < .01$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %4'ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen stratejiler boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .72$, $R^2 = .52$, $F_{(2, 176)} = 94.23$, $p < .000$).

İkinci blokta stratejiler boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .22'den ($p < .000$) .6'ya ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 5.26$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 52 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri stratejiler boyutunun erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme gücü stratejiler boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 36'da verilmiştir.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Şekil 36. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Stratejiler Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.12. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Amaçlar alt boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir

3.4.12.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide amaçlar boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 45’de görülmektedir.

Tablo 45

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

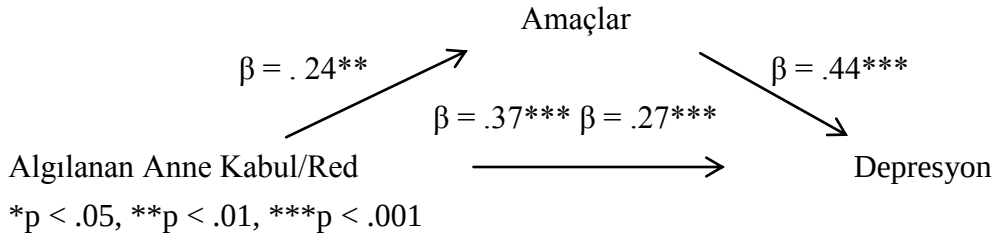
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.37	.13	.13	.37	27.60***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Amaçlar	.51	.26	.13	.27	30.87***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 45’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .37$, $R^2 = .13$, $F_{(1,176)} = 27.60$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %13’ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen amaçlar boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .51$, $R^2 = .26$, $F_{(2, 176)} = 31.62$, $p < .000$).

İkinci blokta amaçlar boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .37’den ($p < .000$) 27’ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 10.90$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 26 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri amaçlar boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü amaçlar boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı

değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 37’de verilmiştir.

Şekil 37. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.12.2. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Amaçlar Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide amaçlar boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 46’da görülmektedir.

Tablo 46

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

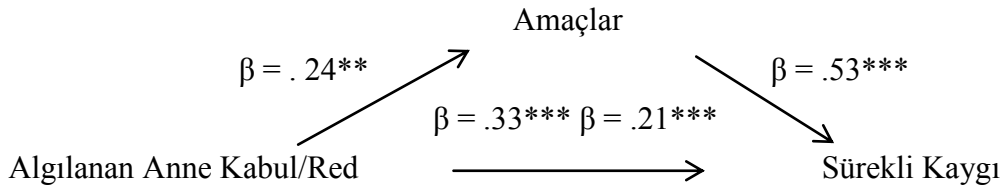
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.33	.10	.10	.33	21.10***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Amaçlar	.57	.32	.22	.21	56.31***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 46’dan de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur (R = .33, R² = .10, F_(1,176) = 21.10, p < .001). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %10’unu açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen amaçlar

boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .57$, $R^2 = .32$, $F_{(2, 176)} = 42.08$, $p < .000$).

İkinci blokta amaçlar boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .33'den ($p < .000$) .21'e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 8.85$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 32 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri amaçlar boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme gücü amaçlar boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 38'de verilmiştir.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

Şekil 38. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Amaçlar Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.13. Erkek Öğrenciler İçin Duygu Düzenleme Güçlükleri Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Baron ve Kenny'nin (1986) aracı değişken analizi için öngördükleri ölçütler göz önüne alındığında Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Dürtü Kontrolü alt boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red toplam puanı ve algılanan baba kabul/red toplam puanı ile depresyon ve sürekli kaygı belirti düzeyi ilişkisinde aracı rolü olabileceği gözlenmiştir.

3.4.13.1. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide dürtü kontrolü boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 47’de görülmektedir.

Tablo 47

Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

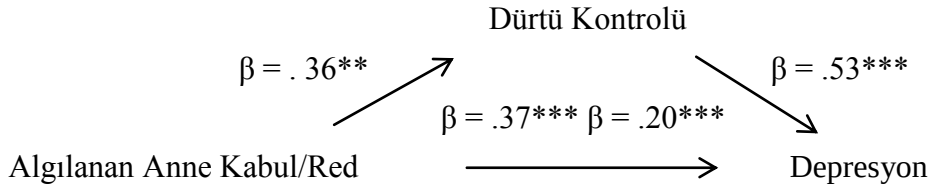
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.37	.13	.13	.37	27.60***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Dürtü kontrolü	.56	.32	.18	.20	46.71***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 47’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .37$, $R^2 = .13$, $F_{(1,176)} = 27.60$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon) varyansın %13’ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen dürtü kontrolü boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .56$, $R^2 = .32$, $F_{(2, 176)} = 40.80$, $p < .000$).

İkinci blokta dürtü kontrolü boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .37’den ($p < .000$) .20’ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 8.79$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 32 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri dürtü kontrolü boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü dürtü kontrolü boyutu ile ilişkili olduğu ve

onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 39’da verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 39. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.13.2. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkide dürtü kontrolü boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 48’de görülmektedir.

Tablo 48

Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresif Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

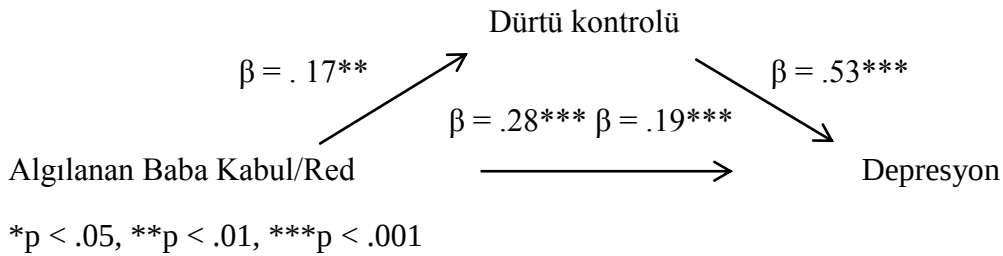
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.28	.08	.08	.28	15.46***
2	Algılanan Baba Kabul/Red	.56	.32	.24	.19	61.25***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 48’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin depresyonu anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur (R = .28, R² = .08, F_(1,176) = 15.46, p < .001). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (depresyon)

varyansın %8'ini açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen dürtü kontrolü boyutunun, bağımlı değişkeni (depresyon) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .56$, $R^2 = .32$, $F_{(2, 176)} = 41.05$, $p < .000$).

İkinci blokta dürtü kontrolü boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .28'den ($p < .000$) .19'a ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 11.27$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 32 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri dürtü kontrolü boyutunun erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve depresif belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme gücüğü dürtü kontrolü boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla depresif belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 40'da verilmiştir.

Şekil 40. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.13.3. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide dürtü kontrolü boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 49'da görülmektedir.

Tablo 49

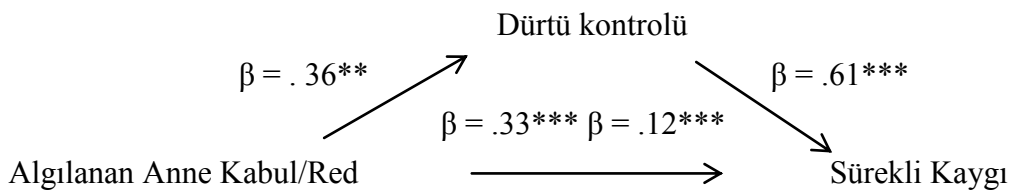
Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Anne Kabul/Red	.33	.10	.10	.33	21.10***
2	Algılanan Anne Kabul/Red Dürtü kontrolü	.62	.38	.27	.12	77.71***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 49'dan da izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan anne kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .33$, $R^2 = .10$, $F_{(1,176)} = 21.10$, $p < .001$). Algılanan Anne Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %10'unu açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen dürtü kontrolü boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .62$, $R^2 = .38$, $F_{(2, 176)} = 54.08$, $p < .000$).

İkinci blokta dürtü kontrolü boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan anne kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .33'den ($p < .000$) .12'ye ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 5.63$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans artarak % 38 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri dürtü kontrolü boyutunun erkek öğrenciler için algılanan anne kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan anne kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü dürtü kontrolü boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 41'de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 41. Algılanan Anne Kabul/Reddinin Sürekli Kaygıyı Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

3.4.13.4. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Dürtü Kontrolü Boyutunun Aracı Rolünün İncelenmesine Yönelik Yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizleri Sonuçları

Erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide dürtü kontrolü boyutunun aracı değişken rolünü belirlemek amacıyla Hiyerarşik Regresyon Analizi yapılmıştır. Hiyerarşik regresyon analizi sonuçları Tablo 50’de görülmektedir.

Tablo 50

Algılanan Baba Kabul/Reddinin Sürekli Kaygı Belirti Düzeyini Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Hiyerarşik Regresyon Sonuçları

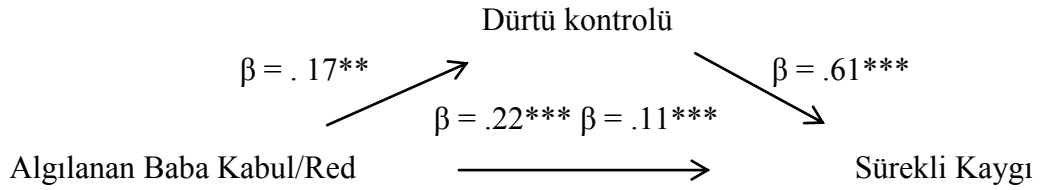
Analiz Aşaması	Yordayıcı değişken	R	R ²	ΔR	β	ΔF
1	Algılanan Baba Kabul/Red	.22	.04	.04	.22	8.81**
2	Algılanan Baba Kabul/Red Duyguları Kabul	.62	.38	.33	.11	94.19***

*p < .05, ** p < .01, ***p < .001

Tablo 50’den de izlenilebileceği gibi, analize ilk blokta girilen algılanan baba kabul/red değişkeninin sürekli kaygıyı anlamlı olarak yordadığı bulunmuştur ($R = .22$, $R^2 = .04$, $F_{(1,176)} = 8.81$, $p < .01$). Algılanan Baba Kabul/Red bağımlı değişkendeki (sürekli kaygı) varyansın %4’ünü açıkladığı görülmüştür. Analize ikinci blokta girilen dürtü kontrolü boyutunun, bağımlı değişkeni (sürekli kaygı) aynı (pozitif) yönde anlamlı olarak yordadığı görülmüştür ($R = .62$, $R^2 = .38$, $F_{(2, 176)} = 53.87$, $p < .000$).

İkinci blokta dürtü kontrolü boyutu değişkeninin eklenmesiyle algılanan baba kabul/red değişkeninin açıkladığı beta değerinde .22’den ($p < .000$) .11’e ($p < .000$) anlamlı bir düşme olduğu gözlenmiştir, Sobel $z = 7.77$, $p < .000$. Ayrıca açıklanan toplam varyans

artarak % 38 olmuştur. Yapılan analizler sonucunda duygu düzenleme güçlükleri dürtü kontrolü boyutunun erkek öğrenciler için algılanan baba kabul/red ve sürekli kaygı belirti düzeyi arasında aracı bir rolünün olduğu gözlenmiştir. Buna göre algılanan baba kabul/reddinin duygu düzenleme güçlüğü dürtü kontrolü boyutu ile ilişkili olduğu ve onun aracılığıyla sürekli kaygı belirti düzeyini yordadığı bulunmuştur. Yordayıcı ve aracı değişkenlerin bağımlı değişkenle olan ilişkisi ve ilgili beta katsayıları Şekil 42’de verilmiştir.

*p < .05, **p < .01, ***p < .001

Şekil 42. Algılanan Baba Kabul/Reddinin Depresyonu Yordamasında Duygu Düzenleme Güçlüğü Dürtü kontrolü Boyutunun Aracı Rolüne İlişkin Beta Katsayıları

4. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu bölümde, ilk olarak, araştırma değişkenlerinin (algılanan anne kabul red/kontrolü, algılanan baba kabul red/kontrolü, duygu düzenleme güçlükleri, depresif belirti düzeyi ve sürekli kaygı belirti düzeyi) birbirleri ile olan ilişkilerinin incelenmesi amacıyla yürütülen Pearson Korelasyon Analizi bulguları alanyazın ışığında tartışılmıştır. Ayrıca araştırma değişkenlerinin cinsiyet ve sahip olunan kardeş sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığının araştırıldığı MANOVA ve ANOVA bulguları alanyazın ışığında değerlendirilmiştir. Üniversite öğrencilerinde algılanan anne ve baba kabul red ve kontrolü ile erken yetişkinlik dönemindeki depresyon ve kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolünün incelenmesi amacıyla yürütülen Hiyerarşik Regresyon Analizi bulguları yine alanyazın ışığında tartışılmıştır. Son olarak, araştırma sorularına uygun şekilde gerçekleştirilen analizler sonucunda elde edilen bulgular tartışıldıktan sonra çalışmanın genel bulguları, sınırlılıkları, ileriki çalışmalar için öneriler ve çalışma bulgularının klinik önemi tartışılmıştır.

4.1. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ, DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİ, DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI ARASINDAKİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Perason Korelasyon analizi sonuçları, Tablo 3'den görülebileceği gibi, çalışmada yer alan değişkenler arasında çeşitli düzeylerde anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir. Bu bölümde, çalışma değişkenleri arasındaki göze çarpan ilişkiler değerlendirilmiştir. Çalışma bulguları sonucunda, depresyon ve sürekli kaygı ile algılanan anne ve baba sıcaklığı hariç diğer tüm algılanan ebeveyn kabul/red kontrolü boyutları arasında aynı yönde ilişki bulunmuştur. Bir diğer ifadeyle, üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne

ve baba reddi, kontrolü, düşmanlığı ve ihmali arttıkça depresif ve sürekli kaygı belirti düzeylerinde de artış gözlemlenmiştir.

İlk olarak çalışmanın bulguları algılanan ebeveyn reddi arttıkça üniversite öğrencilerinin depresif belirti düzeylerinin arttığını göstermiştir. Alanyazında çalışmanın bulguları ile paralellik gösteren çok fazla sayıda çalışma mevcuttur. Öncelikle, Rohner ve Britner (2002) ebeveynleri tarafından reddedilmiş hissedен çocuk ve yetişkinlerin gerek klinik gerekse klinik olmayan örneklemdeki depresyon tanısını, depresif belirti düzeyini ya da depresif duygulanımı açıkladığını iddia etmişlerdir. Rohner ve Britner'i destekleyen pek çok sayıda çalışma vardır (Chang ve ark., 2003; Chen ve ark., 2000; Forehand ve ark., 1993; Ge ve ark., 1996; Harold ve ark., 1997; Koestner ve ark., 1991; Muris ve ark., 2001; Rapee ve ark., 1997; Rothbaum ve ark., 1994; Akse ve ark., 2004; McLeod ve ark., 2007; Yap ve ark., 2014). Anne baba reddi sebebiyle yalnızlık ve güvensizlik duyguları ile birlikte reddedilme endişesinin, çocuklarda alınganlık, umutsuzluk, çaresizlik ve yetersizlik duygularına ve dolayısıyla depresyona yol açması beklenmektedir. Böylece, ebeveyn reddine maruz kalmış çocuklar yaşamın ileriki dönemlerinde de reddedilmeye karşı yüksek duyarlılıkları sebebiyle kişilerarası ilişkilerde yaşadıkları problemler çerçevesinde kolaylıkla olumsuz duygulanım yaşayan ve depresyonu deneyimleyen bireyler olarak yaşamlarını sürdürebilmektedirler. Bu kişiler önemli diğerlerinden, özellikle anne babalarından, kabul ve onay beklentileri karşılanmadığı için kişilerarası problem çözme becerilerindeki yetersizlikler nedeniyle genellemeler yapabilir, olumsuz çıkarımlarda bulunabilir ve depresif duygu durum gösterebilirler. Bu genellemeler ve çıkarımların etkisiyle işlevsel olmayan otomatik düşünceler geliştirerek diğer bireylere ilişkin olumsuz atıflarda bulunabilirler. Ebeveyn reddi ile erken çocukluk döneminde oluşmuş düşük benlik saygısının da katkısıyla bu kişilerin ileriki dönem depresif belirtileri açıklanabilir. Benlik saygısı, örneğin beklentisi yüksek olan mükemmeliyetçi anne babalar tarafından çocuğun kabul görmemesi sonucu olumsuz yönde etkilenebilmektedir. Öte yandan, bazı çalışmalar algılanan anne ve baba reddini ayrı ayrı değerlendirmişler ve baba reddinin aksine anne reddinin depresif belirtileri yordamadığını belirtmişlerdir (Furnham and Cheng, 2000). Ancak bu çalışmalar baba sıcaklığı ve baba çocuk ilişkisinin kalitesi hakkında bilgi vermemektedir. Dolayısıyla, baba sıcaklığı ve ilgisi anne reddinin ortaya çıkaracağı olumsuz duygulanımı ve depresif belirtileri engelliyor olması olasıdır.

Ayrıca çalışmanın bulguları algılanan anne baba kontrolü arttıkça öğrencilerin depresif belirti düzeylerinin arttığını ortaya koymuştur. Algılanan ebeveyn kontrolü ile depresif belirti düzeyi arasındaki bu ilişkiyi destekleyen çalışmalar da vardır. Örneğin, Pettit ve arkadaşları (2001)'nin çalışmasında, yüksek düzeyde psikolojik kontrolün ergenlerin uyumunu bozduğu ve kontrol algılayan ergenlerin daha fazla depresyon belirtileri gösterdikleri bulunmuştur. Yine Burbach ve Borduin (1986) çocukluklarında ebeveynlerinden aşırı kontrol algılamış olan yetişkinlerin depresyona daha yatkın olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca anneleri tarafından kontrol algılayan kadınların depresyona daha yatkın oldukları da bir başka çalışmanın sonucudur (Zemore ve Rinholm, 1989). Ebeveynlerin çocukların davranışlarını, duygu ve düşüncelerini düzenlemek veya alışkanlıklarını yönetmek, aynı zamanda kendilerine bağlılığı arttırmak gibi niyetlerle çocuklarına nasıl davranması, nasıl düşünmesi ve nasıl hissetmesi gerektiğine yönelik yönlendirmelerde bulunması olasıdır. Ayrıca birçok ebeveyn çocukları üzerindeki kontrolü suçlayıcı bir tavırla veya kendi sevgisinden yoksun bırakarak sağlıyor olabilir. Bu durumun çocukların kendi düşüncelerini, duygularını ve davranışlarını düzenlemeyi öğrenmelerini engellemesi mümkündür. Yaşamlarının ileriki dönemlerinde düşük bilinçli farkındalık düzeyine sahip olmalarından dolayı bu kişilerin içsel yaşantıları ile ilgili akıl yürütemiyor olmaları beklenebilir. Dolayısıyla, kişisel yeterliliklerinin azlığı ve çaresizlik duyguları ile birlikte depresif belirtiler ortaya çıkabilmektedir. Öte yandan alanyazında ebeveyn kontrolü ile depresif belirtilerin ilişkili olmadığını, hatta koruyucu etkisinin olduğunu savunan çalışmalar da mevcuttur (Çelik ve Sevim, 2015). Fakat çalışmaların paralellik göstermemesinde kültürel farklılıkların, hatta eğitim düzeyi farklılıklarının etkili olduğu düşünülmektedir. Örneğin ebeveyn kontrolünün ilgi olarak yorumlandığı, anne baba sevgisinin kontrol ile birlikte rastlandığı kültürler mevcuttur. Fakat çalışmanın örneklemini göz önüne alındığında, üniversite öğrencilerinin ebeveyn kontrolünü otonomilerine tehdit olarak algılaması ve dolayısıyla olumsuz etkilenmeleri beklenmektedir.

Çalışmanın bir diğer bulgusu öğrencilerin algıladıkları ebeveyn düşmanlığı veya saldırganlığı arttıkça depresif belirti düzeylerinin de arttığı yönündedir. Algılanan ebeveyn düşmanlığı hakkındaki araştırmalara bakıldığında, çalışmanın bulguları ile tutarsız olarak, Sellers ve arkadaşları (2014) annenin düşmanlık içeren davranışlarının

çocuğun depresyon belirtilerinden ziyade davranım bozukluğu belirtilerini yordadığını belirtmişlerdir. Fakat düşmanca tutum ve davranışlar ebeveynlerin çeşitli psikopatoloji belirtilerine eşlik etmektedir. Örneğin Sellers ve arkadaşlarının (2014) çalışmalarında depresyon tanısı almış anneler seçilmiştir. Dolayısıyla, depresif belirtiler ile düşmanca tutum ve davranışlar ebeveyn çocuk ilişkisini ve kalitesini daha fazla bozmuş olabilir ve ebeveyn reddinin davranışsal uyumu güçleştirmesi ile birlikte bu çocukların içselleştirme problemlerinden ziyade daha fazla dışsallaştırma problemleri yaşamış olmaları mümkündür. Öte yandan Hopkins ve arkadaşları (2013) düşmanca tutum sergileyen çocuk yetiştirme stillerinin doğrudan ve dolaylı olarak çocukların depresif düzeyleri ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Yine McLeod ve arkadaşları (2007) algılanan ebeveyn düşmanlığının kişilerin depresyon belirtileri için risk faktörü olduğunu gözlemlemişlerdir. Bu sonuçlar çalışmanın bulguları ile paralellik göstermektedir. Ebeveynlerin cezalandırıcı, eleştirel ve aşağılayıcı tutumları göz önünde bulundurulduğunda bu kişilerin kusurluluk şemaları ile birlikte kendilerini eleştiren tutumları ve kurdukları ilişkilerde de olumsuz eleştiri algılamaları sonucunda depresif belirtiler sergiledikleri düşünülmektedir.

Son olarak öğrencilerin depresif belirti düzeyleri hakkındaki bulgu, algılanan ebeveyn ihmali ile birlikte kişilerin depresyon düzeylerinin arttığını göstermektedir. Literatürde çocukluk dönemindeki ebeveyn ihmalinin yetişkinlik dönemindeki depresyon yatkınlığını ve depresif duygulanımı açıkladığını belirten ve çalışmanın bulguları ile paralellik gösteren çalışmalar vardır (Enns ve ark., 2002; Parker, 1983). Örneğin Johnstone ve arkadaşları 2009 yılında algılanan çocukluk ihmalinin yetişkinlik dönemindeki depresyon tedavisi üzerindeki etkisini araştırmış ve algılanan baba ihmalinin depresyon tedavisi üzerindeki olumsuz etkisini ortaya koymuştur. Algılanan ebeveyn ihmali sonucunda çocuklar kendilerini, ebeveynlerinin ya da kendileri için önemli olan diğer kişilerin onları gördüklerini düşündükleri biçimde görme eğilimindedirler. Dolayısıyla ebeveynlerinin kendisini önemsemediğini düşünen çocuklar, kendilerinin ebeveynleri ve diğerleri tarafından sevilmez ve değersiz olduğunu düşünmektedirler. Böylelikle bireylerin öz saygılarında bozulmalar meydana gelir. Kendi değerleri ile ilgili düşük özgüvene sahip olmaları sonucunda depresyona yatkın olmaları mümkündür.

Algılanan ebeveyn kabul red/kontrolü ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişkide çalışma bulguları, ilk olarak, algılanan ebeveyn reddi arttıkça üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı düzeylerinin arttığını göstermektedir. Bu bulgular ile tutarlı olarak, Rohner (1986) ebeveynleri tarafından reddedilen kişilerin kaygı düzeylerinin ebeveynlerinden kabul gören çocuklara göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Ebeveyn sıcaklığı yoksunluğunun çocuklar üzerinde karmaşa ve sıkıntı yarattığı, yakın ilişki ve destekten yoksun oldukları için kaygı seviyelerinin yükseldiğini açıklayan çalışmalar ebeveyn reddi ve sürekli kaygı arasındaki ilişkiyi destekleyen diğer çalışmalardır (Chorpita ve Barlow, 1998; Drake ve Ginsburg, 2011). Kişilerin yaşam ve dünya ile ilgili izlenimlerini genellikle çocukluktaki deneyimleri ve anne babasıyla olan ilişkilerinde yaşadığı yaşantılar şekillendirmektedir. Bu deneyimlerin reddedilme üzerine kurulduğu göz önüne alındığında kişilerin olumsuz dünya görüşleri geliştirmeleri sonucunda tehditlere karşı duyarlılıklarının yüksek olması, dünyayı korkunç, güvensiz, düşmancıl ve tehlikeli algılamaları sonucunda kaygı belirtileri yaşamaları mümkündür. Ayrıca anne babası tarafından reddedildiğini algılayan çocuğun ihtiyaç duyduğu ilgi ve yakınlığı alabilmek adına kendi özerkliğinden ödün verme ihtimali vardır. Aksi halde kendi özerkliğini ortaya koymuş ve ayrılmış bir birey olduğunda ebeveynlerini kaybedeceği korkusunu yaşama ihtimali yüksektir. Dolayısıyla reddedilmenin etkisiyle özerkliğini kaybettiği için yaşamının ileriki döneminde de yoğun bir kaygı yaşıyor olabilir. Fakat bu bulguların aksine, Vulic-Prtoric ve Macuka (2006) algılanan ebeveyn reddinin kişilerin kaygı düzeylerini depresyon düzeyleri kadar açıklamadığını belirtmişlerdir. Bu bulgu ebeveyn reddi sonucunda yaygın olarak ortaya çıkan olumsuz öz saygının depresif belirtiler ile daha yakından ilişkili olması ile açıklanabilir. Bu durumda benzer belirtileri taşıyan psikolojik bozuklukların çalışmada iki ayrı değişken olarak değerlendirilmesi çalışmanın sınırlılıklarındandır.

Ayrıca çalışmanın bulguları algılanan anne baba kontrolü arttıkça öğrencilerin sürekli kaygı belirti düzeylerinin arttığını ortaya koymuştur. Araştırmalar algılanan ebeveyn kontrolü ile anksiyete gibi içselleştirme problemlerinin pozitif yönde bir ilişki içerisinde olduğunu ortaya koymuştur (Harma, 2008). Eleştirme, suçlama, aşağılama ve dışlama gibi psikolojik kontrol girişimlerinin ergenlerde öfke uyandırıp saldırganlığa yol açtığı ya da tam tersi bir şekilde kaygı uyandırarak sosyal olarak içe kapanmaya ve ilişkilerde güven eksikliğine sebep olduğu gözlemlenmiştir (Kerr ve Stattin, 2000). Yine Scanlon

ve Epkins (2015) algılanan ebeveyn kontrolü ile kaygı düzeyi arasındaki ilişkiyi ergenlerin depresif belirtilerini kontrol ederek göstermişlerdir. Bu bulgular çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir. Ebeveyn kontrolü ile duygusal sıcaklıktan yoksun olmanın yanı sıra kişilerin kendi amaçları ile ebeveynlerinin istekleri arasında içsel çatışmalar yaşamaları bireylerin sürekli huzursuzluk, tedirginlik ve karamsarlık yaşamalarına yol açabilmektedir. Ayrıca ebeveyn kontrolünün etkisiyle günlük hayattaki küçük stresler ile başa çıkmayı öğrenemedikleri için endişe ve gerginlik duygularını sık sık deneyimlemeleri beklenmektedir. Çalışmanın bulgularının aksine Rohner and Khaleque (2010) algılanan ebeveyn kontrolünün anne baba reddi gibi kişilerin kaygı belirtileri üzerinde etkili olmadığını savunmuşlardır. Bu durum toplumun kendi normlarından etkilenebilmektedir. Bazı ülkelerde bireysel bağımsızlıklar desteklenirken, bazı ülkelerde bireyselliğin yerini toplumsallık almaktadır. Bireysel özerkliğin ön plana çıkmadığı ülkelerde kişilerin ebeveyn kontrolünden olumsuz etkilenebilmeleri mümkündür. Çalışmanın örnekleminin ebeveyn kontrolünü olumsuz algılaması ve kaygı belirtileri göstermeleri ülkemizin gelişmekte olması ve çabuk bir değişim süreci yaşamamasından kaynaklanabilir. Kısa zamanda beklenti ve normların değiştiği kültürlerde ebeveyn ve çocuğun kontrol algısı da değişebilmektedir. Ebeveynlerin daha toplumsal değerlere önem verilen bir dönemde yetişmesi ve üniversite öğrencilerinin yaşadığı dönemin bireysel bağımsızlıkları desteklemesi öğrencilerin ebeveyn kontrolünü olumsuz algılamalarına yol açabilir. Örneğin ebeveynin ilgi olarak tanımladığı bir davranışı üniversite öğrencileri ebeveyn kontrolü olarak algılayabilirler ve özerkliklerinin tehdit edildiği duygusuyla kaygılanabilirler.

Çalışmanın bir diğer bulgusu öğrencilerin algıladıkları ebeveyn ihmali arttıkça sürekli kaygı belirti düzeylerinin de arttığı yönündedir. Çalışmanın bulguları ile tutarlı olarak, kişilerin çocukluk döneminde algıladıkları ebeveyn ihmali ile yetişkinlik dönemindeki kaygı arasındaki ilişkiyi gösteren çalışmalar mevcuttur (Schimmenti ve Bifulco, 2015; Spinhoven ve ark., 2010; Van Veen ve ark., 2012). Brown ve arkadaşları (1996) çocukluk döneminin kötü deneyimlerinden birisi olarak gördükleri anne baba kayıtsızlığının yetişkin kişilerin depresyon düzeyi kadar kaygı düzeylerini de açıkladığını belirtmişlerdir. Kaygı belirtileri sevgi yoksunluğu ile ihmal ve kayıtsızlık deneyimleri sonucunda oluşan değersizlik duyguları ve olumsuz öz yeterlilik ile ilişkilendirilebilir. Kişiler ebeveynlerinden algıladıkları ihmal sonucunda kendilerini

sevilmeye layık görmeyebilirler ve bu kişilerin kendilerine güvenleri azdır. Dolayısıyla değersizlik ve olumsuz öz yeterlilik ile birlikte kişiler çevresinde olup bitenler üzerinde etkili olabileceklerine ve bu etkiyi sürdürebileceklerine inanmazlar ve böylelikle sürekli tedirginlik ve karamsarlık içerisinde bulunduklarıdır. Ayrıca kendini değerli görmeyen bir çocuğun ebeveynleri tarafından sürekli bu algıyı yaratabilecek durumlara maruz kalması örseleyici yaşantılardandır. Dolayısıyla bu koşullarda kaygı ya da diğer psikolojik sorunların ortaya çıkması beklenen bir durumdur.

Son olarak öğrencilerin sürekli kaygı belirti düzeyleri hakkındaki bulgu, algılanan ebeveyn düşmanlığı ile birlikte kişilerin sürekli kaygı düzeylerinin arttığını göstermektedir. Teetsel ve arkadaşlarının (2014), kaygılı anne ve kaygılı babalar arasında yaptıkları bir çalışmada, annenin çocuklarını cezalandırıcı ve güç kullanan tutumunun çocukların kaygı bozuklukları geliştirmesinde aracı olduğunu bulmuşlardır. Yine kaygı bozukluğu tanısı almış ve almayan çocukların aile ilişkilerinin araştırıldığı bir çalışmada kardeşlerinden düşmanca tutum algılayan gruplar arasında bir farklılık bulunamamış iken, kaygı bozukluğu tanısı almış çocukların almayanlara göre anne ve babalarından daha fazla düşmanca tutumlar algıladıkları bulunmuştur (Lindhout ve ark., 2003). Son olarak Sekmenli (2000) otoriter tutum gösteren anne babaların çocuklarının sürekli kaygı düzeylerinin yükseldiğini bulmuştur. Kişiler erken dönemdeki aşırı eleştirel ve saldırganlık içeren tutum ve davranışları ebeveyn-çocuk ilişkisinden öğrenip yaşam boyu davranışlarına uyarlayabilir, öfke ve kızgınlık hisleriyle başa çıkıp denetlemek ve bu duyguları ifade etmek konusunda güçlük yaşayabilirler. Dolayısıyla düşmanlık ve saldırganlık tutumları ile yetişmiş kişilerin hem olumsuz eleştirilme korkusu ile hem de iletişim yetersizlikleri sebebiyle ilişkilerinde sürekli tedirginlik ve huzursuzluk yaşamaları beklenir.

Algılanan ebeveyn kabul red/kontrolü dışında, çalışma üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme güçlükleri ile depresif belirti düzeyleri arasında aynı yönde giden bir ilişki olduğu bulgusunu sunmuştur. Bir başka ifadeyle öğrencilerin duygu düzenleme güçlüklerinin farkındalık, açıklık, duyguların kabulü, stratejiler, amaçlar ve dürtü kontrolü boyutlarından aldıkları puanlar arttıkça depresyon puanlarının da arttığı bulunmuştur. Duygu düzenleme güçlükleri ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişki ile tutarlı çalışmalar alanyazında mevcuttur (Campbell-Sills ve ark., 2006; Gamefski ve

Kraaj, 2006; Mennin ve ark., 2007). Aldao ve Nolen-Hoeksema (2013) depresyonun olumsuz duyguların kabul edilmesiyle ilişkili olmadığını iddia etmesine rağmen, Ehring ve arkadaşları (2008); Shalcross ve arkadaşları (2010), çalışmanın bulguları ile tutarlı olarak, olumsuz duyguların kabul edilmemesinin depresyona yatkınlık işaretlerinden birisi olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca bastırma ve ruminasyon gibi işlevsel olmayan duygu düzenleme stratejilerinin kullanılmasının, yeniden bilişsel değerlendirilme gibi işlevsel duygu düzenleme stratejilerinin daha az kullanılmasının kişilerin depresyon yatkınlıklarını yordadığı belirtilmektedir (Ehring ve ark., 2010; Arditte ve Joorman, 2011; Campbell-Sills ve ark., 2006; Gross ve John, 2003; Joorman ve D'Avanzato, 2010; Joorman ve Gotlib, 2010). Yine duyguların farkında olunmamasının, ne hissedildiğinin önemsenmemesinin, kişinin kendisini kötü hissettiğinde gerçekte hangi duygu olduğunu anlamak için zaman ayırmamasının depresyonun yordayıcılarından birisi olduğunu iddia eden çalışmalar vardır (Boden ve Thompson, 2015; Bamonti ve ark., 2010; Berenbaum ve ark., 2012; Fisher ve ark., 2010; Mennin ve ark., 2007). Duygu düzenleme güçlüklerinin bir başka boyutu olan açıklığın düşük olmasının lise öğrencilerinin haz yitimi ve depresif belirti düzeyleri ile orta düzeyde bir ilişkisinin olduğu belirtilmiştir (Berenbaum ve ark., 2012; Mennin ve ark., 2007; Vine ve Aldao, 2014). Ayrıca Haefel ve arkadaşları (2008) depresyon belirtilerinden umutsuzluğu araştırdıkları çalışmalarında daha yüksek düzeyde depresif belirti taşıyan kişilerin stresle karşılaştıklarında amaçlarına uygun davranamadıklarını bulmuşlardır. Ayrıca dürtü kontrolü ile depresif belirti düzeyi arasındaki ilişkiyi gösteren çalışmalar da mevcuttur (Carver ve ark., 2013; Piko ve Pinczés, 2014). Bu bağlamda, duygusal yanıtlarını düzenlemekte güçlük çeken üniversite öğrencilerinin olumsuz duygulara daha uzun süreli maruz kaldıkları göz önüne alındığında depresyon düzeylerinin daha yüksek olması mümkündür. Kişilerin olumsuz duyguları kabul etmemeleri, kaçınmaları ve olumsuz duyguları deneyimlediklerinde öfkelenmeleri ya da utanmaları suçun kişinin kendisinde olduğu düşüncelerini ortaya çıkarabilir ve artan suçluluk duyguları depresyon ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca duygu düzenleme güçlüklerinden olumsuz duygular deneyimlendiğinde amaçlara uygun davranamamanın ve odaklanamamanın depresif belirtilere yol açması beklenebilir. Son olarak, depresyonda olan kişilerin olumlu duygulara yoğunlaşmakta zorlanmaları, umutsuzluk ve karamsarlık duygularını

yoğun ve ısrarcı yaşıyor olmaları da duygu düzenleme güçlükleri olarak değerlendirilebilir.

Ayrıca çalışma bulguları üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme güçlükleri ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasında aynı yönde giden bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Duygu düzenleme güçlükleri ile sürekli kaygı belirti düzeyi arasındaki ilişki ile tutarlı çalışmalar alanyazında mevcuttur (Amstadter, 2008). Mennin ve arkadaşları (2005), kaygılı kişilerin ne hissettiklerini anlamakta ve olumsuz duyguları kabul etmekte zorlandıklarını, bir başka ifadeyle duygu düzenlemenin açıklık ve farkındalık boyutunda güçlük yaşadıklarını belirtmişlerdir. İşlevsel olmayan stratejilerin kullanılmasının, duyguların bastırılmasının ve yeniden bilişsel değerlendirilmenin iyi yapılamamasının kaygı bozuklukları ile yakından ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar da mevcuttur (Gross ve John, 2003; Haga ve ark., 2009; John ve Gross, 2007; Schutte ve ark., 2009). Duygu düzenleme güçlükleri amaçlar boyutu ile ilgili olarak birçok araştırma genellenmiş kaygı bozukluğu gösteren kişilerin negatif duyguları daha şiddetli deneyimlediğini ve negatif duyguları düzenlemede beceri eksikliği yaşadıklarını, örneğin negatif duyguları deneyimlerken amaçlarına uygun davranamadıklarını göstermiştir (Salters-Pedneault ve ark., 2006; Tull ve ark., 2009). Mayer ve Gaschke, 1988; Mayer ve Stevens, 1994, kaygılı kişilerin olumsuz duyguları kabul etmekte zorlandıkları için ve olumsuz duygu deneyimlediklerinde olumsuz duygulanımlarının daha da yükseldiği için bastırma stratejisine yöneldiklerini belirtmişlerdir. Son olarak sürekli kaygı ve dürtü kontrolü güçlüğü arasındaki ilişkiye bakıldığında alanyazında bizim bulgularımız ile tutarlı pek çok çalışmaya rastlanır (Abrines ve ark., 2012; Del Carlo ve ark., 2011). Ayrıca askerler arasında yapılan bir çalışmada aşırı kaygının da dürtü kontrolü güçlüğüne yol açabileceği gözlemlenmiştir (Mantzios, 2014). Kişilerin duygu düzenlemede yaşadıkları güçlüklerden dolayı tehdit edici bilgiye dikkatlerini daha fazla vermeleri mümkündür ve bu da daha fazla endişelenmelerine yol açmaktadır. Ayrıca yoğun ve sürekli kaygı, korku, endişe; bu duyguları kontrol etmekte zorluk yaşama ve aşagılanma ile küçük düşme korkusu kaçınma davranışlarına yol açabilir. Böylelikle ortaya sebepsiz bir korku çıkabilir. Bu sebeple duygularını düzenlemekte zorluklar yaşayan kişiler kaygı belirtilerini deneyimliyor olabilirler. Sonuç olarak kaygı ve duygu düzenleme güçlükleri birbirini tetikler niteliktedir. Alanyazında, saptanabildiği kadarıyla, depresyon ve kaygı bozuklukları hakkında yapılan

araştırmalarda çalışmanın bulguları ile tutarsız sonuçlara rastlanmamıştır. Bu durum depresyon ve kaygı bozukluklarının duygu durumunda tümünden ya da uzun süreli değişiklikler ve stres tepkisinden kaynaklanan artmış duygusal tepkisellik ile birlikte birer içselleştirme problemi olmaları ve duygu düzenleme güçlüklerini bir özellik olarak taşımaları ile açıklanabilir.

Son olarak çalışmada algılanan anne ve baba düşmanlığı, ihmali, ayrışmamış reddi ve kontrolü ile duygu düzenleme güçlükleri arasında ayrı ayrı ve aynı yönde giden ilişkiler gözlemlenmiştir. Bu bulgular alanyazın ile paralellik göstermektedir. Gelişim psikolojisi literatürüne baktığımızda çocukların duygu geliştirmelerinde, duyguyu algılamalarında, ifade etmelerinde ve duyguları düzenlemelerinde ebeveynleri ile kurdukları ilişkinin etkili olduğuna dair araştırmalar mevcuttur (Eisenberg ve ark., 1996; Eisenberg ve ark., 2001). Örneğin çocuğun duygularını görmezden gelen, yok sayan, çocuklarını cezalandıran, aşırı eleştiren, küçük düşüren ya da aşağılayan tutumlar sergileyen ebeveynler çocuğun duygu düzenlemede güçlükler yaşamasına neden olmaktadır (Gottman ve ark., 1996). Baumrind ve arkadaşları (2010) ebeveynleri tarafından düşmanca cezalandırılmanın çocukların dürtüsel davranışlarını kontrol edememeleri ile ilgili olduğunu belirtmişlerdir. Yine düşmanca ve saldırganca olan ebeveyn tutumları veya aşırı disiplinli ve aşırı kontrolcü ebeveyn tutumları sonucunda çocukların duygu düzenlemede zorluklarla karşılaştıkları ortaya çıkmıştır (Calkin ve ark., 1998; Morris ve ark., 2007; Shipman ve Zeman, 1999). Aşırı ebeveyn kontrolüne bir başka örnek verilecek olursa, hem kızlar hem de erkekler arasında algılanan ebeveyn kontrolü ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştıran bir çalışma özellikle öfke duygusunun düzenlenememesinin bu ilişkide aracı rol üstlendiğini bulmuştur (Cui ve ark., 2014). Yine Coan (2008) sınırdaki kişilik bozukluğunun etiyolojisini araştırdığı çalışmasında erken çocukluk dönemindeki ebeveyn duygusal ihmalinin yetişkinlik döneminde kişilerin duygularını anlamakta ve düzenlemekte güçlük çekmesi ile ilişkili olduğunu belirtmiştir. Yine duygu düzenleme güçlükleri duyguların farkındalığı ve stratejiler boyutu ile ilgili olarak anne baba ve çocuk arasındaki ilişkide duygusal sıcaklıklarını daha az ifade eden ailelerin çocuklarının duygularının farkında olmakta zorlandıkları ve daha çok işlevsel olmayan duygu düzenleme stratejileri kullandıkları bulunmuştur (Halberstadt ve ark., 1999). Gunnar (2000) yüksek düzeyde anne ve baba reddinin olumsuz duyguları ve stresi yönetme ve amaçlara uygun davranma konusunda

güçlükler neden olduğunu ifade etmiştir. Skripkauskaite ve arkadaşları (2015) ergenlerin algıladıkları anne red tutumları arasında aşırı eleştirinin duygu düzenleme güçlüklerine yol açtığını belirtmişlerdir. Öte yandan Berlin ve Cassidy (2003) cezalandırıcı ve destekleyici olmayan anne ve babaların çocuklarının olumsuz duyguları anlamak, kabul etmek ve uygun bir yolla ifade etmek yerine kaçınma davranışları göstererek işlevsel olmayan stratejileri kullandıklarını gözlemiştir. Glatz ve arkadaşları (2011) anne tarafından algılanan soğukluk ve reddin ergenlerin amaçlarına uygun davranmadıklarını ve dürtü kontrol gücüne yol açtığını belirtmiştir. Sarıtaş ve Gençöz (2011) algılanan anne reddinin ve düşmanca tutumunun annenin duygu düzenleme güçlükleri ile kız çocuklarının duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkide aracı olduğunu gözlemlemişlerdir. Madde bağımlıları arasında yapılan bir araştırma ise özellikle algılanan baba reddi aracılığıyla kişilerin duyguların anlaşılması veya hangi duygu olduğunun ayırt edilmesi konusunda güçlükler yaşadıklarını gözlemlemiştir (Torrado ve ark., 2013). Alanyazında aşırı koruyucu olduğu kadar çocuklarına aşırı duygusal kontrol uygulayan anne ve babaların çocuklarının etkisiz ve işlevsel olmayan duygu düzenleme stratejileri geliştirmelerine neden olduğunu gösteren çalışmalar da mevcuttur (Bell ve Calkins, 2000; Fox ve Calkins, 2003; Calkin ve ark., 1998; Morris ve ark., 2002; Shipman ve Zeman, 1999). Örneğin yeme bozuklukları tanısı almış kişiler arasında yapılan bir araştırmada algılanan baba psikolojik kontrolü ile kişilerin duygu düzenleme güçlükleri arasında ilişki saptanmıştır (McEwen ve ark., 2009). Anne babaların çocuklarını sevgiden yoksun bırakması ya da reddetmesi, ilgisiz ve kayıtsız davranması, düşmanca ve saldırgan tutumlar sergilemesi ve çocuklarını aşırı kontrol etmesi çocukların kendi duygu ve düşüncelerini düzenlemeyi veya kontrol etmeyi öğrenmelerini engellemektedir. Bu kişilerin değersizlik ya da çaresizlik duyguları ve olumsuz eleştiriler ile birlikte duyguların ayırt edilmesi, düzenlenmesi ve kontrol edilmesi konusunda yanılgi içerisinde olmaları beklenebilir. Çocuğun duygusal tepkilerine yanıt veren ve duyarlı ebeveynlerin çocukları ile sıcak ve destekleyici olan ilişkileri duyguların düzenlenmesinin ve öğrenilmesinin cesaretlendirildiği bir çevre oluşturacaktır. Böylelikle çocukların duygu düzenleme becerileri gelişecektir. Örneğin, sevgisini gösteren ve destekleyici olan, onayını ifade eden ve kurallar koyan ebeveynler çocukların etkin bir biçimde kurallara uymasını ve hazzı ertelemeyi öğrenmelerini sağlarlar. Bu tür bir ebeveynlik aynı zamanda öz düzenleme kapasitelerini arttırmak ve

deneyim kazanmak için koruyucu bir ortam sağlayacaktır. Dolayısıyla öz düzenleme kapasiteleri gelişmemiş olan öğrencilerin duygularını ayırt etmek, düzenlemek ve kontrol etmek konusunda güçlükler yaşıyor olmaları yaşamlarının herhangi bir döneminde ebeveynlerinden red, düşmanlık, ihmal veya aşırı kontrol algılamaları ile ilişkilendirilebilir.

4.2. ARAŞTIRMA DEĞİŞKENLERİNİN CİNSİYET VE KARDEŞ SAYISINA GÖRE FARKLILIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

4.2.1. Algılanan Ebeveyn Kabul Red/Kontrolünün Cinsiyet ve Kardeş Sayısına Göre Farklılıklarının Değerlendirilmesi

Çalışmada algılanan ebeveyn kabul red/kontrolünün üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri ve sahip oldukları kardeş sayısı açısından farklılıkları araştırılmıştır. Ayrıca bu doğrultuda cinsiyet ve kardeş sayısı farklılıklarının birlikte görülebilecek etkisi de araştırılmıştır. Bu doğrultuda çalışmada öğrencilerin algıladıkları anne ve baba düşmanlığı, kayıtsızlığı, ayrışmamış reddi ve kontrolü cinsiyetler ile beraber farklılık göstermemiştir. Her ne kadar yapılan çalışmalar anneliğe ve babalığa ilişkin ebeveynliğin birbirinden ayrı ayrı değerlendirilmemesi gerekliliğine değinse de (Cimino ve ark., 2015) algılanan anne kabul red/kontrolü ile baba kabul red/kontrolünü kadın ve erkek çocuklar, ergenler ve yetişkinler arasında karşılaştıran pek çok çalışma mevcuttur (Akse ve ark., 2004; Eryavuz, 2006; Salahur, 2010). Anneliğe ve babalığa ait çocuk yetiştirme tarzlarının birleşik etkisi olabileceği gibi, kız veya erkek çocuklar üzerinde değişik cinsiyetteki ebeveynlerin farklı etkileyebileceği de bildirilmektedir (Booth ve Amato, 1994). Örneğin üniversite öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada kadın katılımcıların erkeklere göre annelerini daha az düşmanca ve daha az kayıtsız algıladıkları gözlemlenmiştir (Dural ve Yalçın, 2014). Yine erkeklerin kızlara göre hem anne hem de babalarından (Kurt, 2010) veya sadece annelerinden (Barber, 1996) daha fazla psikolojik kontrol algıladıklarını gösteren çalışmalar da mevcuttur. Bu bulgular çalışmanın sonuçları ile paralellik göstermemektedir. Ebeveyn kabul red kuramı ebeveynlerin davranış ve tutumlarından ziyade kişilerin algıları ile ilgilenmektedir. Dolayısıyla benzer davranışlar farklı kültürlerde farklı kabul red ve kontrol algısına yol

açabilmektedir. Ülkemizde yapılan diğer çalışmalar ile tutarlı olarak (Örn., Varan, 2005; Eryavuz, 2006) katılımcılar cinsiyet farkı gözetmeksizin benzer düzeyde ayrışmamış red, düşmanlık, ihmal ve kontrol algıladıklarını belirtmişlerdir. Öte yandan alanyazında çalışmanın sonuçları ile tutarlı olarak, ebeveynlerin çocuklarına olan düşmanca tutumlarının, ayrışmamış reddetmelerinin, ihmallerinin veya uyguladıkları psikolojik kontrolün cinsiyetler ile beraber değişmediğini belirten çalışmalar mevcuttur. (Osborne ve Fincham, 1996).

Fakat çalışmanın bir başka bulgusu değerlendirildiğinde, algılanan baba red düzeylerinde cinsiyet açısından bir fark olmamasına rağmen algılanan anne red düzeylerinde cinsiyet açısından farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Buna göre, anne formunun sıcaklık alt boyutunda kadınların erkeklere kıyasla anlamlı olarak daha düşük puanlara sahip oldukları gözlenmiştir. Başka bir deyişle, kadınlar erkeklere oranla annelerinden daha az sıcaklık algıladıklarını belirtmişlerdir. Alanyazında bu bulgular ile tutarlı olmayan çalışmalar mevcuttur. Annelerin kız çocuklarına kendilerini daha yakın hissettikleri ve erkek çocuklara nazaran kız çocukları ile daha destekleyici konuştukları (Fingerman, 2001; Leaper ve ark., 1998), kişisel problemlerini ya da olumsuz duygularını erkek çocuklarından ziyade kız çocukları ile paylaştıkları (Eisenberg, 1999) ve kız çocuklarının annelerine daha çok empati ile yaklaştıkları; dolayısıyla tüm bunların anne kız ilişkisinde sıcaklık olarak algılandığı belirtilmektedir (Klimes-Dougan ve Bolger, 1998). Fakat ebeveyn kabul red kuramında kabul ya da red algısına yol açan ebeveyn davranışlarının kültürel olarak farklılaşabileceği de belirtilmektedir (Rohner 1986; Rohner ve ark. 2005). Örneğin Skripkauskaite ve arkadaşları (2015) çalışmalarında kadınların erkeklere kıyasla daha fazla anne eleştirisi ve soğukluğu algıladıklarını belirtilmişlerdir. Ülkemizde Kağıtçıbaşı (1979); ailelerin çocuklarından beklentilerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiğini ve çocuğa karşı duygu, tutum ve davranışların da bu beklentiler doğrultusunda değiştiğini tespit etmişlerdir. Bu bağlamda Türk kültüründe erkek çocuk ebeveyni olmanın önemli ve imtiyazlı bir özellik olarak kabul edildiği, Türkiye’ de tradisyonel olarak erkek egemen toplum özellikleri gösteren bir toplum yapısının hâkim olduğu göz önünde bulundurulduğunda, erkek bireylerin anneleriyle olan ilişkilerinde kadınlara göre daha fazla sıcaklık algılamış olmaları açıklanabilir. Ayrıca kız çocuklarının ergenlik döneminde gelişen otonomi talebi anneler tarafından erkek çocuklarına nazaran daha az olumlu

karşılanabilir ve çatışmalara neden olabilir. Sıcaklık boyutunun maddelerini incelediğimizde, yaşanan bu çatışmalar kız çocuklarının annelerinden daha az sıcaklık algılamalarına yol açabilir.

Ayrıca çalışmada kardeş sayısı açısından üniversite öğrencilerinin algılanan hem anne hem de baba kabul red/kontrol düzeylerinde bir farklılık saptanmamıştır. Alanyazında bu bulgular ile tutarlı ve tutarsız çalışmalara rastlamak mümkündür. Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumlarının incelendiği bir araştırmada kardeş sayısının ailenin tutumlarını etkilediği anlaşılmıştır (Erkan ve Toran, 2010). Bir başka araştırmaya göre; anne-babaların yaşı, bilgi ve tecrübeleri arttıkça yaşı daha küçük olan üçüncü çocuğa gösterilen ilgi ve beklentilerin gerçekleşmesi için daha katı tutumların benimsendiği, genellikle ilk çocuklara ilginin diğerlerine göre fazla olduğu gözlemlenmiştir. Bir diğer ifadeyle, ikiden fazla kardeşe sahip olan çocukların anne-babalarını otoriter algılama düzeylerinin arttığı bulunmuştur. (Er Gazeloğlu, 2000). Yine iki ya da daha fazla sayıda kardeşi olan kişilerin annelerinden düşük düzeyde kabul ve yüksek düzeyde düşmanlık ile kayıtsızlık algıladıkları bulunmuştur (Gençöz ve Yakın, 2011). Ülkemizde yapılan bir başka çalışmada kardeşi olmayan ya da tek kardeşi olan ve aileleri yüksek düzeyde eğitim almış üniversite öğrencilerinin daha fazla sayıda kardeşi olan ve aileleri düşük düzeyde eğitim almış öğrencilere göre daha fazla ebeveyn kabulü algıladıkları bulunmuştur (Işık ve Gençöz, 2010). Çocuk sayısının fazla olduğu ailelerde çocuklarının algıladığı ebeveyn sıcaklığının düşük olması annelerin çocuğun fiziksel ve psikolojik gereksinimlerini karşılamada yetersiz kalması ve annelik rolünü çocuklardan birine aktararak diğer çocuğa karşı ihmalkâr ve kayıtsız davranması ile açıklanabilir. Ayrıca çocuk sayısı arttıkça annelerin ebeveynliğe yönelik ilgilerinin azalması da bir diğer açıklama olabilir. Aile sistemi içerisinde ebeveynlerin bir çocuğa daha fazla sıcaklık göstermesi diğer çocuk tarafından ebeveyn tutumlarının reddedilmiş veya düşmanca algılamasına yol açabilir. Fakat alanyazında kardeş ilişkilerini ve algılanan ebeveyn tutumları arasındaki ilişkiyi araştıran pek çok çalışma çocukluk ve erken ergenlik dönemini kapsamaktadır (Fingerman, 2001; Leaper ve ark., 1998; Davey ve ark., 2005). Bu nedenle alanyazındaki boşluğu doldurmak adına çalışmada algılanan ebeveyn tutumları ile kardeş sayısı arasındaki farklılıklar üniversite öğrencileri arasında araştırılmıştır, fakat anlamlı bir sonuç bulunamamıştır. Alanyazında algılanan ebeveyn tutumlarını sahip olunan kardeş sayısından ziyade kardeş ilişkilerinin kalitesinin

belirlediğini vurgulayan çalışmalar mevcuttur (Barnes ve ark., 1993; Seginer, 1998) ve bu durum bu konuda bir değerlendirme yapılamadığından dolayı çalışmanın sınırlılıklarından bir tanesidir.

4.2.2. Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Cinsiyet Ve Kardeş Sayısına Göre Farklılıklarının Değerlendirilmesi

Duygu düzenleme güçlüklerinin cinsiyet ve kardeş sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırıldığı çalışmada üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme güçlüklerinin cinsiyetlere göre değiştiği saptanmıştır. Buna göre, kadın öğrencilerin açıklık, stratejiler ve amaçlar boyutlarında erkek öğrencilere göre daha fazla güçlkle karşılaştıkları gözlemlenmiştir. Alanyazında çeşitli bulgulara rastlamak mümkündür. Bu çalışmalarda sıklıkla cinsiyet farklılıklarından bahsedilir (Nolen-Hoeksema, 2012; Zlomke ve Hahn, 2010). Neumann ve arkadaşları (2010) kadınların durumla uyumlu etkili stratejileri kullanmalarında erkeklere nazaran daha fazla zorlandıklarını, duygusal tepkilerin anlaşılması ya da duyguların açıklığı boyutunda erkeklere kıyasla daha fazla güçlkle karşılaştıklarını bulmuşlardır. Ayrıca olumsuz duygular deneyimlenirken hedeflenen amaçlara uygun davranma konusunda, örneğin kendilerini kötü hissederken yine de işlerini yapmakta erkeklerden daha fazla zorlandıklarını belirtmişlerdir. Hampel ve arkadaşları (2006) kadınların boyun eğme gibi durumla uyumlu olmayan uyumsuz stratejileri daha fazla kullandıklarını bulmuşlardır. Yine Else ve arkadaşları (2006) ergenlerin duygu düzenlemede karşılaştıkları güçlükleri araştırdıkları çalışmalarında kızların erkeklere göre olumsuz duyguyu deneyimlerken hedeflenen amaçlara uygun davranma konusunda daha çok güçlük yaşadıklarını, örneğin kendilerini kötü hissettiklerinde yoğunlaşmakta zorlandıklarını bulmuşlardır. Bu bulgular çalışmanın bulguları ile paralellik göstermektedir. Duyguların düzenlenmesi ve yönetilmesi kültürel beklentilerden etkilenebilmektedir. Erkekler doğumları ile birlikte etkin ve rasyonel davranmaları konusunda yönlendirilirler. Kadınların cinsiyet rollerinin arasında ise duygusal olmaları vardır. Toplum kadınların ilişki odaklı davranmalarını uygun görürken, erkeklerden başarı odaklı davranmalarını beklemektedir. Dolayısıyla kadınlar negatif duygularını bastırmaya ve olumsuz duygu sebebiyle hedeflerine uygun davranamamaya erkeklere oranla daha eğilimlidirler. Öte yandan erkeklere kıyasla

kadınların öfke ve kızgınlık duygularının ebeveynler tarafından tartışılmaması ve ifadelerine izin verilmemesi kadınların bu duyguları anlamasında ve diğer duygular ile ayırt etmesinde güçlük yaşamalarına yol açabilir. Fakat çalışmanın bulguları ile tutarsız olarak Gratz ve Roemer (2004) erkeklerin duyguların farkındalığı konusunda kadınlardan daha fazla güçlük yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca Brody ve Hall (1993) erkeklerin kadınlara nazaran duygularının daha az farkında olduğunu, erkeklerin ne hissettiklerine daha az dikkat ettiklerini, kadınların bu konuda daha az güçlkle karşılaştığını ifade etmişlerdir. Bu farklılığın duyguların farkındalığından ziyade sosyal faktörler sonucu kadınların daha etkili ifade etmelerinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Kardeş sayısı bulguları değerlendirildiğinde öğrencilerin duygu düzenleme güçlükleri puanlarında bir farklılık görülmemiştir. Kardeş ilişkileri ile duygu düzenleme güçlükleri arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmalar alanyazında mevcuttur. Örneğin kız ve erkek kardeşler ile oluşturulan ilişkinin çocukların duygu düzenleme stratejilerinin doğru kullanımını arttırdığı bulunmuştur (Kennedy ve Kramer, 2008). Fakat alanyazında saptanabildiği kadarıyla kardeş sayısı üzerine yapılan çalışmalar genellikle ebeveyn ile çocuk ilişkisi üzerinedir (Jiao ve ark., 1996; Hu ve ark., 1995; Cui ve ark., 1994). Çalışmada duygu düzenleme güçlüklerinin kardeş sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılarak bu boşluk doldurulmaya çalışılmıştır fakat anlamlı sonuçlar elde edilmemiştir. Bu bağlamda alanyazın ile tutarlı olarak duygu düzenleme güçlükleri farklılıklarının kardeş sayısından ziyade kurulan kardeş ilişkisinden kaynaklanabileceği sonucuna varılabilir.

4.2.3. Depresif Belirti Düzeyinin Cinsiyet Ve Kardeş Sayısına Göre Farklılıklarının Değerlendirilmesi

Araştırmada üniversite öğrencilerinin depresif belirti düzeyleri cinsiyet ve kardeş sayısına bakılarak incelenmiş ve depresif belirti düzeylerinin cinsiyetlere göre farklılaştığı görülmüştür. Buna göre kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla depresyon puanı aldıkları bulunmuştur. Alanyazında birçok araştırma cinsiyet ve depresyon arasında önemli bir ilişkinin olduğunu ve kadınların erkeklere kıyasla yaklaşık iki kat daha yüksek depresif belirti düzeyine sahip olduğunu belirtilmektedir

(Nolen-Hoeksema, 2001; Boughton ve Street, 2007; Kessler ve ark. 1993; Weisman ve ark. 1993; Topuzoğlu ve ark., 2015; Kobak, 1991). Yapılan çalışmalara bakıldığında; depresyonu anlamada stres ve cinsiyet etkileşimi üzerine yapılan incelemelerde, her iki cinsiyetteki bireylerin benzer oranlarda strese maruz kaldığını fakat bilişsel değerlendirme sonucu strese karşı gösterilen tepkilerin farklı olduğu belirtilmiştir. Yaşanan duyguların farklılık göstermesi nedeniyle benzer stres yaşantısına maruz kalsalar bile kadınların yaptıkları olumsuz değerlendirmeler sonucunda depresif tepki gösterme ihtimallerinin daha yüksek olduğu vurgulanmıştır (Mezulis ve ark, 2010; Abramson ve ark., 2002; Alloy ve ark., 2004; Hankin ve Abramson 2002; Hankin ve ark., 2001). Depresif bozukluğun biyolojik ve psikososyal çeşitli sebepleri mevcuttur. Örneğin, kadınların erkeklere göre daha fazla biyolojik ve psikososyal stres faktörleri ile karşı karşıya kalması, iş imkanlarının azlığı, eğitim düzeylerinin düşüklüğü, eş şiddeti, başa çıkma olanaksızlıkları ve rol çatışmaları kadınların daha fazla depresif belirtiler deneyimlemesine yol açabilmektedir. Ayrıca çalışmanın bulguları ile tutarsız olarak, Ceyhan ve arkadaşları (2009) üniversite öğrencilerinin dış görünümlerinden memnun olmama ve akademik başarısızlık durumlarını kontrol ettikleri halde öğrencilerin cinsiyetlerinin depresyon düzeylerinde farklılık oluşturmada önemli faktörler olmadığını ortaya koymuşlardır. Bu durum son yıllarda kadının sosyo-ekonomik konumundaki ve kadın rolündeki değişimin katkısıyla depresif belirtiler açısından kadın ve erkek arasındaki farkın giderek azalması ile açıklanabilir. Dolayısıyla birçok nedeninin olabileceği düşünülmesine ve alanyazındaki çeşitli bulgulara rağmen gelir düzeyi gibi farklılıkların kontrol edilmemesi çalışmanın sınırlılıklarındandır.

Ayrıca araştırmanın sonucunda depresif belirti düzeylerinin kardeş sayısına göre de değiştiği gözlemlenmiştir. Buna göre, tek kardeşi olan öğrencilerin iki veya daha fazla sayıda kardeşe sahip olanlara göre daha fazla depresyon puanı aldıkları görülmüştür. Alanyazında tutarsız bulgulara rastlamak mümkündür. Aysev ve Şireli (2012) ergenler arasında, kardeş sayısı ve kardeşler arası yaş sıralamasının depresif belirti düzeyleri üzerindeki etkisinin anlamsız olduğunu bulmuşlardır. Ayrıca ergenler arasında yürütülen bazı çalışmalar kardeş sayısı arttıkça depresyon görülme oranlarının arttığını bildirmektedir (Wells ve ark., 1985; Çetinkaya ve ark., 2008). Softa ve Kaya'nın (2013) hemşire adaylarının depresyon düzeylerini etkileyen faktörleri araştırdığı bir çalışmada tek kardeşi olan kişilerin iki veya daha fazla sayıda kardeşe sahip olan kişilerden daha

düşük düzeyde depresyon düzeyine sahip olduklarını gözlemlemişlerdir. Bu bulgular tek çocukların ebeveynlerine çok yakın büyüdükleri ve bu nedenle kardeş yoksunluğundan olumsuz etkilenmedikleri; bunu ebeveyn yakınlığı ile telafi ettikleri ya da kardeş sayısı arttıkça ebeveyn ilgisinin bölünmesi ile daha fazla depresif belirti göstermeleri ile açıklanabilir. Fakat çalışmanın bulguları ile tutarlı olarak kardeş sayısı arttıkça kardeşler arasında duygusal bir bağın oluşması, birbirini destekleyici ilişkilerin gelişmesi kişilerin stres ile başa çıkma yolları geliştirmelerine neden olmaktadır. Bu destekleyici ve sıcak ilişki örneğin fiziksel ve psikolojik ulaşılabilirliği olmayan ebeveynlerin yerini tutuyor olabilir (Seginer, 1998) ya da aile içi çatışmalarda çocukları depresif belirtiler için koruyucu bir faktör olabilir (Jenkins, 1992). Örneğin ebeveynler arası çatışmalar ile çocukların depresif belirtilerini inceleyen bir çalışmada kardeşler arası sıcak ilişkinin depresyondan koruyucu bir faktör olduğu bulunmuştur (Tucker ve ark., 2013).

4.2.4. Sürekli Kaygı Belirti Düzeyinin Cinsiyet Ve Kardeş Sayısına Göre Farklılıklarının Değerlendirilmesi

Üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı belirti düzeylerinin cinsiyet ve kardeş sayısına bakılarak incelendiğinde, çalışmada sürekli kaygı belirti düzeylerinin cinsiyetlere göre farklılaştığı görülmüştür. Buna göre kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla sürekli kaygı puanı aldıkları bulunmuştur. Sürekli kaygı belirti düzeylerinin cinsiyet açısından farklılaşmadığını (Gürsoy, 2006; Başaran ve ark., 2009; Sancakoğlu ve Sayar, 2012; Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2003), gösteren çalışmalar kadar kız öğrencilerin anksiyete düzeylerinin erkek öğrencilerin anksiyete düzeylerinden daha yüksek olduğunu gösteren çalışmalar da alanyazında mevcuttur (Dong ve ark., 2014). Ayrıca anksiyete konusunda yapılan bu araştırmalar kadın öğrencilerin sürekli kaygı belirti düzeylerinin erkek öğrencilerden daha yüksek olduğunu bulmuşlardır (Grills ve Ollendick, 2002; Gökçedağ, 2001; Alyaprak, 2006; Sekmenli, 2000; Rosenthal ve Schreiner, 2000; Surtees ve ark., 2002; Rawson ve ark., 1994; Ollendick ve ark., 1995; Campbell ve Jones, 1997).

Sürekli kaygı çevresel koşullardan bağımsız olarak, bireyin huzursuzluk, tedirginlik, tasa, karamsarlık, aşırı duyarlılık gösterme ve yoğun heyecan tepkileri vermesi olarak

tanımlanabilir (Öner ve Le Compte, 1985). Bir başka ifadeyle kişi öz değerlerinin tehdit edildiği duygusu içerisindedir. Yahut içinde bulunduğu durumları stresli olarak yordar ve endişe duyar. Dolayısıyla gerilim içindedir ve huzursuzdur (Spielberger ve ark., 1970). Yapılan çalışmalar sürekli kaygının beş faktör kişilik modelinin nörotisizm boyutu ile ilişkili olduğunu göstermiştir (Keyzer-Dekker ve ark., 2012; Van Esch ve ark., 2012). Nevrotiklik boyutu genellikle endişeli, güvensiz, korumacı, gergin ve kaygılı bireyleri işaret etmektedir (Barric ve Mount, 1991; McCrae ve Costa, 1987) Ayrıca bu çalışmalar kadınlara dikkati çekmiş ve nörotisizm puanı yüksek olan kadınların aynı zamanda sürekli kaygı puanlarının da yüksek olduğunu bulmuştur (De Vries ve ark., 2009; Keyzer-Dekker ve ark., 2012; Van Esch ve ark., 2012). Yine bir başka çalışmada kadınların nörotisizm ve duygusal istikrarsızlık puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir (Schmitt, 2008). Bu nedenle çalışmada kadın öğrencilerin kaygı belirti düzeylerinin erkeklerden yüksek olmasının duygusal tutarsızlık ve nevrotik kişilik özellikleri ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Çalışmada ayrıca üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı belirti düzeylerinin kardeş sayısına göre değişmediği bulunmuştur. Alanyazına bakıldığında Deniz ve arkadaşları (2009) çocuklar arasında sürekli kaygı düzeyinin kardeş sayısı ile birlikte değiştiğini belirtmişlerdir. Kardeş sayısı arttıkça çocukların sürekli kaygı belirti düzeylerinin anlamlı düzeyde yükseldiğini gözlemlemişlerdir. Yang ve arkadaşları (1995) kardeşe sahip olmanın çocukta korku ve kaygı yarattığını, kardeşi olan çocukların korku, kaygı ve depresyon düzeylerinin tek çocuk olanlardan daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgular çalışmanın sonuçları ile tutarlı değildir. Aile içerisindeki ilişkiler çocuk sayısından önemli ölçüde etkilenmektedir. Çocuk sayısı arttıkça genellikle ebeveynler ile çocuk arasındaki etkileşimde azalmalar ve bunun sonucunda çocukların kaygı düzeylerinde artışlar görülebilir. Fakat ebeveynlerin olumsuz tutumu olmadığı sürece genellikle kardeşler birbirlerini sevmekte ve dolayısıyla kardeş sayısı sürekli kaygı belirti düzeyini etkilememektedir (Alisinanoğlu ve Ulutaş, 2003). Paralel olarak çalışmada öğrenciler algılanan ebeveyn kabul red/kontrolü değişkeninin düşmanlık, ihmal, ayrışmamış red ve kontrol boyutlarının olumlu ucunda yer almışlar, yalnızca erkek öğrenciler kadın öğrencilere nazaran annelerinden daha fazla sıcaklık algıladıklarını belirtmişlerdir. Ebeveynlerinin olumsuz tutumu algılanmadığı için kardeş

sayısının sürekli kaygı düzeylerini etkilemediği gözlemlenmiştir. Ök'ün 1990 yılında yaptığı araştırma kardeş sayısının sürekli kaygı üzerinde farklılık yaratmadığını belirterek çalışmanın bulgularını desteklemektedir.

4.3. ALGILANAN EBEVEYN KABUL RED/KONTROLÜ İLE DEPRESİF BELİRTİ DÜZEYİ VE SÜREKLİ KAYGI DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİNİN ARACI ROLÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

4.3.1. Kadın ve Erkek Öğrenciler için Algılanan Ebeveyn Kabul Red/Kontrolü Ve Depresif Belirti Düzeyi Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün Değerlendirilmesi

Çalışmanın aracı değişken analizleri bulgularına göre; kadın öğrencilerin algıladıkları anne reddi ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlükleri amaçlar, stratejiler ve duyguları kabul boyutunun kısmi aracı rollerinin olduğu gözlenmiştir. Dolayısıyla, bu bulgu algılanan anne reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğü'nün hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme ve olumsuz duyguların kabulü özelliklerinin kadın öğrencilerin yetişkinlik dönemi depresif belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceği ile ilişkilendirilmektedir.

Ayrıca kadın öğrencilerin algıladıkları baba reddi ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin dürtü kontrolü hariç diğer tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlemlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgu algılanan baba reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğü'nün duyguların farkındalığı, duygusal tepkilerin anlaşılması, hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme ve olumsuz duyguların kabulü özelliklerinin kadın öğrencilerin yetişkinlik dönemi depresif belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir.

Yapılan analizler sonucunda erkek öğrencilerin algıladıkları anne reddi ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin farkındalık hariç diğer tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlemlenmiştir. Bir başka deyişle,

bu bulgu algılanan anne reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğü'nün duyguların kabulü, duygusal tepkilerin anlaşılması, hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme ve dürtüsel davranışları kontrol etme özelliklerinin erkek öğrencilerin yetişkinlik dönemi depresif belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceği şeklinde değerlendirilmektedir.

Ayrıca erkek öğrencilerin algıladıkları baba reddi ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun, stratejiler boyutunun ve dürtü kontrolü boyutunun aracı bir rolü olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgu algılanan baba reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğü'nün duyguların kabulü, işlevsel stratejileri kullanabilme ve dürtüsel davranışları kontrol edebilme özelliklerinin erkek öğrencilerin yetişkinlik dönemi depresif belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceği ile ilişkilendirilmektedir.

4.3.2. Kadın ve Erkek Öğrenciler için Algılanan Ebeveyn Kabul Red/Kontrolü Ve Sürekli Kaygı Belirti Düzeyi Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolünün Değerlendirilmesi

Yapılan aracı değişken analizleri bulgularına göre; kadın öğrencilerin algıladıkları anne reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlükleri farkındalık ve açıklık hariç diğer tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlenmiştir. Dolayısıyla, bu bulgu algılanan anne reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğü'nün hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme, olumsuz duyguların kabulü ve dürtüsel davranışları kontrol edebilme özelliklerinin kadın öğrencilerin yetişkinlik dönemi sürekli kaygı belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir.

Ayrıca kadın öğrencilerin algıladıkları baba reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlemlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgunun algılanan baba reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğü'nün duyguların farkındalığı, duygusal tepkilerin anlaşılması, hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme, olumsuz duyguların kabulü ve dürtüsel davranışları kontrol edebilme

özelliklerinin kadın öğrencilerin yetişkinlik dönemi sürekli kaygı belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceği düşünülmektedir.

Yapılan analizler sonucunda erkek öğrencilerin algıladıkları anne reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin farkındalık hariç diğer tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlemlenmiştir. Bir diğer ifadeyle, bu bulgu algılanan anne reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğünün duyguların kabulü, duygusal tepkilerin anlaşılması, hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme ve dürtüsel davranışları kontrol etme özelliklerinin erkek öğrencilerin yetişkinlik dönemi depresif belirti düzeyinde kısmen belirleyici olduğu şeklinde değerlendirilmektedir.

Ayrıca erkek öğrencilerin algıladıkları baba reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun, stratejiler boyutunun ve dürtü kontrolü boyutunun aracı bir rolü olduğu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak, bu bulgu algılanan baba reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğünün duyguların kabulü, işlevsel stratejileri kullanabilme ve dürtüsel davranışları kontrol edebilme özelliklerinin erkek öğrencilerin yetişkinlik dönemi sürekli kaygı belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir.

Çalışmanın aracı değişken analizi bulguları alanyazın ile paralellik göstermektedir. Örneğin ülkemizde yapılan bir çalışmada ergenlerin algıladıkları çocuk yetiştirme davranışlarının duygu düzenlemelerini olumsuz etkilediği ve dolayısı ile psikolojik sorunlara neden olduğu bulunmuştur (Sarıtaş ve Gençöz, 2011). Ayrıca Morris ve arkadaşları (2007) ailelerin çocukların psikososyal gelişimleri üzerindeki etkilerinin çocukların duygu düzenlemeleri aracılığı ile oluştuğunu belirtmişlerdir. Örneğin annenin çocuğu ile işlevsiz etkileşimi ile çocuğun içselleştirme davranışları arasındaki ilişkinin duygu düzenleme aracılığı ile oluştuğu gözlemlenmiştir (Maughan ve Cicchetti, 2002).

Saptanabildiği kadarıyla cinsiyet farklılıkları sonucu kadın ve erkek öğrenciler için duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolünü değerlendiren çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bu nedenle alanyazın temelinde detaylı bir tartışma yürütmek olanaklı olmamış; değişkenlerin birbirleri ile olan ilişkileri 4.1. Kısımında detaylı bir şekilde tartışılmış aşağıda genel bir değerlendirme yapılmıştır.

4.4. GENEL DEĞERLENDİRME

Çalışmanın ana amacını üniversite öğrencilerin algıladıkları anne ve baba reddi ile depresyon ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolünü araştırmak oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu çalışmadan elde edilen bulgular kişilerin erken dönemde deneyimledikleri anne baba reddi ve kontrolünün depresif ve kaygı belirti düzeyleri ile ilişkilerinde duyguları anlama, ayırt etme, düzenleme, yönetme ve kontrol etmede yaşanan güçlüklerin aracı katkısına dikkat çekmektedir. Çocukluk dönemi bilişsel ve dil gelişimine tutarlı olarak kendini düzenleme becerisinin gelişmeye başladığı bir dönemdir. Bu sebeple ebeveyn reddi, düşmanlığı, ihmali ve kontrolünün kişilerin duygularını anlaması, düzenlemesi ve kontrol etmesi konusunda zorluk yaşamalarına yol açtığı düşünülmektedir. Dolayısıyla yaşamın ileriki dönemlerinde karşılaşılan depresyon ve kaygı gibi çeşitli psikopatolojiler duygu düzenleme becerilerinin yoksunluğu ile açıklanabilir. Depresif ve kaygı düzeyleri düşük olan üniversite öğrencilerinin ebeveyn sıcaklığı ve ilgisi ile birlikte bakım verenlerinden duygusal ipuçlarına yanıt alabildikleri ve duygularını anlama ve ifade etme becerilerini geliştirdikleri; dolayısıyla depresif ve kaygı belirtileri göstermedikleri düşünülmektedir. Ayrıca erken dönemde önemli diğerleri ile kurulan ilişkilerin bilinçli ve bilinçdışı olarak içselleştirildiği ve içselleştirilen temaların bireylerin kendileri ve diğerleri ile ilgili zihinsel temsillerini oluşturduğu bilinmektedir. Dolayısıyla ebeveynlerini destekleyici ve ilgili olarak algılayan öğrencilerin kendilerini yaşamları boyunca güvende ve değerli hissetmenin katkısıyla uyumlu duygu düzenleme stratejilerine yönelmeleri ve böylelikle ruhsal bakımdan sağlıklı olmaları beklenmektedir. Ebeveyn desteği ve sıcaklığı ile kişilerin duygularını ifade etme ve içerik ile paralel şekilde tepki verme konusunda, eleştirilme ve cezalandırılma korkusu olmadan, daha esnek davranabilmeleri mümkündür. Ayrıca bu kişiler olumlu öz benlik geliştirecekleri için kendilerinin olumsuz taraflarına dair kabul gösterecek ve stresle başa çıkma yolunda kendi becerilerine ilişkin pozitif duygu ve düşünce taşıyacaklardır. Olumsuz hislerin kabul edilmesi ve işlevsel olarak yönetme becerisi ile birlikte kişilerarası yeterlilik ve sosyal uyumları yüksek olacaktır. Bütün bunların depresyon ve kaygı için koruyucu faktörler olduğu düşünülmektedir.

Literatürde erken dönem ebeveyn tutumları ile depresyon ve kaygı gibi çeşitli psikopatolojilerin arasındaki ilişkiyi açıklayan çalışmalar mevcuttur. Fakat bazı kişiler tüm olumsuz ebeveyn tutumlarına rağmen bu tutum ve ortaya çıkardığı duygu ile başa çıkabilmektedirler ve bu başa çıkmada rol oynayan mekanizma ve süreçler hakkında saptanabildiği kadarıyla pek fazla bilgi yoktur. Bu sebeple algılanan ebeveyn reddi ile kaygı ve depresyon arasındaki ilişkinin temelinde yatan durumu ve nelerin aracı olabileceğini araştırmak ve ileriki dönemlerdeki çeşitli psikopatolojilerin ortaya çıkmasını önleyebilmek adına çalışma bulguları literatüre katkı sağlamıştır. Ayrıca çalışma anne ve babaların duygu düzenleme ve duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolüne ilişkin bulguları kadın ve erkek öğrenciler için ayrı ayrı ortaya koymuştur. Böylelikle babaların da duygu düzenleme süreçlerine olan etkisi araştırılmış ve çalışma sonuçları algılanan ebeveyn reddi ile kaygı ve depresyon arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılmasına destek olmuştur.

4.5. KLİNİK DOĞURGULAR

Algılanan ebeveyn reddi ve kontrolü, duygu düzenleme güçlükleri ve bunların depresif ve sürekli kaygı belirti düzeyiyle ilişkileri içinde yaşadığımız toplumu anlayabilmek ve doğurgularını ayrıntılı bir şekilde değerlendirebilmek açısından ayrı ayrı önem taşıyan değişkenlerdir. Bu değişkenler klinik ortamda değerlendirilirken kültür göz önüne alınmalıdır. Dolayısıyla bu çalışmanın değişkenlerinin birbirleri ile olan ilişkilerini ve duygu düzenleme güçlükleri aracı rolünün cinsiyet ve kardeş sayısı gibi betimleyici özellikler ile birlikte değerlendirilmesi Türkiye’de üniversite okuyan öğrenciler hakkında önemli bilgiler vermektedir. Kadın ve erkekler için anne ve babaya yönelik algılar farklılaştığı için bütün bu analizlerin cinsiyetler için ayrı ayrı yapılması daha farklı ve detaylı sonuçların ortaya çıkmasına katkıda bulunmuştur. Ayrıca görülmektedir ki, anne ve babaya ilişkin algılar yalnızca çocukluk ya da ergenlik döneminde kalmamakta; yetişkinliğe geçişin ilk adımı olan erken yetişkinlik döneminde de önem taşımaya devam etmektedir. Üstelik bu algılar hem depresif belirti düzeyini yordamada hem de sürekli kaygı belirti düzeyini yordamada belirleyicidir. Klinik ortamlarda depresyon ve kaygı vakalarına oldukça sık rastlanıldığını düşündüğümüzde çalışma bu yaş grubunun ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmesine katkı sağlamaktadır.

Dolayısıyla kliniğe depresif yakınmalarla veya kaygı yakınmaları ile başvuran bir kişinin aile yaşantısı ve duygu düzenleme güçlüklerinin ayrıntılı olarak incelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

4.6. ÇALIŞMANIN SINIRLILIKLARI VE ÖNERİLER

Aile yapısı düşünüldüğünde algılanan anneliğe ve babalığa ait ebeveynliğin birbirinden ayrı ayrı değerlendirilmesi çalışmanın sınırlılıklarındandır. Algılanan anne reddi ile çalışmanın değişkenleri arasındaki ilişkiler ortaya konarken algılanan baba kabul reddi değerlendirilememiştir. Bu nedenle daha ileriki çalışmalar daha kapsayıcı bir örneklem ile çalışarak, algılanan ebeveyn kabul red kuramının etkilerinin daha detaylı anlaşılmasına yol açmalıdırlar. İki ebeveyn tarafından reddedilmiş algılamak ile tek bir ebeveyn tarafından reddedilmiş algılamak arasında farklılıklar olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada diğer birçok çalışmayla karşılaştırılabilmesi açısından psikopatoloji bağımlı ölçümü olarak depresif belirtiler ve kaygı düzeyi alınmıştır. Ancak, alanyazında yaygın bir şekilde bildirildiği gibi aslında bu iki belirti grubu birbirlerinden çok da bağımsız değildir ve önemli ölçüde bir kovaryans göstermektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın bulguları değerlendirilirken söz konusu kovaryansın dikkate alınmadığı göz önünde bulundurulmalıdır.

Ayrıca aile sistemi içerisinde kişilerin kardeşleri ile olan ilişkileri de kaçınılmazdır. Bu sebeple çalışmanın değişkenlerinin kardeş sayısından etkilenebileceği düşünülmüş ve araştırılmıştır. Fakat kardeş ilişkileri yerine yalnızca sahip olunan kardeş sayısının incelenmesi çalışmanın sınırlılıklarındandır. Daha ileriki çalışmaların ebeveyn kabul red kuramının etkilerini daha iyi ortaya koyabilmek adına her iki ebeveynin değerlendirilmesinin yanında kardeş ilişkilerini de araştırması önerilmektedir.

Çalışmanın sınırlılıklarına son olarak, depresyon ve kaygı düzeylerini etkileyebileceği düşünülen cinsiyet ve kardeş sayısı değişkenleri araştırılmış, fakat ailenin eğitim düzeyi ve gelir düzeyi gibi diğer değişkenler araştırılmamış veya kontrol edilmemiştir. İleriki çalışmaların daha detaylı bulgular vermesi adına daha spesifik olan değişkenlerin de araştırılması önerilmektedir.

4.7. SONUÇ

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar araştırma sorularına uygun olarak aşağıda sıralanmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü ile depresif belirti düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır? Araştırmanın bulguları incelendiğinde üniversite öğrencilerinin depresif belirti düzeyleri ile algılanan anne reddi ve kontrolü arasında aynı yönde ilişki bulunmuştur. Bir diğer ifadeyle bu kişilerin algıladıkları anne reddi ve kontrolü arttıkça depresif belirti düzeylerinde de artış gözlemlenmiştir.

Ayrıca üniversite öğrencilerinin depresif belirti düzeyleri ile algılanan baba reddi ve kontrolü arasında aynı yönde ilişki bulunmuştur. Bir diğer ifadeyle bu kişilerin algıladıkları baba reddi ve kontrolü arttıkça depresif belirti düzeylerinde de artış gözlemlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır? Araştırmanın bulgularına bakıldığında üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı belirti düzeyleri ile algılanan anne reddi ve kontrolü arasında aynı yönde ilişki bulunmuştur. Bir diğer ifadeyle bu kişilerin algıladıkları anne reddi ve kontrolü arttıkça sürekli kaygı belirti düzeylerinde de artış gözlemlenmiştir.

Öte yandan üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı belirti düzeyleri ile algılanan baba reddi ve kontrolü arasında aynı yönde ilişki bulunmuştur. Bir diğer ifadeyle bu kişilerin algıladıkları baba reddi ve kontrolü arttıkça sürekli kaygı belirti düzeylerinde de artış gözlemlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü farklı cinsiyet ve farklı sayıda kardeşe sahip gruplar açısından farklılaşmakta mıdır? Araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin algıladıkları anne kontrolü farklı cinsiyet ve farklı sayıda kardeşe sahip gruplar arasında farklılaşmamaktadır. Fakat algılanan anne sıcaklık düzeylerinde cinsiyet açısından farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Buna göre, anne formunun sıcaklık alt boyutunda kadınların erkeklere kıyasla anlamlı olarak daha düşük puanlara sahip oldukları gözlenmiştir. Başka bir deyişle, kadınlar erkeklere oranla annelerinden daha az sıcaklık algıladıklarını belirtmişlerdir.

Çalışmanın bulguları sonucunda üniversite öğrencilerinin algıladıkları baba red ve kontrolü düzeylerinde cinsiyet ve kardeş sayısı açısından bir fark gözlemlenmemiştir.

Üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme güçlükleri farklı cinsiyet ve farklı sayıda kardeşe sahip gruplar açısından farklılaşmakta mıdır? Duygu düzenleme güçlüklerinin cinsiyet ve kardeş sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığını araştıran bulgular sonucunda üniversite öğrencilerinin duygu düzenleme güçlüklerinin cinsiyetlere göre değiştiği saptanmıştır. Buna göre, kadın öğrencilerin açıklık, stratejiler ve amaçlar boyutlarında erkek öğrencilere göre daha fazla güçlüklerle karşılaştıkları gözlemlenmiştir. Kardeş sayısına bakıldığında ise öğrencilerin duygu düzenleme güçlükleri puanlarında bir farklılık görülmemiştir.

Üniversite öğrencilerinin depresif belirti düzeyleri farklı cinsiyet ve farklı sayıda kardeşe sahip gruplar açısından farklılaşmakta mıdır? Araştırma bulguları incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin depresif belirti düzeylerinin cinsiyet veya kardeş sayısına göre farklılaştığı görülmüştür. Buna göre kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla depresyon puanı aldıkları bulunmuştur. Ayrıca tek kardeşi olan öğrencilerin iki veya daha fazla sayıda kardeşe sahip olanlara göre daha fazla depresyon puanı aldıkları görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı belirti düzeyleri farklı cinsiyet ve farklı sayıda kardeşe sahip gruplar açısından farklılaşmakta mıdır? Araştırma bulgularına bakıldığında, üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı belirti düzeylerinin cinsiyetlere göre farklılaştığı görülmüştür. Buna göre kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla sürekli kaygı puanı aldıkları bulunmuştur. Kardeş sayısına bakıldığında ise üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı belirti düzeyi puanlarında bir farklılık görülmemiştir.

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolü var mıdır? Araştırma bulguları sonucunda, kadın öğrencilerin algıladıkları anne reddi ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlükleri amaçlar, stratejiler ve duyguları kabul boyutunun kısmi aracı rollerinin olduğu gözlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgu algılanan anne reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğüne hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme ve

olumsuz duyguların kabulü özelliklerinin kadın öğrencilerin yetişkinlik dönemi depresif belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir. Ayrıca, erkek öğrencilerin algıladıkları anne reddi ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin farkındalık hariç diğer tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlemlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgu algılanan anne reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğünün duyguların kabulü, duygusal tepkilerin anlaşılması, hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme ve dürtüsel davranışları kontrol etme özelliklerinin erkek öğrencilerin yetişkinlik dönemi depresif belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir.

Öte yandan kadın öğrencilerin algıladıkları baba reddi ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin dürtü kontrolü hariç diğer tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlemlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgu algılanan baba reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğünün duyguların farkındalığı, duygusal tepkilerin anlaşılması, hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme ve olumsuz duyguların kabulü özelliklerinin kadın öğrencilerin yetişkinlik dönemi depresif belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir. Erkek öğrencilerin algıladıkları baba reddi ile depresif belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlükleri duyguların kabul boyutunun, stratejiler boyutunun ve dürtü kontrolü boyutunun aracı bir rolü olduğu gözlemlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgu algılanan baba reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğünün duyguların kabulü, işlevsel stratejileri kullanabilme ve dürtüsel davranışları kontrol edebilme özelliklerinin erkek öğrencilerin yetişkinlik dönemi depresif belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir.

Üniversite öğrencilerinin algıladıkları ebeveyn kabul/red ve kontrolü ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolü var mıdır? Yapılan aracı değişken analizleri bulgularına göre; kadın öğrencilerin algıladıkları anne reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlükleri farkındalık ve açıklık hariç diğer tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgu algılanan anne reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğünün hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme, olumsuz duyguların kabulü ve dürtüsel davranışları

kontrol edebilme özelliklerinin kadın öğrencilerin yetişkinlik dönemi sürekli kaygı belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir. Ayrıca erkek öğrencilerin algıladıkları anne reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin farkındalık hariç diğer tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlemlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgu algılanan anne reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğünün duyguların kabulü, duygusal tepkilerin anlaşılması, hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme ve dürtüsel davranışları kontrol etme özelliklerinin erkek öğrencilerin yetişkinlik dönemi sürekli kaygı belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir.

Öte yandan kadın öğrencilerin algıladıkları baba reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin tüm boyutlarının kısmi aracı rollerinin olduğu gözlemlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgu algılanan baba reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğünün duyguların farkındalığı, duygusal tepkilerin anlaşılması, hedeflenen amaçlara uygun davranma, işlevsel stratejileri kullanabilme, olumsuz duyguların kabulü ve dürtüsel davranışları kontrol edebilme özelliklerinin kadın öğrencilerin yetişkinlik dönemi sürekli kaygı belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir. Erkek öğrencilerin algıladıkları baba reddi ile sürekli kaygı belirti düzeyleri arasındaki ilişkide duygu düzenleme güçlükleri duyguları kabul boyutunun, stratejiler boyutunun ve dürtü kontrolü boyutunun aracı bir rolü olduğu gözlemlenmiştir. Buradan hareketle, bu bulgu algılanan baba reddi sonucu oluşabilen, duygu düzenleme güçlüğünün duyguların kabulü, işlevsel stratejileri kullanabilme ve dürtüsel davranışları kontrol edebilme özelliklerinin erkek öğrencilerin yetişkinlik dönemi sürekli kaygı belirti düzeyinde kısmen belirleyici olabileceğine işaret etmektedir.

Araştırmada incelenen aracı değişken rollerine ilişkin yapılan analizlerin sonuçlarının özetlendiği ve kadın ve erkek katılımcılar için ayrı düzenlenen son 2 tablo ile çalışmanın sonuçları okuyucuya kolaylık sağlamak üzere aşağıda gösterilmiştir (Tablo 51 ve Tablo 52).

Tablo 51

Kadın Katılımcılar İçin Anne-Baba Kabul-Reddi İle Depresyon Ve Kaygı Düzeyi Arasındaki İlişkilerde Aracı Rolü Bulunan Duygu Düzenleme Güçlüğü Boyutları

ANNE-BABA KABUL-REDDİ İLE DEPRESYON VE KAYGI DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERDE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜNÜN ARACI ROLÜNÜN OLUP OLMADIĞI				
KADIN KATILIMCILAR				
DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ BOYUTU	DEPRESYON	KAYGI	DEPRESYON	KAYGI
	ANNE		BABA	
Farkındalık	Yok	Yok	Var	Var
Açıklık	Yok	Yok	Var	Var
Duyguları kabul	Var	Var	Var	Var
Stratejiler	Var	Var	Var	Var
Amaçlar	Var	Var	Var	Var
Dürtü kontrolü	Yok	Var	Yok	Var

Tablo 52

Erkek Katılımcılar İçin Anne-Baba Kabul-Reddi İle Depresyon Ve Kaygı Düzeyi Arasındaki İlişkilerde Aracı Rolü Bulunan Duygu Düzenleme Güçlüğü Boyutları

ANNE-BABA KABUL-REDDİ İLE DEPRESYON VE KAYGI DÜZEYİ ARASINDAKİ İLİŞKİLERDE DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜNÜN ARACI ROLÜNÜN OLUP OLMADIĞI				
ERKEK KATILIMCILAR				
DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜĞÜ BOYUTU	DEPRESYON	KAYGI	DEPRESYON	KAYGI
	ANNE		BABA	
Farkındalık	Yok	Yok	Yok	Yok
Açıklık	Var	Var	Yok	Yok
Duyguları kabul	Var	Var	Var	Var
Stratejiler	Var	Var	Var	Var
Amaçlar	Var	Var	Yok	Yok
Dürtü kontrolü	Var	Var	Var	Var

KAYNAKÇA

- Abramson, L., Alloy, L., Hankin, B., Haeffel, G., MacCoon, D., ve Gibb, B. (2002). Cognitive vulnerability-stress models of depression in a self-regulatory and psychobiological context. Gotlib, I. ve Hammen, C. (Eds.), *Handbook of depression*. New York: The Guilford Press
- Abrines, N., Marre, D., Barcons, N., Brun, C., Görzig, A., ve Fumadó, V. (2012). A Direct Comparison of Girls Adopted from China and Eastern Europe: Anxiety, Hyperactivity/Impulsivity, Inattention and Defiant Behaviours. *Clinica Y Salud*, 23 (3), 261-269.
- Acremont, M. ve Van der Linden, M. (2007). How is impulsivity related to depression in adolescence? Evidence from a French validation of the Cognitive Emotion Regulation Questionnaire. *Journal of Adolescence*, 30, 271-282
- Akse, J., Hale, W., Engels, R. C. M. E., Raaijmakers, Q. A. W., Asendorpf, J. B., ve Meeus, W. H. J. (2004). Personality, perceived parental rejection and problem behavior in adolescents. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 39, 980-988.
- Aldao, A., ve Nolen-Hoeksema, S. (2013). One versus many: Capturing the use of multiple emotion regulation strategies in response to an emotioneliciting stimulus. *Cognition and Emotion*, 27, 753–760.
- Alisinanoğlu, F., ve Ulutaş, İ. (2003). Çocukların kaygı düzeyleri ile annelerinin kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Eğitim Ve Bilim*, 28 (128), 65.
- Alloy, L. B., Abramson, L. Y., Gibb, B. E., Crossfield, A. G., Pieracci, A. M., Spasojevic, J., ve Steinberg, J. A. (2004). Developmental antecedents of cognitive vulnerability to depression: Review of findings from the cognitive vulnerability to depression project. *Journal of Cognitive Psychotherapy*, 18 (2), 115-133.
- Alyaprak, İ. (2006). Üniversite Sınavına Hazırlanan Öğrencilerde Sınav Kaygısını Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- American Psychiatric Association. (2013). Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.). Arlington, VA: *American Psychiatric Publishing*.
- Amstadter, A. (2008). Emotion regulation and anxiety disorders. *Journal of Anxiety Disorders*, 22, 211-221.
- Anli, I., ve Karsli, T.A. (2010). Perceived parenting style, depression and anxiety levels in a Turkish late-adolescent population. *Procedia Social And Behaviour Science*.2 (2): 724-727.
- Arditte, K. A., ve Joormann, J. (2011). Emotion regulation in depression: Reflection predicts recovery from a major depressive episode. *Cognitive Therapy and Research*, 35, 536-543.
- Aydın, A., ve Yamaç, A. (2014). The relations between the acceptance and childrearing attitudes of parents of children with mental disabilities. *Eurasian Journal of Educational Research*, 54, 79-98.
- Aysev A. S., ve Şireli, Ö. (2012). Depresyon tanısı almış ergenlerde anne baba kabul reddi, kontrolü ve aile içi ilişkilerin depresyon şiddetine etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ankara.
- Azevedo, V., Simões, S., Marques, M., Cunha, M., ve Santo, H. E. (2013). The role of parental rearing styles in the perception of college adolescents' anxiety symptoms. *European Psychiatry*, 28, 1, 1.
- Baker, C.N., ve Hoerger, M. (2012). Parental child-rearing strategies influence self-regulation, socio-emotional adjustment, and psychopathology in early adulthood: Evidence from a retrospective cohort study. *Personality and Individual Differences*, 52 (7), 800-805.
- Bamonti, P. M., Heisel, M. J., Topciu, R. A., Franus, N., Talbot, N. L., ve Duberstein, P. R. (2010). Association of alexithymia and depression symptom severity in adults aged 50 years and older. *The American Journal of Geriatric Psychiatry*, 18, 51-56.
- Barber, B. K. (1996). Parental psychological control: Revisiting a neglected construct. *Child Development*, 67, 3296-3319.
- Bardeen, J. R., Tull, M. T., Stevens, E. N., ve Gratz, K. L. (2014). Exploring the relationship between positive and negative emotional avoidance and anxiety

- symptom severity: The moderating role of attentional control. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 45, 415-420.
- Barnes, P. (1993). Children's Sibling Relationships: Developmental and Clinical Issues (Book). *Journal of Child Psychology ve Psychiatry ve Allied Disciplines*, 34 (7), 1270.
- Baron, R. M. ve Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social-psychological research: Conceptual, strategic and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 1173-1182.
- Barrick, M.R., ve Mount, M.K. (1991). The big five personality dimensions and job performance: A meta-analysis. *Personnel Psychology*, 44, 1-26
- Başaran, H.M., Taşğın, Ö., Sanioğlu, A ., ve Taşkın, K.E. (2009). Examxination Of The Level Of State-Trial Anxiety Of Sportsmen According To Some Variables, *Selçuk University Journal of Social Science*, , 21, 534-542.
- Baumrind, D., Larzelere, R. E., ve Owens, E. B. (2010). Effects of preschool parents' power assertive patterns and practices on adolescent development. *Parenting: Science and Practice*, 10 (3), 157-201.
- Beck, A.T., Ward, C. H., Mendelson, M., Mock, J., ve Erbaugh, J. (1961). An inventory for measuring depression. *Archives of General Psychiatry*, 4, 561-571.
- Becker, W. C. (1964). Consequences of different kinds of parental discipline. In M. L. Hofvenan ve C. W. Hoffnian (Eds.), *Review of child development research*, 169-208.
- Bell, K. L., ve Calkins, S. D. (2000). Relationships as inputs and outputs of emotion regulation. *Psychological Inquiry*, 11, 160–163.
- Berenbaum, H., Bredemeier, K., Thompson, R. J., ve Boden, M. T. (2012). Worry, anhedonic depression, and emotional styles. *Cognitive Therapy and Research*, 36,72– 80.
- Berking, M., Wirtz, C. M., Svaldi, J., ve Hofmann, S. G. (2014). Emotion regulation predicts symptoms of depression over five years. *Behaviour Research And Therapy*, 5713-20.
- Berlin, L. J., ve Cassidy, J. (2003). Mothers' self-reported control of their preschool children's emotional expressiveness: A longitudinal study of associations with

- infant-mother attachment and children's emotion regulation. *Social Development*, 12, 477–495.
- Bifulco, A., Brown G.W. ve Harris T. (1987) Childhood Loss of Parent, Lack of Adequate Parental Care and Adult Depression: A Replication. *Journal of Affective Disorder*, 12, 115-128.
- Boden, M. T., ve Thompson, R. J. (2015). Facets of emotional awareness and associations with emotion regulation and depression. *Emotion*, 15 (3), 399-410.
- Bonn-Miller, M. O., Vujanovic, A. A., ve Zvolensky, M. J. (2008). Emotional Dysregulation: Association With Coping-Oriented Marijuana Use Motives Among Current Marijuana Users. *Substance Use ve Misuse*, 43 (11), 1656-1668.
- Booth, A., ve Amato, P. R. (1994). Parental marital quality, parental divorce, and relations with parents. *Journal of Marriage and Family*. 56 (1), 21-34.
- Boucher, M.E., Lecours, S., Philippe, F.L., ve Arseneault, S. (2013). Parental socialization of emotion and depression in adulthood: The role of attitudes toward sadness. *Revue européenne de psychologie appliquée*, 63, 15-23.
- Boudreault-Bouchard, A.M., Dion, J., Hains, J., Vandermeersch, J., Laberge, L., ve Perron, M. (2013). Impact of parental emotional support and coercive control on adolescents' self-esteem and psychological distress: Results of a four-year longitudinal study. *Journal of Adolescence*, 36, 4, 695-704.
- Boughton, S. ve Street, H. (2007). 'Integrated review of the social and psychological gender differences in depression' *Australian Psychologist*, 42 (3), 187-197.
- Bouma, E. C., Ormel, J., Verhulst, F. C., ve Oldehinkel, A. J. (2008). Stressful life events and depressive problems in early adolescent boys and girls: The influence of parental depression, temperament and family environment. *Journal of Affective Disorders*, 105 (1-3), 185-193.
- Bögels, S. M., ve Melick, M. (2004). The relationship between child-report, parent self-report, and partner report of perceived parental rearing behaviors and anxiety in children and parents. *Personality and Individual Differences*. 37 (8), 1583–1596.
- Brockmeyer, T., Bents, H., Holtforth, M.G., Pfeiffer, N., Herzog, W., ve Friederich, H. (2012). Specific emotion regulation impairments in major depression and anorexia nervosa. *Psychiatry Research*, 200 (2–3), 550-553.

- Brody, L. R., ve Hall, J. A. (1993). Gender and emotion. In J. Haviland ve M. Lewis (Eds.), *Handbook of emotions*. 447-460, New York: Guilford Pres
- Brown, G. W., Harris, T. O., ve Eales, M. J. (1996). Social factors and comorbidity of depressive and anxiety disorders. *The British Journal of Psychiatry*, 168 (30), 50-57.
- Burbach, D. J., ve Borduin, C. M. (1986). Parent–child relations and the etiology of depression: A review of methods and findings. *Clinical Psychology Review*, 6 (2), 133-153.
- Calkins, S. D., Smith, C. L., Gill, K. L., ve Johnson, M. C. (1998). Maternal interactive style across contexts: Relations to emotional, behavioral, and physiological regulation during toddlerhood. *Social Development*, 7, 350–369
- Campbell, E., ve Jones, G. (1997). Precompetition anxiety and self-confidence in wheelchair sport participants. *Adapted Physical Activity Quarterly*.14 (2), 95-107.
- Campbell-Sills, L., Barlow, D. H., Brown, T. A., ve Hoffman, S. G. (2006). Acceptability and suppression of negative emotion in anxiety and mood disorders. *Emotion*, 6, 587-595.
- Campos, R. C., Besser, A., ve Blatt, S. J. (2013). Recollections of Parental Rejection, Self-Criticism and Depression in Suicidality. *Archives of Suicide Research*, 17 (1), 58-74.
- Carthy, T., Horesh, N., Apter, A., Edge, M.D., ve Gross, J.J. (2010). Emotional reactivity and cognitive regulation in anxious children. *Behavioral Research and Therapy*, 48, 384–93.
- Carver, C. S., Johnson, S. L., ve Joormann, J. (2013). Major depressive disorder and impulsive reactivity to emotion: Toward a dual-process view of depression. *British Journal Of Clinical Psychology*, 52 (3), 285-299.
- Ceyhan, A. A., Ceyhan, E., ve Kurtyılmaz, Y. (2009). Investigation of University Students' Depression. *Eurasian Journal of Educational Research (EJER)*, (36), 75-90
- Chang, L., Schwartz, D., Dodge, K.A., ve McBride-Chang, C. (2003) Harsh parenting in relation to child emotion regulation and aggression. *Journal of Family Psychology*, 17, 598–606.

- Chen, X., Liu, M., ve Li, D. (2000). Parental warmth, control, and indulgence and their relations to adjustment in Chinese children: a longitudinal study. *Journal of Family Psychology* 14, 401–419.
- Chorpita, B.F., ve Barlow, D.H. (1998). The development of anxiety: The role of control in the early environment. *Psychological Bulletin*, 124, 3–21.
- Cimino, S., Cerniglia, L., ve Paciello, M. (2015), Mothers with depression, anxiety or eating disorders and longitudinal outcomes on their children: a study on paternal psychopathological risk. *Child Psychiatry and Human Development*, 46, 228-236.
- Coan, J.A. (2008). Toward a neuroscience of attachment, *Handbook of attachment*, 2, 241–265.
- Cournoyer, D. E., Sethi, R., ve Cordero, A. (2005). Perceptions of Parental Acceptance-Rejection and Self-Concepts among Ukrainian University Students. *Ethos*, 33(3), 335-346.
- Crowley, S. L., ve Emerson, E. N. (1996). Discriminant validity of self-reported anxiety and depression in children: Negative affectivity or independent constructs? *Journal of Clinical Child Psychology*, 25 (2), 139-146.
- Cui, L., Morris, A. S., Criss, M. M., Houlberg, B. J., ve Silk, J. S. (2014). Parental psychological control and adolescent adjustment: The role of adolescent emotion regulation. *Parenting: Science and Practice*, 14, 47– 67.
- Cui, Y., Gao, W., ve Wang, G. (1994). A study of mental characteristics in only children and an exploration of mental health education. *Journal of Chinese School Health*, 15, 244–246.
- Çetinkaya, S., Arslan, S., Nur, N., Demir, Ö.F., Özdemir, D., ve Sümer, H. (2008). Sivas il merkezinde sosyoekonomik düzeyi farklı üç ilköğretim okulu öğrencilerinin depresyon düzeyi. *New Symposium Journal*, 46 (3), 99-104.
- Davey, A., Janke, M., ve Savla, J. (2005). Antecedents of intergenerational support: Families in context and families as context. In M. Silverstein, R. Giarrusso, ve V. L. Bengtson (Eds.), *Annual Review of Gerontology and Geriatrics*, Vol. 2: *Intergenerational Relations Across Time and Place*, 29-54, New York: Springer.

- De Vries, J., Van der Steeg, A. F. W., ve Roukema, J. A. (2009). Trait anxiety determines depressive symptoms and fatigue in women with an abnormality in the breast. *British Journal of Health Psychology*, 14, 143–157.
- Del Carlo, A., Benvenuti, M., Fornaro, M., Toni, C., Rizzato, S., Swann, A. C., ve Perugi, G. (2012). Different measures of impulsivity in patients with anxiety disorders: A case control study. *Psychiatry Research*, 197 (3), 231-236.
- Deniz, M. E., Yorganci, Z., ve Özyeşil, Z. (2009). Öğrenme Güçlüğü Görülen Çocukların Sürekli Kaygı ve Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. (Turkish). *Ilkogretim Online*, 8 (3), 695-708.
- Dodge, K.A., ve Garber, J. (1991). Domains of emotion regulation. In J. Garber ve K.A. Dodge (Eds.), *The development of affect regulation and dysregulation* (pp. 3-11). New York: Cambridge Press.
- Dong, X., Chen, R., ve Simon, M. A. (2014). Anxiety among community-dwelling U.S. Chinese older adults. *The Journals of Gerontology. Series A, Biological Sciences and Medical Sciences*, 69, 2, 61-S67.
- Drake, K. L., ve Ginsburg, G. S. (2011). Parenting practices of anxious and nonanxious mothers: A multi-method, multi informant approach. *Child ve Family Behavior Therapy*, 33, 299–321.
- Dural, G., ve Yalcin, I. (2014). Research. Investigation of Relationship Between Parental Acceptance and Psychological Adjustment Among University Students. *Dusunen Adam: Journal Of Psychiatry ve Neurological Sciences*, 27 (3), 221-232.
- Dwairy, M. (2010). Parental Acceptance–Rejection: a Fourth Cross-Cultural Research on Parenting and Psychological Adjustment of Children. *Journal of Child ve Family Studies*, 19 (1), 30-35.
- Ehring, T., Fischer, S., Schnülle, J., Bösterling, A., ve Tuschen-Caffier, B. (2008). Characteristics of emotion regulation in recovered depressed versus never depressed individuals. *Personality and Individual Differences*, 44, 1574-1584.
- Ehring, T., Fischer, S., Schnülle, J., Gross, J. J., ve Tuschen-Caffier, B. (2010). Emotion regulation and vulnerability to depression: spontaneous versus instructed use of emotion suppression and reappraisal. *Emotion*, 10, 563-572

- Eisenberg, A. R. (1999). Emotion talk among Mexican American and Anglo American mothers and children from two social classes. *Merrill-Palmer Quarterly*, 45, 267-284.
- Eisenberg, N., Cumberland, A., Spinrad, T. L., Fabes, R. A., Shepard, S. S., ve Reiser (2001). The relations of regulation and emotionality to children's externalizing and internalizing problem behavior. *Child Development*, 72, 1112-1134.
- Eisenberg, N., Fabes, R.A. ve Murphy, B.C. (1996). Parents' reactions to children's negative emotions: relations to children's social competence and comforting behavior. *Child Development*, 67, 2227-2247
- Ekmekçi, Y. A. (2008). Congruence of Parent and Child Perceptions of Parental Acceptance Rejection. In *Interpersonal Acceptance and Rejection: Social, Emotioanal and Educational Contexts*. Ed. Erkman, F. ve Kourkoutos, E. Brown Walker Press. Boca Raton Florida: USA
- Else-Quest, N. M., Hyde, J. S., Goldsmith, H. H., ve van Hulle, C. A. (2006). Gender differences in temperament: A meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 132,33-72.
- Enns, M. W., Cox, B. J., ve Clara, I. (2002). Parental bonding and adult psychopathology: results from the US National Comorbidity Survey. *Psychol Med*; 32, 997–1008.
- Er Gazeloğlu, C. (2000). İlkokul Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Psiko-sosyal Gelişimine Anne-Baba Tutumunun Etkisinin İncelenmesi, Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkan, S., ve Toran, M. (2010). Child Acceptance-Rejection Behaviors Of Lower And Upper Socioeconomic Status Mothers. *Social Behavior ve Personality: An International Journal*, 38 (3), 427-432.
- Eryavuz, A. (2006). Çocuklukta algılanan ebeveyn kabul veya reddinin yetişkinlik dönemi yakın ilişkiler üzerindeki etkileri. Doktora tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Feng, X., Keenan, K., Hipwell, A. E., Henneberger, A. K., Rischall, M. S., Butch, J., Coyne, C., Boeldt, D., Hinze, A. K., ve Babinski, D. E. (2009). Longitudinal Associations Between Emotion Regulation and Depression in Preadolescent Girls: Moderation by the Caregiving Environment. *Developmental Psychology*, 45 (3), 798–808.

- Fingerman, K. L. (2001). Aging mothers and their adult daughters: A study in mixed emotions. New York: Springer.
- Fisher, J. E., Sass, S. M., Heller, W., Siltan, R. L., Edgar, J. C., Stewart, J. L., ve Miller, G. A. (2010). Time course of processing emotional stimuli as a function of perceived emotional intelligence, anxiety, and depression. *Emotion*, 10, 486.
- Forehand, R., ve Nousiainen, S. (1993). Maternal and paternal parenting: critical dimensions in adolescent functioning. *Journal of Family Psychology*, 7, 213–221.
- Fox, N., ve Calkins, S. D. (2003). The development of self control of emotion: Intrinsic and extrinsic influences. *Motivation and Emotion*, 27, 7–26.
- Furnham, A., ve Cheng, H. (2000). Perceived parental behaviour, self-esteem, and happiness. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 35, 463–470.
- Garnefski, N., ve Kraaj, V. (2006). Relationships between cognitive emotion regulation strategies and depressive symptoms: A comparative study of five specific samples. *Personality and Individual Differences*, 40, 1659-1669.
- Ge, X., Best, K. M., Conger, R. D., ve Simons, R. L. (1996). Parenting behaviors and the occurrence and co-occurrence of adolescent depressive symptoms and conduct problems. *Developmental Psychology*, 32, 717–731.
- Glatz, T., Stattin, H., ve Kerr, M. (2011). Parents' reactions to youths' hyperactivity, impulsivity, and attention problems. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 39 (8), 1125-1135.
- Goldin, P. R., Lee, I., Ziv, M., Jazaieri, H., Heimberg, R. G., ve Gross, J. J. (2014). Trajectories of change in emotion regulation and social anxiety during cognitive-behavioral therapy for social anxiety disorder. *Behaviour Research and Therapy*, 56, 7-15.
- Gottman, J. M., Katz, L. F. ve Hooven, C. (1996). Parental meta-emotion philosophy and the emotional life of families: Theoretical models and preliminary data. *Journal of Family Psychology*, 10, 243-268.
- Gökçedağ, S. (2001). Lise Öğrencilerinin Okul Başarısı ve Kaygı Düzeyi Üzerinde Anne – Baba Tutumlarının Etkilerinin Belirlenip Karşılaştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, D.E.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gratz, K. L., ve Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: Development, factor structure, and initial validation of the

- difficulties in emotion regulation scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26, 41–54.
- Grills, A. E., ve Ollendick, T. H. (2002). Peer Victimization, Global Self-Worth, and Anxiety in Middle School Children. *Journal of Clinical Child ve Adolescent Psychology*, 31 (1), 59
- Gross, J. J. (1998). Antecedent- and response-focused emotion regulation: Divergent consequences for experience, expression, and physiology. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 224-237.
- Gross, J. J. (1998). The emerging field of emotion regulation: An integrative review. *Review of General Psychology*, 2 (3), 271-299.
- Gross, J. J. (2001). Emotion regulation in adulthood: Timing is everything. *Current Directions in Psychological Science*, 10 (6), 214-219
- Gross, J. J., ve John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: Implications for affect, relationships, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85, 348–362.
- Gross, J. J., ve Levenson, R. W. (1993). Emotional suppression: Physiology, self report and expressive behavior. *Journal of Personality and Social Psychology*, 64, 970-986.
- Gross, J. J., ve Thompson, R. A. (2007). Emotion regulation: Conceptual foundations. J.J. Gross (Ed.), *Handbook of Emotion Regulation*. New York: Guilford Press.
- Gunnar, M. (2000). Brain-behavior interface: Studies of early experience and the physiology of stress. *Infant Mental Health Journal*, 21 (4-5), 282-282.
- Gülay, H., ve Önder, A. (2011). Comparing parental acceptance: The rejection levels and peer relationships of Turkish preschool children. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 15, 1818-1823.
- Gürsoy, F. T. (2006). Farklı Sosyo Ekonomik Düzeydeki Ergenlerin Benlik Tasarım Düzeyleri ile Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (2), 183.
- Haefel, G. J., Abramson, L. Y., Brazy, P. C., ve Shah, J. Y. (2008). Hopelessness theory and the approach system: Cognitive vulnerability predicts decreases in goal-directed behavior. *Cognitive Therapy and Research*, 32 (2), 281-290.

- Haga, S.M., Kraft, P., ve Corby, E.K. (2009). Emotion regulation: Antecedents and wellbeing outcomes of cognitive reappraisal and expressive suppression in crosscultural samples. *Journal of Happiness Studies*, 10, 271-291
- Halberstadt, A. G., Crisp, V. W., ve Eaton, K. L. (1999). Family expressiveness: A retrospective and new directions for research. In P. Philippot, R. S. Feldman, E. J. Coats, P. Philippot, R. S. Feldman, E. J. Coats (Eds.) , *The Social Context of Nonverbal Behavior*. New York, NY, US; Paris, France: Cambridge University Press.
- Hampel, P., ve Petermann, F. (2006). Perceived stress, coping, and adjustment in adolescents. *Journal of Adolescent Health*, 38, 409-415.
- Hankin, B., ve Abramson, L. (2002). Measuring cognitive vulnerability to depression in adolescence: Reliability, validity, and gender differences. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 31, 491–504.
- Hankin, B., Abramson, L., y Siler, M. (2001). A prospective test of the hopelessness theory of depression in adolescence. *Cognitive Therapy and Research*, 25, 607-63.
- Harma, M. (2008). Ana-baba kontrol davranışlarının ve aile içi çatışmanın ergenlerin öz-denetim becerileri ve uyumları üzerindeki etkileri. Yüksek Lisans Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Harold, G.T., ve Conger, R.D. (1997). Marital conflict and adolescent distress: the role of adolescent awareness. *Child Development*, 68, 333–350.
- Hisli, N. (1988). Beck Depresyon Envanteri'nin geçerliği üzerine bir çalışma. *Psikoloji Dergisi*, 22, 118-126.
- Hisli, N. (1989). Beck Depresyon Envanteri'nin üniversite öğrencileri için geçerliği, güvenilirliği. *Psikoloji Dergisi*, 23, 3-13.
- Hofmann, S. G., Sawyer, A. T., Witt, A. A., Oh, D. (2010). The effect of mindfulness-based therapy on anxiety and depression: a meta-analytic review. *Journal of Consult Clinical Psychology*, 78, 169.
- Hopkins, J., Lavigne, J. V., Gouze, K. R., LeBailly, S. A., ve Bryant, F. B. (2013). Multi-domain models of risk factors for depression and anxiety symptoms in preschoolers: Evidence for common and specific factors. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 41 (5), 705-722.

- Hu, H., Wang, X., Zhu, S., ve Wang, W. (1995). A comparative study of parent–child relationship between only and non–only children. *Medical Journal of Chinese Civil Administration*, 7, 108–109.
- Hurrell, K. E., Hudson, J. L., ve Schniering, C. A. (2015). Parental reactions to children's negative emotions: Relationships with emotion regulation in children with an anxiety disorder. *Journal of Anxiety Disorders*, 29, 72–82.
- Işık, B. ve Gençöz, T. (2010). The examination of the roles of parental acceptance–rejection /control, personality traits, and coping strategies on psychological distress. Yüksek Lisans Tezi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Jenkins, J. M. (1992). Sibling relationships in disharmonious homes. In F. Boer ve J. Dunn (Eds), *Sibling Relationships: Developmental and Clinical Issues*. Hove: Erlbaum.
- Jiao, S., Ji, G., ve Jing, Q. (1996). Cognitive development of Chinese urban only children and children with siblings. *Child Development*, 67, 387–395.
- John, O. P., ve Gross, J. J. (2007). Individual differences in emotion regulation. In J. J. Gross (Ed.), *Handbook of emotion regulation*, 351–372, New York: Guilford.
- Johnstone, J. M., Luty, S. E., Carter, J. D., Mulder, R. T., Frampton, C. A., ve Joyce, P. R. (2009). Childhood neglect and abuse as predictors of antidepressant response in adult depression. *Depression And Anxiety*, 26 (8), 711–717.
- Joormann, J., ve D'Avanzato, C. (2010). Emotion regulation in depression: Examining the role of cognitive processes. *Cognition and Emotion*, 24 (6), 913–939
- Joormann, J., ve Gotlib, I. H. (2010). Emotion regulation in depression: Relation to cognitive inhibition. *Cognition and Emotion*, 24 (2), 281–298.
- Joormann, J., ve Tanovic, E. (2014). Cognitive vulnerability to depression: Examining cognitive control and emotion regulation. *Current Opinion in Psychology*.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1979). Çocuğun Değeri: Türkiye’de Değerler ve Doğurganlık, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Karagözoğlu, C., Masten, W., ve Baloğlu, M. (2005). Evidence for differentiating anxiety and depression in Turkish college students. *Social Behavior and Personality*, 33 (6), 579–586.
- Kennedy, D. E., ve Kramer, L. (2008). Improving emotion regulation and sibling relationship quality: The More Fun with Sisters and Brothers Program. Family

- Relations: An Interdisciplinary, *Journal of Applied Family Studies*, 57 (5), 567-578.
- Kerr, M., ve Stattin, H. (2000). What parents know how they know it, and several forms of adolescent adjustment: Further support for a reinterpretation of monitoring? *Developmental Psychology*, 36 (3), 366-380.
- Kessler, R. C., McGonagle, K. A., Swartz, M., Blazer, D. G., ve Nelson, C. B. (1993). Sex and depression in the National Comorbidity Survey: I. Lifetime prevalence, chronicity and recurrence. *Journal Of Affective Disorders*, 29 (2-3), 85-96.
- Keyzer-Dekker, C. M. G., De Vries, J., Van Esch, L., Ernst, M. F., Nieuwenhuijzen, G. A., Roukema, J. A., ve Van der Steeg, A. F. W. (2012). Anxiety after a false positive screenings mammogram is a serious problem. *Breast*, 21, 83-88.
- Khaleque, A., ve Rohner, R. P. (2002) Perceived parental acceptance-rejection and psychological adjustment: a meta-analysis of cross-cultural and intracultural studies. *Journal of Marriage and Family*, 64, 54-64.
- Kındap, Y., Sayıl, M. ve Kumru, A. (2008). Anneden algılanan kontrolün niteliği ile ergenin psikososyal uyumu ve arkadaşlıkları arasındaki ilişkiler: Benlik değerinin aracı rolü. *Türk psikoloji Dergisi*, 23 (61), 92-107.
- Klimes-Dougan, B., ve Bolger, A. (1998). Coping with maternal depressed affect and depression: Adolescent children of depressed and well mothers. *Journal of Youth and Adolescence*, 27, 1-15.
- Kobak, R. R., Sudler, N., ve Gamble, W. (1991). Attachment and depressive symptoms during adolescence: A developmental pathways analysis. *Development and Psychopathology*, 3, 461-474.
- Koestner, R., Zuroff, D. C., ve Powers, T. A. (1991), Family origins of adolescent self-criticism and its continuity into adulthood. *Journal of Abnormal Psychology*, 100, 191-197.
- Kurt, D. (2010). Algılanan psikolojik kontrol ile gencin psikososyal işlevselliği arasındaki ilişkiler: Kişilerarası güven inancı ve güvenli bağlanmanın rolü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Kyoung-Sook, C. (2008). Parental Control and Korean Family: Comparing Anglo American and Korean Cultural Beliefs. *Family and Culture*, 20 (4), 183-203.

- Leaper, C., Anderson, K. J., ve Sanders, P. (1998). Moderators of gender effects on parents' talk to their children: A meta-analysis. *Developmental Psychology*, 34, 3-27.
- Lesnik-Oberstein, M., Koers, A. J., ve Cohen, L. (1995). Parental hostility and its sources in psychologically abusive mothers: A test of the three-factor theory. *Child Abuse ve Neglect*, 19 (1), 33-49.
- Leung, J., ve Shek, D. (2014). Parent-Adolescent Discrepancies in Perceived Parenting Characteristics and Adolescent Developmental Outcomes in Poor Chinese Families. *Journal of Child and Family Studies*, 23 (2), 200-213.
- Lindhout, I. E., Boer, F., Markus, M. T., Hoogendijk, T. H., Maingay, R., ve Borst, S. R. (2003). Sibling relationships of anxiety disordered children—a research note. *Journal Of Anxiety Disorders*, 17 (5), 593.
- MacPhee, A. R., ve Andrews, J. W. (2006). Risk factors for depression in early adolescence. *Adolescence*, 41(163), 435-466.
- Mantzios M. (2014). Exploring the Relationship between Worry and Impulsivity in Military Recruits: The Role of Mindfulness and Self-compassion as Potential Mediators. *Stress ve Health, Journal Of The International Society For The Investigation Of Stress*, 30 (5), 397-404.
- Maughan, A., ve Cicchetti, D. (2002). Impact of child maltreatment and interadult violence on children's emotion regulation abilities and socioemotional adjustment. *Child Development*, 73, 1525–1542
- Mayer, J. D., ve Gaschke, Y. N. (1988). The experience and metaexperience of mood. *Journal of Personality and Social Psychology*, 55, 102–111.
- Mayer, J. D., ve Stevens, A. A. (1994). An emerging understanding of the reflective (meta-) experience of mood. *Journal of Research in Personality*, 28,351–37.
- McCrae, R. R., ve Costa, P. T. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52 (1), 81-90.
- McEwen, C., ve Flouri, E. (2009). Fathers' parenting, adverse life events, and adolescents' emotional and eating disorder symptoms: The role of emotion regulation. *European Child ve Adolescent Psychiatry*, 18 (4), 206-216.

- McLeod, B. D., Weisz, J. R., ve Wood, J. J. (2007). Examining the association between parenting and childhood depression: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 27 (8), 986-1003.
- Mennin, D. S., Holaway, R. M., Fresco, D. M., Moore, M. T., ve Heimberg, R.G. (2007). Delineating components of emotion and its dysregulation in anxiety and mood psychopathology. *Behavior Therapy*, 38,284 –302.
- Mennin, D. S., Turk, C. L., Heimberg, R., ve Fresco, D. M. (2005) Preliminary evidence for an emotion regulation deficit model of generalized anxiety disorder. *Behavior Research and Therapy*, 43, 1281-1310.
- Mezulis, A., Funasaki, K., Charbonneau, A., ve Hyde, J. (2010). Gender Differences in the Cognitive Vulnerability-Stress Model of Depression in the Transition to Adolescence. *Cognitive Therapy ve Research*, 34 (6), 501-513.
- Morris, A. S., Silk, J. S., Steinberg, L., Myers, S. S., ve Robinson, L. R. (2007). The Role of the Family Context in the Development of Emotion Regulation. *Social Development*, 16, 361-388.
- Muris, P., Kindt, M., Bogels, S., Merckelbach, H., Gadet, B., ve Moulaert, V. (2000). Anxiety and threat perception abnormalities in normal children. *Journal Of Psychopathology And Behavioral Assessment*, 22 (2), 183-199.
- Muris, P., Schmidt, H., Lambrichs, R., ve Meesters, C. (2001). Protective and vulnerability factors of depression in normal adolescents. *Behav Res Ther*, 39, 555–565.
- Neumann, A., van Lier, P. A., Gratz, K. L., ve Koot, H. M. (2010). Multidimensional assessment of emotion regulation difficulties in adolescents using the Difficulties in Emotion Regulation Scale. *Assessment*, 17,138 –149.
- Nolen-Hoeksema, (2012). Emotion regulation and psychopathology: The role of gender, *Annual Review of Clinical Psychology*, 8, 161–187
- Nolen-Hoeksema, S. (2001). Gender Differences in Depression. *Current Directions in Psychological Science*, 10, 173-176.
- Ollendick, T, H., Yang, B., Dong, Q., Xia Y., ve Lin, L. (1995). Perceptions of fear in other children and adolescent-the role of gender and friendship status. *Journal of Abnormal Child Psychology*. 23 (4), 439-452.

- Osborne, L. N., ve Fincham, F. D. (1996). Marital conflict, parent-child relationships, and child adjustment: Does gender matter? *Merrill-Palmer Quarterly*, 42, 48-75.
- Ök, M. (1990) .13-15 Yaş Grubu Ortaöğretim Öğrencilerinde Kaygı Düzeyi. Yüksek Lisans Tezi (basılmamış). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Öner, N., ve LeCompte, A. (1985). Durumluk-sürekli kaygı envanteri el kitabı. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları
- Öner, N., (1998), Sürekli Durumluk/Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı. 2. Baskı. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Park, W. (2009). Parental attachment among Korean–American adolescents. *Child ve Adolescent Social Work Journal*, 26 (4), 307-319.
- Parker, G. (1983). Parental Overprotection: A Risk Factor in Psychosocial Development. New York: Grune ve Stratton; 325.
- Petrowski, K., Brähler, E., ve Zenger, M. (2014). The relationship of parental rearing behavior and resilience as well as psychological symptoms in a representative sample. *Health ve Quality Of Life Outcomes*, 12 (1), 1-17.
- Pettit, G. S., Laird, R. D., Bates, J. E., Dodge, K. A., ve Criss, M. M. (2001). Antecedents and behavior-problem outcomes of parental monitoring and psychological control in early adolescence. *Child Development*, 72, 583–598.
- Piko, B. F., ve Pinczés, T. (2014). Impulsivity, depression and aggression among adolescents. *Personality ve Individual Differences*, 6933-37.
- Quirk, S. W., Wier, D., Martin, S. M., ve Christian, A. (2015). The influence of parental rejection on the development of maladaptive schemas, rumination, and motivations for self-injury. *Journal of Psychopathology And Behavioral Assessment*, 37 (2), 283-295.
- Rapee, R. M. (1997). Potential role of childrearing practices in the development of anxiety and depression. *Clin Psychol Rev*, 17, 47–67.
- Rawson, H, E., ve Blomer, K., ve Kendall, A. (1994). Stress, anxietyi depression, and physical illness in college-students. *Journal of Genetic Psychology*. 155 (3), 321-330.
- Rohner, R. P. ve Nielsen, C. C. (1978). Parental acceptance and rejection: A review and annotated bibliography of research and theory. New Haven, CT: Human Relation Area Files.

- Rohner, R. P. (1975). *They love me, they love me not: A worldwide study of the effects of parental acceptance and rejection*. New Haven, CT: HRAF Press.
- Rohner, R. P. (1980). Worldwide tests of parental acceptance-rejection theory: An overview. *Behavior Science Research*, 15, 1 – 21.
- Rohner, R. P. (1986). *The warmth dimension: Foundations of parental acceptance-rejection theory*. Newbury Park, CA: Sage Publications, Inc.
- Rohner, R. P. (1986/1999). *The warmth dimension: Foundations of parental acceptance-rejection theory*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Rohner, R. P. (2000). Introduction, *The Warmth Dimension, foundation of parental acceptance-rejection theory*. Storrs, CT: Rohner Research Publications, 14, 19.
- Rohner, R. P. (2004). The parental “acceptance-rejection syndrome”: Universal correlates of perceived rejection. *American Psychologist*, 59, 827-840.
- Rohner, R. P. ve Brothers S. A. (1999). Perceived Parental Rejection, Psychological Maladjustment, and Borderline Personality Disorder. *Journal of Emotional Abuse*, 1 (4), 81-95.
- Rohner, R. P., ve Britner, P. A. (2002). Worldwide mental health correlates of parental acceptance–rejection: Review of cross-cultural and intracultural evidence. *Cross-Cultural Research*, 36, 16 – 47.
- Rohner, R. P., ve Khaleque, A. (2010). Testing Central Postulates of Parental Acceptance-Rejection Theory (PARTheory): A Meta-Analysis of Cross-Cultural Studies. *Journal of Family Theory ve Review* 2, 73–87.
- Rohner, R. P., ve Pettengill, S. M. (1985). Perceived Parental Acceptance--Rejection and Parental Control among Korean Adolescents. *Child Development*, 56(2), 524.
- Rohner, R. P., ve Rohner E. C. (1981). Parental acceptance-rejection and parental control: cross-cultural codes. *Ethnology*, 20, (3), 245-260.
- Rohner, R. P., Khaleque, A., ve Cournoyer, D. E. (2005). Parental acceptance-rejection: theory, methods, cross-cultural evidences, and implicatons. *Ethos* 33, 299-333.
- Rohner, R. P., Khaleque, A., Riaz M. N., Khan U., Sadeque S., ve Laukkala H. (2005). Agreement between Children’s and Mothers’ Perceptions of Maternal Acceptance and Rejection: A Comparative Study in Finland and Pakistan. *Ethos*, 33 (3), 367–377.

- Rohner, R. P., ve Khaleque, A., ve Cournoyer, D. E. (2012). Overview of parental acceptance rejection theory, *Introduction to parental acceptance-rejection theory, methods, evidence, and implications*.
- Rosenbach, C., ve Renneberg, R. (2015). Remembering rejection: Specificity and linguistic styles of autobiographical memories in borderline personality disorder and depression. *Journal of Behavior Therapy and Experimental Psychiatry*, 46, 85-92.
- Rosenthal, B. S., ve Schreiner, A. C. (2000). Prevalence of psychological symptoms among undergraduate students in an ethnically diverse urban public college. *Journal of American College Health*. 49 (1), 12-18.
- Rothbaum, F., ve Weisz, J. R. (1994). Parental caregiving and child externalizing behavior in nonclinical samples: a meta-analysis. *Psychol Bull*, 116, 55-74.
- Rugancı, R. N. (2008). The relationship among attachment style, affect regulation, psychological distress and mental construction of the relational world. Yayınlanmamış doktora tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Psikoloji Bölümü.
- Rugancı, R. N. ve Gençöz, T. (2010). Psychometric Properties of a Turkish Version of the Difficulties in Emotion Regulation Scale. *Journal of Clinical Psychology*, 66, 442-455.
- Salahur, E. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Geriye Dönük Olarak Çocukluklarında Algılamış Oldukları Ebeveyn Kabul veya Reddinin Yetişkin Bağlanma Biçimleri ve Depresif Belirtiler ile İlişkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi.
- Salters-Pedneault, K., Roemer, L., Tull, M. T., Rucker, L., ve Mennin, D. S. (2006). Evidence of broad deficits in emotion regulation associated with chronic worry and generalized anxiety disorder. *Cognitive Therapy ve Research*, 30, 469-480.
- Sancakoğlu, S., ve Sayar, M. K. (2012). Relation Between Socioeconomic Status and Depression, Anxiety, and Self-esteem in Early Adolescents. *Yeni Symposium*, 50 (4), 207-220.
- Sarıtaş, D. ve Gençöz, T. (2012). Ergenlerin Duygu Durum Düzenleme Güçlüklerinin, Annelerin Duygu Düzenleme Güçlükleri ve Çocuk Yetiştirme Davranışları ile İlişkisi.. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 18, 117-126.

- Sarıtaş, D. ve Gençöz, T. (2011). Ergenlerin duygu düzenleme güçlüklerinin, annelerinin duygu düzenleme güçlükleri ve çocuk yetiştirme davranışları ile ilişkisi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 18 (2), 117-126.
- Scanlon, N., ve Epkins, C. (2015). Aspects of Mothers' Parenting: Independent and Specific Relations to Children's Depression, Anxiety, and Social Anxiety Symptoms. *Journal Of Child ve Family Studies*, 24 (2), 249-263.
- Schimmenti, A., ve Bifulco, A. (2015). Linking lack of care in childhood to anxiety disorders in emerging adulthood: The role of attachment styles. *Child And Adolescent Mental Health*, 20 (1), 41-48.
- Schmitt, N. (2008). The Interaction of Neuroticism and Gender and Its Impact on Self-Efficacy and Performance. *Human Performance*, 21 (1), 49-61.
- Schutte, N. S., Manes, R. R., ve Malouff, J. M. (2009). Antecedent-focused emotion regulation, response modulation and well-being. *Current Psychology*, 28, 2131.
- Seginer, R. (1998). Adolescents' Perceptions of Relationships with Older Sibling in the Context of Other Close Relationships. *Journal of Research On Adolescence (Lawrence Erlbaum)*, 8 (3), 287-308.
- Seher, S.A. ve Çelik, E. G. (2015). Algılanan Ebeveyn Kontrolü ile Ergen İyi Oluşu Arasındaki İlişkide Duygusal Özerklik ve Empatinin Aracı Rolü. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Sekmenli, T. (2000). Lise 1. Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Olgunluk Düzeyleri İle Sürekli Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Sellers, R., Harold, G. T., Elam, K., Rhoades, K. A., Potter, R., Mars, B., ve Collishaw, S. (2014). Maternal depression and co-occurring antisocial behaviour: testing maternal hostility and warmth as mediators of risk for offspring psychopathology. *Journal Of Child Psychology ve Psychiatry*, 55 (2), 112-120.
- Shallcross, A. J., Troy, A. S., Boland, M., ve Mauss, I. B. (2010). Let it be: Accepting negative emotional experiences predicts decreased negative affect and depressive symptoms. *Behaviour Research and Therapy*, 48, 921-929.

- Shipman, K., ve Zeman, J. (1999). Emotional understanding: A comparison of physically maltreating and nonmaltreating mother-child dyads. *Journal of Clinical Child Psychology*, 28, 407- 417.
- Skripkauskaitė, S., Hawk, S. T., Branje, S. T., Koot, H. M., van Lier, P. C., ve Meeus, W. (2015). Reactive and proactive aggression: Differential links with emotion regulation difficulties, maternal criticism in adolescence. *Aggressive Behavior*, doi:10.1002/ab.21583
- Slavich, G.M., O'Donovan, A., Epel, E.S., ve Kemeny, M.E. (2010). Black sheep get the blues: A psychobiological model of social rejection and depression. *Neuroscience ve Biobehavioral Reviews*, 35, 1, 39-45
- Softa, H. ve Kaya, S. (2013). Sağlık Yüksekokulu Öğrencilerinin Depresyon Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2, 2.
- Spielberger, C. D., Gorsuch, R. L. ve Lushere, R. E. (1970). Manual for state-trait anxiety inventory. Palo Alta, CA: Consulting Psychologists Press
- Spielberger, C. D., Gorsuch, R. L., ve Lushene, R. E. (1970). The State-Trait Anxiety Inventory manual. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Spielberger, C. D., Sydeman, S. J., Owen, A. E., ve Marsh, B. J. (1999). Measuring anxiety and anger with the State-Trait Anxiety Inventory (STAI) and the State-Trait Anger Expression Inventory (STAXI). In M. D. Maruish (Ed.), *The use of psychological testing for treatment planning and outcomes assessment*, 993-1021. Mahwah, FL: Lawrence Erlbaum.
- Spinhoven, P., Elzinga, B. M., Hovens, J. M., Roelofs, K., Zitman, F. G., van Oppen, P., ve Penninx, B. H. (2010). The specificity of childhood adversities and negative life events across the life span to anxiety and depressive disorders. *Journal Of Affective Disorders*, 126 (1-2), 103-112.
- Surtees, P. G., Wainwright, N. W. J., ve Pharoah, P. D. P. (2002). Psychosocial factors and sex differences in high academic attainment at Cambridge University. *Oxford Review of Education*. 28 (1), 21-38
- Teetsel, R. N., Ginsburg, G. S., ve Drake, K. L. (2014). Anxiety-promoting parenting behaviors: A comparison of anxious mothers and fathers. *Child Psychiatry And Human Development*, 45 (2), 133-142.

- Thompson, R. A. (1994). Emotion Regulation: A Theme in Search of Definition. *Monographs of the Society for research in Child Development*, 59 (2-3), 25-52.
- Topuzoğlu, A., Binbay, T., Ulaş, H., Elbi, H., Aksu Tanık, F., Zağlı, N., ve Alptekin, K. (2015). The epidemiology of major depressive disorder and subthreshold depression in Izmir, Turkey: Prevalence, socioeconomic differences, impairment and help-seeking. *Journal of Affective Disorders*, 18178-86.
- Torrado, M. V., Ouakinin, S. S., ve Bacelar-Nicolau, L. (2013). Alexithymia, emotional awareness and perceived dysfunctional parental behaviors in heroin dependents. *International Journal of Mental Health And Addiction*, 11 (6), 703-718.
- Tucker, C. J., Holt, M., ve Wiesen-Martin, D. (2013). Inter-parental conflict and sibling warmth during adolescence: associations with female depression in emerging adulthood. *Psychological Reports*, 112 (1), 243-251.
- Tull, M. T., Stipelman, B. A., Salters-Pedneault, K., ve Gratz, K. L. (2009). An examination of recent non-clinical panic attacks, panic disorder, anxiety sensitivity, and emotion regulation difficulties in the prediction of generalized anxiety disorder in an analogue sample. *Journal of Anxiety Disorders*, 23 (2), 275-282.
- Van Esch, L., Roukema, J. A., Ernst, M. F., Nieuwenhuijzen, G. A., ve De Vries, J. (2012). Combined anxiety and depressive symptoms before diagnosis of breast cancer. *Journal of Affective Disorders*, 36, 895-901.
- Van Veen, T., Wardenaar, K., Carlier, I., Spinhoven, P., Penninx, B., ve Zitman, F. (2013). Are childhood and adult life adversities differentially associated with specific symptom dimensions of depression and anxiety? Testing the tripartite model. *Journal Of Affective Disorders*, 146 (2), 238-245.
- Vandewalle, J., Moens, E., ve Braet, C. (2014). Comprehending emotional eating in obese youngsters: the role of parental rejection and emotion regulation. *International Journal Of Obesity*, 38 (4), 525-530.
- Varan, A. (2003). EKAR kuramı değerlendirme araçlarının Türkiye güvenirlik ve geçerlik çalışması. Yayınlanmamış çalışma, Ege Üniversitesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, İzmir
- Varan, A. (2005). Relation between perceived parental acceptance and intimate partner acceptance in Turkey: Does history repeat itself? *Ethos*, 33, 414-426.

- Vasey, M. W., Daleiden, E. L., Williams, L. L., ve Brown, L. M. (1995). Biased attention in childhood anxiety disorders: A preliminary study. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 23, 267–279.
- Vine, V., ve Aldao, A. (2014). Impaired emotional clarity and psychopathology: A transdiagnostic deficit with symptom-specific pathways through emotion regulation. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 33, 319–342.
- Vulic'-Prtoric, A., ve Macuka, I. (2006). Family and coping factors in the differentiation of childhood anxiety and depression. *Theory, Research and Practice*, 79, 199–214.
- Weissman, M. M., Wickramaratne, P., Adams, P. B., Lish, J. D., Howrath, E., Charney, D., Woods, S. W., Leeman, E., ve Frosch, E. (1993): The relationship between panic disorder and major depression. A new family study. *Arch Gen Psychiatry* 50, 767–780.
- Wells, V. E., Deykin, E. Y., ve Klerman, G. L. (1985). Risk factors for depression in adolescence. *Psychiatr Dev*, 3 (1), 83-108.
- Werner E. E., ve Gross, J. J. (2010). Emotion Regulation and Psychopathology: A Conceptual Framework. A. Kring., D. M. Sloan ve D. Sloan (Ed.). *Emotion regulation and psychopathology*, 13-37. Guilford Press.
- Yakın, D. ve Gençöz, T. (2011). Parental acceptance-rejection/control and symptoms of psychopathology: Mediator roles of personality characteristics. Yüksek Lisans Tezi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Yang, B., ve Ollendick, T. H. (1995). Only Children and Children with Siblings in the People's Republic of China: Levels of Fear, Anxiety, and Depression. *Child Development*, 66 (5), 1301-1311.
- Yap, M. H., Pilkington, P. D., Ryan, S. M., ve Jorm, A. F. (2014). Parental factors associated with depression and anxiety in young people: a systematic review and meta-analysis. *Journal Of Affective Disorders*, 1568-23.
- Yıldırım, F., İlhan, İ. Ö. (2010). Genel Özyeterlilik Ölçeği Türkçe Formunun Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 21 (4), 301-308.
- Zemore, R., ve Rinholm, J. (1989). Vulnerability to depression as a function of parental rejection and control. *Canadian Journal Of Behavioural Science/Revue Canadienne Des Sciences Du Comportement*, 21 (4), 364-376.

- Zhao, Y., ve Zhao, G. (2015). Emotion regulation and depressive symptoms: Examining the mediation effects of school connectedness in Chinese late adolescents. *Journal Of Adolescence*, 4014-23.
- Zlomke, K. R., ve Hahn, K. S. (2010). Cognitive emotion regulation strategies: Gender differences and associations to worry. *Personality and Individual Differences*, 48 (4), 408-413.

EKLER

EK 1: Gönüllü Katılım Formu

Değerli Katılımcı,

Bu çalışma Prof. Dr. İhsan Dağ danışmanlığında Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans programı öğrencisi Esra Pektaş tarafından yürütülen bir tez çalışmasıdır. Bu araştırmada, depresyon ve kaygı belirtileri ile ebeveyn kabul/reddi arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkide duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolünün araştırılması ve alanyazına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Katılımcı olduktan sonra da araştırmanın herhangi bir aşamasında herhangi bir sebep göstermeden araştırmadan ayrılma hakkına sahipsiniz. Araştırmada kimlik bilgileri tamamıyla gizli tutulacaktır. Araştırma sırasında sizden alınan bilgiler grup halinde değerlendirileceğinden, sizden kimlik belirleyici bilgiler istenmeyecektir. Cevaplarınız gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından bilimsel çalışmalarda kullanılacaktır. Bu anlamda, araştırma sonuçlarından sağlıklı bilgiler edinilebilmesi için soruların samimi bir şekilde doldurulması ve boş bırakılmaması oldukça önemlidir. Ölçekler genel olarak kişisel rahatsızlık teşkil edecek soruları içermemektedir. Ancak araştırma sırasında herhangi bir nedenden dolayı rahatsızlık hissederseniz, katılımınızı sonlandırabilirsiniz.

Çalışma sırasında sizden istenen, verilen ölçeği boş bırakmamaya özen göstererek samimi bir şekilde doldurmanızdır. Çalışma hakkında daha fazla bilgi almak ve/veya sonuçları öğrenmek için araştırmacıya telefon ve e-posta yoluyla ulaşabilirsiniz.

Katılımınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve istediğim zaman katılımımı sonlandırabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı kullanımını kabul ediyorum.

Katılımcı:

Adı, soyadı:

Adres:

Tel:

İmza:

Araştırmacı:

Adı, Soyadı: Esra PEKTAŞ

Adres: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü

Tel: 0554 825 21 11

E-posta: essr.pkts@hotmail.com

Tez Danışmanı:

Adı, Soyadı: Prof. Dr. İhsan DAĞ

Adres: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü

Tel: 0312 297 83 25

E-posta: ihsandag@hacettepe.edu.tr

EK 2: Kişisel Bilgi Formu

01. Cinsiyetiniz:

() Kadın () Erkek

02. Yaşınız:.....

03. Okuduğunuz bölüm:

04. Siz dahil kaç kardeşsiniz?.....

05. Ailenizin toplam aylık geliri ne kadardır?

() 1000 TL'nin altında

() 1001-3000 TL arası

() 3001-5000 TL arası

() 5001 TL üstü

06. Annenizin eğitim durumu:

() Okur-yazar değil

() İlkokul mezunu

() Ortaokul mezunu

() Lise mezunu

() Üniversite veya yüksekokul mezunu

07. Babanızın eğitim durumu:

() Okur-yazar değil

() İlkokul mezunu

() Ortaokul mezunu

() Lise mezunu

() Üniversite veya yüksekokul mezunu

08. Anne ve babanızla birlikte mi yaşıyorsunuz?

() Evet

() Hayır , cevabınız **hayır** ise nerede yaşadığınızı belirtiniz

.....

EK 3: Ekrö/K-Anne Formu - Parq/C- Mother Form

Aşağıda annelerin çocuklarına karşı sergiledikleri davranışlarla ilgili bazı cümleler vardır. Her cümleyi dikkatlice okuyunuz ve okuduğunuz cümlelerin siz çocukken annenizin size karşı göstermiş olduğu davranışları ne kadar iyi anlattığınızı düşününüz. Cevaplarınızı çocukken annenizden beklediğiniz davranışlara göre değil, annenizin size gerçekte gösterdiği davranışlara göre veriniz.

ANNEM

	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
1. Benim hakkımda güzel şeyler söylerdi				
2. Kötü davrandığımda bana söylenir veya beni azarlardı.				
3. Sanki ben hiç yokmuşum gibi davranırdı				
4. Beni gerçekten sevmezdi.				
5. Neleri yapıp, neleri yapamayacağımı kesin olarak anladığımdan emin olmak isterdi.				
6. Planlarımız hakkında benimle konuşur ve benim söyleyeceklerimi de dinlerdi				
7. Onun sözünü dinlemediğim zaman beni başkalarına şikâyet ederdi.				
8. Benimle yakından ilgilenirdi.				
9. Dışarıya çıkacağım zaman, eve kesin olarak saat kaçta dönmem gerektiğini bana söylerdi				
10. Arkadaşlarımı eve çağırman için beni cesaretlendirir ve onların güzel vakit geçirmesi için elinden geleni yapardı.				

ANNEM	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
11. Benimle alay eder ve dalga geçerdi				
12. Onu rahatsız etmediğim sürece benimle ilgilenmezdi.				
13. Kızdığı zaman bana bağırırdı.				
14. Bana sürekli olarak nasıl davranmam gerektiğini söylerdi.				
15. Benim için önemli olan şeyleri ona anlatabilmemi kolaylaştırırdı.				
16. Bana karşı sert davranırdı.				
17. Onun etrafında olmamdan hoşlanırdı.				
18. Birçok kuralın olması ve kurallara uyulması gerektiğine inanırdı.				
19. Bir şeyi iyi yaptığımda, kendimle gurur duymamı sağılardı.				
20. Hak etmediğim zaman bile bana vururdu.				
21. Benim için yapması gereken şeyleri unutturdu.				
22. Beni büyük bir baş belası olarak görürdü.				
23. Bana dilediğim kadar özgürlük tanırdı.				
24. Beni başkalarına överdi.				
25. Kızdığı zaman beni çok kötü cezalandırırdı				
26. Sağlıklı ve doğru şeyleri yememe çok dikkat ederdi				
27. Bir şeyi nasıl yapmam gerektiğini bana en ince ayrıntısına kadar söylerdi.				
28. Benimle sıcak ve sevgi dolu bir şekilde konuşurdu				
29. Bana hemen kızardı.				
30. Sorularımı cevaplayamayacak kadar meşguldü.				

ANNEM	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
31. Benden hoşlanmıyor gibiydi.				
32. İstedığım her yere, ona sormadan gitmeme izin verirdi.				
33. Hak ettiğim zaman bana güzel şeyler söylerdi.				
34. Çabuk parlar ve öfkesini benden çıkarırdı.				
35. Arkadaşlarımın kim olduğuyla yakından ilgilenirdi.				
36. Bana ne söylendiyse, aynen öyle davranmamda ısrar ederdi.				
37. Yaptığım şeylerle gerçekten ilgilenirdi.				
38. Bana bir sürü kırıncı şey söylerdi				
39. Ondan yardım istediğimde benimle ilgilenmezdi.				
40. Başım derde girdiğinde, hatanın bende olduğunu düşünürdü.				
41. Dilediğim her akşam dışarı çıkmama izin verirdi				
42. Bana istenilen ve ihtiyaç duyulan biri olduğumu hissettirirdi.				
43. Onun sinirine dokunduğumu söylerdi.				
44. Bana çok ilgi gösterirdi.				
45. Yaptığım her şeye karışmak isterdi.				
46. İyi davrandığım zaman benimle ne kadar gurur duyduğunu söylerdi.				
47. Beni kırmak için elinden geleni yapardı.				
48. Hatırlaması gerekir diye düşündüğüm önemli şeyleri unuturdu.				
49. Şayet kötü davranırsam, beni artık sevmediğini hissettirirdi.				

ANNEM	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
50. Bana yapmam için bazı işler verir ve o işler bitene kadar başka hiçbir şey yapmama izin vermezdi.				
51. Bana yaptığım şeylerin önemli olduğunu hissettirirdi.				
52. Yanlış bir şey yaptığımda beni korkutur veya tehdit ederdi.				
53. Benimle zaman geçirmekten hoşlanırdı.				
54. Canım ne isterse yapmama izin verirdi				
55. Korktuğumda ya da bir şeye canım sıkıldığında, bana yardım etmeye çalışırdı.				
56. Kötü davrandığım zaman beni arkadaşlarımdan önünde utandırır.				
57. Benden uzak durmaya çalışırdı.				
58. Benden şikâyet ederdi.				
59. Yaptığım her şeyi kontrol etmek isterdi.				
60. Benim ne düşündüğüme önem verir ve düşündüklerim hakkında konuşmamdan hoşlanırdı.				
61. Ne yaparsam yapayım, diğer çocukların benden daha iyi olduğunu düşünürdü.				
62. Bir plan yaparken benim de ne istediğime önem verirdi.				
63. Benim için önemli olan şeyleri, kendisine zorluk çıkarsa da, yapmama izin verirdi.				
64. Diğer çocukların benden daha akıllı ve uslu olduğunu düşünürdü.				
65. Bakmaları için beni hep başkalarına bırakırdı				
66. Bana istenmediğimi belli ederdi				

ANNEM	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
67. Yaptığım şeylerle ilgilenirdi.				
68. Canım yandığında veya hasta olduğumda kendimi daha iyi hissetmem için elinden geleni yapardı.				
69. Kötü davrandığım zaman benden ne kadar utandığını söylerdi.				
70. Beni sevdiğini belli ederdi.				
71. Bana karşı yumuşak ve iyi kalpliydi.				
72. Kötü davrandığım zaman beni utandırır veya suçlu hissettirirdi.				
73. Beni mutlu etmeye çalışırdı.				

EK 4: Ekrö/K-Baba Formu - Parq/C- Father Form

Aşağıda babaların çocuklarına karşı sergiledikleri davranışlarla ilgili bazı cümleler vardır. Her cümleyi dikkatlice okuyun ve okuduğunuz cümlenin siz çocukken babanızın size karşı göstermiş olduğu davranışları ne kadar iyi anlattığını düşününüz. Cevaplarınızı çocukken babanızdan beklediğiniz davranışlara göre değil, babanızın size gerçekte gösterdiği davranışlara göre veriniz.

BABAM

	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
1. Benim hakkımda güzel şeyler söylerdi				
2. Kötü davrandığımda bana söylenir veya beni azarlardı.				
3. Sanki ben hiç yokmuşum gibi davranırdı				
4. Beni gerçekten sevmezdi.				
5. Neleri yapıp, neleri yapamayacağımı kesin olarak anladığımdan emin olmak isterdi.				
6. Planlarımız hakkında benimle konuşur ve benim söyleyeceklerimi de dinlerdi				
7. Onun sözünü dinlemediğim zaman beni başkalarına şikayet ederdi.				
8. Benimle yakından ilgilenirdi.				
9. Dışarıya çıkacağım zaman, eve kesin olarak saat kaçta dönmem gerektiğini bana söylerdi				
10. Arkadaşlarımı eve çağırmam için beni cesaretlendirir ve onların güzel vakit geçirmesi için elinden geleni yapardı.				

BABAM	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
11. Benimle alay eder ve dalga geçerdi				
12. Onu rahatsız etmediğim sürece benimle ilgilenmezdi.				
13. Kızdığı zaman bana bağırırdı.				
14. Bana sürekli olarak nasıl davranmam gerektiğini söylerdi.				
15. Benim için önemli olan şeyleri ona anlatabilmemi kolaylaştırırdı.				
16. Bana karşı sert davranırdı.				
17. Onun etrafında olmamdan hoşlanırdı.				
18. Birçok kuralın olması ve kurallara uyulması gerektiğine inanırdı.				
19. Bir şeyi iyi yaptığımda, kendimle gurur duymamı sağlardı.				
20. Hak etmediğim zaman bile bana vururdu.				
21. Benim için yapması gereken şeyleri unutturdu.				
22. Beni büyük bir baş belası olarak görürdü.				
23. Bana dilediğim kadar özgürlük tanırdı.				
24. Beni başkalarına överdi.				
25. Kızdığı zaman beni çok kötü cezalandırırdı				
26. Sağlıklı ve doğru şeyleri yememe çok dikkat ederdi				
27. Bir şeyi nasıl yapmam gerektiğini bana en ince ayrıntısına kadar söylerdi.				
28. Benimle sıcak ve sevgi dolu bir şekilde konuşurdu				

BABAM	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
29. Bana hemen kızardı.				
30. Sorularımı cevaplayamayacak kadar meşguldü.				
31. Benden hoşlanmıyor gibiydi.				
32. İstedğim her yere, ona sormadan gitmeme izin verirdi.				
33. Hak ettiğim zaman bana güzel şeyler söylerdi.				
34. Çabuk parlar ve öfkesini benden çıkarırdı.				
35. Arkadaşlarımın kim olduğuyla yakından ilgilenirdi.				
36. Bana ne söylendiyse, aynen öyle davranmamda ısrar ederdi.				
37. Yaptığım şeylerle gerçekten ilgilenirdi.				
38. Bana bir sürü kırıncı şey söylerdi				
39. Ondan yardım istediğimde benimle ilgilenmezdi.				
40. Başım derde girdiğinde, hatanın bende olduğunu düşünürdü.				
41. Dilediğim her akşam dışarı çıkmağa izin verirdi				
42. Bana istenilen ve ihtiyaç duyulan biri olduğumu hissettirirdi.				
43. Onun sinirine dokunduğumu söylerdi.				
44. Bana çok ilgi gösterirdi.				
45. Yaptığım her şeye karışmak isterdi.				
46. İyi davrandığım zaman benimle ne kadar gurur duyduğunu söylerdi.				

BABAM	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
47. Beni kırmak için elinden geleni yapardı.				
48. Hatırlaması gerekir diye düşündüğüm önemli şeyleri unuturdu.				
49. Şayet kötü davranırsam, beni artık sevmediğini hissettirirdi.				
50. Bana yapmam için bazı işler verir ve o işler bitene kadar başka hiçbir şey yapmama izin vermezdi..				
51. Bana yaptığım şeylerin önemli olduğunu hissettirirdi.				
52. Yanlış bir şey yaptığımda beni korkutur veya tehdit ederdi.				
53. Benimle zaman geçirmekten hoşlanırdı.				
54. Canım ne isterse yapmama izin verirdi				
55. Korktuğumda ya da bir şeye canım sıkıldığında, bana yardım etmeye çalışırdı.				
56. Kötü davrandığım zaman beni arkadaşlarımla önünde utandırırdı.				
57. Benden uzak durmaya çalışırdı.				
58. Benden şikâyet ederdi.				
59. Yaptığım her şeyi kontrol etmek isterdi.				
60. Benim ne düşündüğüme önem verir ve düşündüklerim hakkında konuşmamdan hoşlanırdı.				
61. Ne yaparsam yapayım, diğer çocukların benden daha iyi olduğunu düşünürdü.				

BABAM	Hemen Hemen Her Zaman Doğru	Bazen Doğru	Nadiren Doğru	Hiçbir Zaman Doğru Değil
62. Bir plan yaparken benim de ne istediğime önem verirdi.				
63. Benim için önemli olan şeyleri, kendisine zorluk çıkarsa da, yapmama izin verirdi.				
64. Diğer çocukların benden daha akıllı ve uslu olduğunu düşünürdü.				
65. Bakmaları için beni hep başkalarına bırakırdı				
66. Bana istenmediğimi belli ederdi				
67. Yaptığım şeylerle ilgilenirdi.				
68. Canım yandığında veya hasta olduğumda kendimi daha iyi hissetmem için elinden geleni yapardı.				
69. Kötü davrandığım zaman benden ne kadar utandığını söylerdi.				
70. Beni sevdiğini belli ederdi.				
71. Bana karşı yumuşak ve iyi kalpliydi.				
72. Kötü davrandığım zaman beni utandırır veya suçlu hissettirirdi.				
73. Beni mutlu etmeye çalışırdı.				

EK 5: Duygu Duzenleme Olcegi (DDGO)

Aşağıda insanların duygularını kontrol etmekte kullandıkları bazı yöntemler verilmiştir. Lütfen her durumu dikkatlice okuyunuz ve her birinin sizin için ne kadar doğru olduğunu içtenlikle yanıtlayınız.

Yanıtınızı uygun cevap önündeki yuvarlak üzerine çarpı işareti (X) koyarak işaretleyiniz.

1. Ne hissettiğim konusunda netimdir

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

2. Ne hissettiğimi dikkate alırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

3. Duygularım bana dayanılmaz ve kontrolsüz gelir

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

4. Ne hissettiğim konusunda hiç bir fikrim yoktur

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

5. Duygularıma bir anlam vermekte zorlanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

6. Ne hissettiğime dikkat ederim

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

7. Ne hissettiğimi tam olarak bilirim

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

8. Ne hissettiğimi önemserim

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

9. Ne hissettiğim konusunda karmaşa yaşarım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

10. Kendimi kötü hissetmeyi kabullenebilirim

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

11. Kendimi kötü hissettiğimde böyle hissettiğim için kendime kızarım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

12. Kendimi kötü hissettiğim zaman utanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

13. Kendimi kötü hissettiğimde işlerimi bitirmekte zorlanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

14. Kendimi kötü hissettiğimde kontrolden çıkmaya başlarım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

15. Kendimi kötü hissettiğimde uzun süre böyle kalacağıma inanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

16. Kendimi kötü hissetmemin yoğun depresif duyguyla sonuçlanacağına inanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

17. Kendimi kötü hissettiğimde duygularımın yerinde ve önemli olduğuna inanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

18. Kendimi kötü hissederken başka Şeylere odaklanmakta zorlanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

19. Kendimi kötü hissederken kontrolden çıktığım duygusu yaşarım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

20. Kendimi kötü hissediyor olsam da yine de işlerimi yapabilirim

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

21. Kendimi kötü hissettiğimde bu duygumdan dolayı kendimden utanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

22. Kendimi kötü hissettiğimde eninde sonunda kendimi daha iyi hissetmenin bir yolunu bulacağıma inanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

23. Kendimi kötü hissettiğimde zayıf biri olduğum duygusuna kapılırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

24. Kendimi kötü hissettiğimde de davranışlarım kontrolümün altındadır

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

25. Kendimi kötü hissettiğimde, böyle hissettiğim için suçluluk duyarım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

26. Kendimi kötü hissettiğimde konsantre olmakta zorlanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

27. Kendimi kötü hissettiğimde davranışlarımı kontrol etmekte zorlanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

28. Kendimi kötü hissettiğimde daha iyi hissetmem için yapacağım hiç bir Şey olmadığına inanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

29. Kendimi kötü hissettiğimde böyle hissettiğim için kendimden rahatsız olurum

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

30. Kendimi kötü hissettiğimde kendim için çok fazla endişelenmeye başlarım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

31. Kendimi kötü hissettiğimde kendimi bu duyguya bırakmaktan başka çıkar yol olmadığına inanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

32. Kendimi kötü hissettiğimde davranışlarım üzerindeki kontrolümü kaybederim

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

33. Kendimi kötü hissettiğimde başka bir şey düşünmekte zorlanırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

34. Kendimi kötü hissettiğimde duygumun gerçekte ne olduğunu anlamak için zaman ayırırım

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

35. Kendimi kötü hissettiğimde bu duygunun geçmesi çok uzun zaman alır

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

36. Kendimi kötü hissettiğimde duygularım dayanılmaz olur

☐ hiçbir zaman ☐ bazen ☐ yaklaşık ☐ çoğu zaman ☐ her zaman

EK 6: Beck Depresyon Envanteri (BDE)

YÖNERGE: Aşağıda, kişilerin ruh durumlarını ifade ederken kullandıkları bazı cümleler verilmiştir. Her madde, bir çeşit ruh durumunu anlatmaktadır. Her maddede o durumun derecesini belirleyen 4 seçenek vardır. Lütfen bu seçenekleri dikkatle okuyunuz. Son bir hafta içindeki (şu an dahil) kendi ruh durumunuzu göz önünde bulundurarak, size en uygun olan ifadeyi bulunuz. Daha sonra, o maddenin yanındaki harfin üzerine (x) işareti koyunuz.

1. (a) Kendimi üzgün hissetmiyorum.
(b) Kendimi üzgün hissediyorum.
(c) Her zaman için üzgünüm ve kendimi bu duygudan kurtaramıyorum.
(d) Öylesine üzgün ve mutsuzum ki dayanamıyorum.
2. (a) Gelecekte umutsuz değilim.
(b) Geleceğe biraz umutsuz bakıyorum.
(c) Gelecekte beklediğim hiçbir şey yok.
(d) Benim için bir gelecek yok ve bu durum düzelmeyecek.
3. (a) Kendimi başarısız görmüyorum.
(b) Çevremdeki birçok kişiden daha fazla başarısızlıklarım oldu sayılır.
(c) Geriye dönüp baktığımda, çok fazla başarısızlığımın olduğunu görüyorum.
(d) Kendimi tümüyle başarısız bir insan olarak görüyorum.
4. (a) Her şeyden eskisi kadar zevk alabiliyorum.
(b) Her şeyden eskisi kadar zevk alamıyorum.
(c) Artık hiçbir şeyden gerçek bir zevk alamıyorum.
(d) Bana zevk veren hiçbir şey yok. Her şey çok sıkıcı.
5. (a) Kendimi suçlu hissetmiyorum.
(b) Arada bir kendimi suçlu hissettiğim oluyor.
(c) Kendimi çoğunlukla suçlu hissediyorum.
(d) Kendimi her an için suçlu hissediyorum.
6. (a) Cezalandırıldığımı düşünmüyorum.
(b) Bazı şeyler için cezalandırılabilirim hissediyorum.
(c) Cezalandırılmayı bekliyorum.
(d) Cezalandırıldığımı hissediyorum.
7. (a) Kendimden hoşnutum.
(b) Kendimden pek hoşnut değilim.
(c) Kendimden hiç hoşlanmıyorum.
(d) Kendimden nefret ediyorum.

8. (a) Kendimi diğer insanlardan daha kötü görmüyorum.
 (b) Kendimi zayıflıklarım ve hatalarım için eleştiriyorum.
 (c) Kendimi hatalarım için çoğu zaman suçluyorum.
 (d) Her kötü olayda kendimi suçluyorum.
9. (a) Kendimi öldürmek gibi düşüncelerim yok.
 (b) Bazen kendimi öldürmeyi düşünüyorum, fakat bunu yapmam.
 (c) Kendimi öldürebilmeyi isterdim.
 (d) Bir fırsatını bulsam kendimi öldürürdüm.
10. (a) Her zamankinden daha fazla ağladığımı sanmıyorum.
 (b) Eskisine göre şu sıralarda daha fazla ağlıyorum.
 (c) Şu sıralarda her an ağlıyorum.
 (d) Eskiden ağlayabilirdim, ama şu sıralarda istesem de ağlayamıyorum.
11. (a) Her zamankinden daha sinirli değilim
 (b) Her zamankinden daha kolayca sinirleniyor ve kızıyorum.
 (c) Çoğu zaman sinirliyim.
 (d) Eskiden sinirlendiğim şeylere bile artık sinirlenemiyorum.
12. (a) Diğer insanlara karşı ilgimi kaybetmedim.
 (b) Eskisine göre insanlarla daha az ilgiliyim.
 (c) Diğer insanlara karşı ilgimin çoğunu kaybettim.
 (d) Diğer insanlara karşı hiç ilgim kalmadı.
13. (a) Kararlarımı eskisi gibi kolay ve rahat verebiliyorum.
 (b) Şu sıralarda kararlarımı vermeyi erteliyorum.
 (c) Kararlarımı vermekte oldukça güçlük çekiyorum.
 (d) Artık hiç karar veremiyorum.
14. (a) Dış görünüşümün eskisinden daha kötü olduğunu sanmıyorum.
 (b) Yaşlandığımı ve çekiciliğimi kaybettiğimi düşünüyorum ve üzülüyorum.
 (c) Dış görünüşümde artık değiştirilmesi mümkün olmayan olumsuz değişiklikler olduğunu hissediyorum.
 (d) Çok çirkin olduğumu düşünüyorum.
15. (a) Eskisi kadar iyi çalışabiliyorum.
 (b) Bir işe başlayabilmek için eskisine göre kendimi daha fazla zorlamam gerekiyor.
 (c) Hangi iş olursa olsun, yapabilmek için kendimi çok zorluyorum.
 (d) Hiçbir iş yapamıyorum.
16. (a) Eskisi kadar rahat uyuyabiliyorum.
 (b) Şu sıralarda eskisi kadar rahat uyuyamıyorum.
 (c) Eskisine göre 1 veya 2 saat erken uyanıyor ve tekrar uyumakta zorluk çekiyorum.
 (d) Eskisine göre çok erken uyanıyor ve tekrar uyuyamıyorum.
17. (a) Eskisine kıyasla daha çabuk yorulduğumu sanmıyorum.

- (b) Eskisinden daha çabuk yoruluyorum.
- (c) Şu sıralarda neredeyse her şey beni yoruyor.
- (d) Öyle yorgunum ki hiçbir şey yapamıyorum.

18. (a) İştahım eskisinden pek farklı değil.

- (b) İştahım eskisi kadar iyi değil.
- (c) Şu sıralarda iştahım epey kötü.
- (d) Artık hiç iştahım yok.

19. (a) Son zamanlarda pek fazla kilo kaybettiğimi sanmıyorum.

- (b) Son zamanlarda istemediğim halde üç kilodan fazla kaybettim.
- (c) Son zamanlarda istemediğim halde beş kilodan fazla kaybettim.
- (d) Son zamanlarda istemediğim halde yedi kilodan fazla kaybettim.

Daha az yemeye çalışarak kilo kaybetmeye çalışıyorum. Evet () Hayır ()

20. (a) Sağlığım beni pek endişelendirmiyor.

- (b) Son zamanlarda ağrı, sızı, mide bozukluğu, kabızlık gibi sorunlarım var.

(c) Ağrı, sızı gibi bu sıkıntılarım beni epey endişelendirdiği için başka şeyleri düşünmek zor geliyor.

(d) Bu tür sıkıntılar beni öylesine endişelendiriyor ki, artık başka hiçbir şey düşünemiyorum.

21. (a) Son zamanlarda cinsel yaşantımda dikkatimi çeken bir şey yok.

- (b) Eskisine oranla cinsel konularla daha az ilgileniyorum.
- (c) Şu sıralarda cinsellikle pek ilgili değilim.
- (d) Artık, cinsellikle hiçbir ilgim kalmadı.

EK 7: Durumluk-Sürekli Kaygı Ölçeği- Sürekli Kaygı Formu - State-Trait Anxiety Inventory-Trait Form

Aşağıda kişilerin kendilerine ait duygularını anlatmada kullandıkları bir takım ifadeler verilmiştir. Her ifadeyi dikkatlice okuyun, sonra da **genel olarak** nasıl hissettiğinizi, ifadelerin sağ tarafındaki kutulardan uygun olanını işaretlemek suretiyle belirtin. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Herhangi bir ifadenin üzerinde fazla zaman sarf etmeksizin, **genel olarak** nasıl hissettiğinizi gösteren cevabı işaretleyiniz.

	Hemen hiçbir zaman	Bazen	Çoğu zaman	Hemen her zaman
1. Genellikle keyfim yerindedir.				
2. Genellikle çabuk yorulurum.				
3. Genellikle kolay ağlarım.				
4. Başkaları kadar mutlu olmak isterim.				
5. Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıırım.				
6. Kendimi dinlenmiş hissedirim.				
7. Genellikle sakin, kendime hakim ve soğukkanlıyım.				
8. Güçlüklerin yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissedirim.				
9.Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim.				
10. Genellikle mutluyum.				

	Hemen hiç bir zaman	Bazen	Çoğu zaman	Hemen her zaman
11. Her şeyi ciddiye alır ve etkilenirim				
12. Genellikle kendime güvenim yoktur.				
13. Genellikle kendimi emniyette hissedirim.				
14. Sıkıntılı ve güç durumlarla karşılaşmaktan kaçınırım.				
15. Genellikle kendimi hüzünlü hissedirim.				
16. Genellikle hayatımdan memnunum.				
17. Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder.				
18. Hayal kırıklıklarını öylesine ciddiye alırım ki hiç unutmam.				
19. Aklı başında ve kararlı bir insanım.				
20. Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin eder.				

EK 8: Etik Kurul İzni

T.C.
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Genel Sekreterlik

Sayı : 76000869/ **432-915**

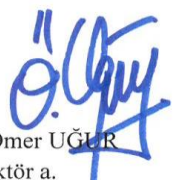
26 Mart 2015

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 18.02.2015 tarih ve 655 sayılı yazınız.

Enstitünüz Psikoloji Anabilim Dalı Psikoloji Bilim Dalı yüksek lisans programı öğrencisi **Esra PEKTAŞ**'ın **Prof. Dr. İhsan DAĞ** danışmanlığında hazırladığı "**Üniversite Öğrencilerinin Algıladıkları Ebeveyn Kabul Reddi İle Depresyon ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Duygu Düzenleme Güçlüklerinin Aracı Rolü**" başlıklı tez çalışması, Üniversitemiz Senatosu Etik Komisyonunun **17 Mart 2015** tarihinde yapmış olduğu toplantıda incelenmiş olup, etik açıdan uygun bulunmuştur.

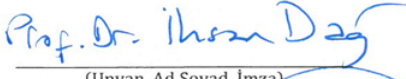
Bilgilerinizi rica ederim.

 Prof. Dr. Ömer UĞUR
 Rektör a.
 Rektör Yardımcısı

Ek: Tutanak

Hacer Bey

EK 9: Orijinallik Raporu

 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA
Tarih: 15/07/2015
Tez Başlığı / Konusu: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ALGILADIKLARI EBEVEYN KABUL-REDDİ İLE DEPRESYON VE SÜREKLİ KAYGI DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ: DUYGU DÜZENLEME GÜÇLÜKLERİNİN ARACI ROLÜ Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 125 sayfalık kısmına ilişkin, 15/07/2015 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 10. 'dur. Uygulanan filtrelemeler: 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç, 2- Kaynakça hariç 3- Alıntılar [REDACTED]/dâhil 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim.
Adı Soyadı: Esra PEKTAŞ Öğrenci No: N12228746 Anabilim Dalı: Psikoloji Programı: Klinik Psikoloji Statüsü: ☒ Y.Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Dr. Tarih ve İmza 15.07.2015
<u>DANIŞMAN ONAYI</u> UYGUNDUR. (Unvan, Ad Soyad, İmza)

**HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
THESIS/DISSERTATION ORIGINALITY REPORT**

**HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
TO THE DEPARTMENT OF PSYCHOLOGY**

Date: 15/07/2015

Thesis Title / Topic: The Investigation of the relationship Between Perceived Parental Acceptance-Rejection and Depression and Trait Anxiety of University Students: The Mediator Role of Emotion Regulation
According to the originality report obtained by myself/my thesis advisor by using the Turnitin plagiarism detection software and by applying the filtering options stated below on 15/10/2015 for the total of 125 pages including the a) Title Page, b) Introduction, c) Main Chapters, and d) Conclusion sections of my thesis entitled as above, the similarity index of my thesis is 10 %.

Filtering options applied:

1. Approval and Declaration sections excluded
2. Bibliography/Works Cited excluded
3. Quotes excluded
4. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Graduate School of Social Sciences Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

Name Surname: Esra PEKTAŞ
Student No: N12228746
Department: Psychology
Program: Clinical Psychology
Status: ☒ Masters ☐ Ph.D. ☐ Integrated Ph.D.

Date and Signature

15.07.2015

ADVISOR APPROVAL

APPROVED.

(Title, Name Surname, Signature)